

Стойка Здравкова • Тодорка Велинова • Даниела Гирджева-Валачева,
Мария Баева • Елка Янакиева • Ирена Неделчева • Невена Христова

ВИКИ и НИКИ

КНИГА
ЗА УЧИТЕЛЯ

4. ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	3
Примерно годишно разпределение на темите по направления за четвърта подготвителна група	6
Образователно направление „Български език и литература“	9
Христоматия	39
Образователно направление „Математика“	55
Образователно направление „Социален свят“	75
Образователно направление „Природен свят“	89
Творчески дейности	105
Образователно направление „Изобразително изкуство“	106
Образователно направление „Конструктивно-технически и битови дейности“	114
Образователно направление „Игрова култура“	125
Образователно направление „Физическа култура“	127
Образователно направление „Музика“	136

Вики и Ники

Книга за учителя за 4. подготвителна група
на детската градина и училището

© Стойка Здравкова Здравкова, Тодорка Тодорова Велинова,
Даниела Йорданова Гирджева-Валачева, Мария Кирилова Баева,
Елка Кирилова Янакиева, Ирена Димитрова Неделчева,
Невена Петрова Христова, автори, 2014

© Владимир Марков Минчев, корица и графичен дизайн, 2014

© Издателска къща „Анубис“ ООД, 2014

© Издателство „Булвест 2000“ ООД, 2014

Всички права запазени

ISBN 978-954-426-426-986-9

ISBN 978-954-18-0914-3

ПРЕДГОВОР

Уважаеми колеги,

Пред вас е книгата за учителя от новата образователна система „**Вики и Ники**“, предназначена за деца от четвърта подготвителна група на детската градина и училището. При нейното създаване се съобразихме както с постиженията и традициите на предучилищното образование у нас, така и със съвременните европейски тенденции за приобщаващо образование в условията на мултикултурно общество.

„Вики и Ники“ е иновативна образователна система, която успешно интегрира съвременните педагогически практики с националните приоритети за развитие на българското образование. Тя напълно отговаря на целите и задачите, заложи в Програмата на МОН за работа в подготвителна група, като спазва принципите на толерантност и сътрудничество, интелектуализация и прагматизъм, многофункционалност и системност. **Основната ѝ цел** е практическо усвояване на ключови знания, умения и компетентности, съобразени със сензитивното и интелектуално развитие на 6 – 7-годишните деца.

ОБРАЗОВАТЕЛЕН РЕСУРС НА СИСТЕМАТА

Това, което отличава образователния проект „Вики и Ники“ от всички останали програмни системи за ПГ е **богатият комплект от интелектуални ресурси** за работа на учителя и детето, който включва както книжни, така и електронни носители на информация. Всеки комплект за детето съдържа **индивидуални книжки** по български език и литература, математика, социален свят и природен свят. Интересен е подходът, който авторите са избрали за представяне на образователните направления за пряко развитие на детската креативност. В отделна папка са обединени всички материали, свързани с реализиране на образователното съдържание по следните направления: *Изобразително изкуство, Конструктивно-технически и битови дейности, Игрова култура, Физическа култура и Музика*. **Уникалното** в системата е сайтът „Вики и Ники“ – **електронен портал**, в който има интелектуални игри и упражнения, електронни интерактивни задачи за развитие на логическото мислене, музикални и литературни творби за слушане и много други допълнителни учебни материали за пълноценно образователно взаимодействие с децата. Наред с това там учителят ще открие **методически насоки** за реализиране на нерегламентираните ситуации от всички направления, ще може да обменя свои идеи, постижения и да търси отговор на професионални въпроси от теоретично и практическо естество. **Книгата за учителя** представлява ценен методически помощник на всеки педагог и предлага конкретни насоки при работата му с детските книжки от системата. В съдържанието ѝ са включени следните части:

- Примерно годишно разпределение на темите по образователни направления;
- Основни концептуални идеи на всяко образователно направление;
- Примерно месечно разпределение на задължителните регламентирани ситуации;
- Художествени текстове за обучението по БЕЛ.

За осигуряване на мобилност при прехода от една към друга ситуационна форма, в книгата ще намерите конкретни педагогически технологии за осъществяване на развиващо обучение, насочени както към деца, посещавали детска градина, така и към нуждаещи се от активна адаптация и социализация. Книгата съдържа примерни тематични разпределения за всяко образователно направление. В съдържателен аспект всеки раздел от книгата съдържа в себе си конкретни образователни материали, които предполагат реализиране в единство на социалната, познавателната и специалната подготовка на детето за училище. За гарантиране на съдържателно-предметната подготовка са предоставени точни указания за реализиране на всяка задължителна регламентирана ситуация, нейните конкретни образователни параметри и очакваните резултати. Разпределението по учебни седмици е разположено в таблица, в която лесно ще откриете и възможностите за създаване на трайни междупредметни връзки. Всяка ситуация има своя нагледна опора в книжката от съответното направление и инструкции към учителя и детето, разположени на подходящо място върху страницата.

КОНЦЕПТУАЛНИ ИДЕИ НА СИСТЕМАТА

В системата „Вики и Ники“ структурирането и разработването на образователното съдържание дава възможност за ефективно взаимодействие между предвидените дейности за детето на основата на трайно обусловени междупредметни връзки. Създаването им е възможно благодарение на качествено новия образователен подход – тематично обединяване на образователните цели в **десет основни теми**, отражение на естествената социална среда на детето (*Есен, Ще бъда ученик, Зима, Мое семейство, Пролет, Живее здравословно, Лято, Играя, тичам, скачам, Безопасно поведение, Тайните на старата ракла*). Постигането на конкретните цели е възможно благодарение на използването на богат ресурс от игрови дейности, чрез които детето упражнява интелектуално усилие и овладява компетенции чрез игра. Всички теми са разработени върху основата на научното познание, адаптирано за възрастта. Използването на предложения в книжките богат интелектуален ресурс от игри и упражнения дава възможност за създаване на трайни междупредметни връзки и извежда знания не във философския им смисъл, а пряко свързани с реалността и развити до ключови компетентности. По всички образователни направления са предвидени ситуации с диагностична цел, обединени в рубриката „**Вече знам**“. Незабележимо за детето учителят отчита равнището на индивидуално развитие, овладените понятия, отношения и умения и създава своя обективна прогностика за следващия период.

Забавните илюстрации и единното графично оформление на всички книжки подпомагат детето в ориентирането му, формират представа за знаково разчитане на инструкции и провокират естетическите му възприятия. Най-атрактивни са **двете пчелички Вики и Ники**, които присъстват във всяка ситуация, задават въпроси, поставят задачи или предоставят на детето нов и любопитен научен факт по темата. Те са партньори на децата в откривателството, формулирането на изводи, т.е. развиват в динамика познавателния им интерес и гносеологичните способности. За всички, работещи по системата „Вики и Ники“, са предвидени кукли петрушки на двете пчелички за детска театрализирана игра, малки гумени печати с техните образи и други атрактивни материали.

От авторския екип

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЕМИТЕ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ЧЕТВЪРТА ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА

Месец	Седмична	Български език и литература	Математика	Социален свят	Природен свят	Конструктивно-технически и битови дейности	Изобразително изкуство	Игрова култура	Физическа култура	Музика
Септември	1	1. Лято при баба 2. Жълта приказка 3. Жълта приказка	1. Наблюдавам 2. Подреждам	Моите приятели Вече знам	Небето над родния край	Хвърчило Вече знам	Хвърчило Вече знам	Хайде да играем	Подвижни игри Вече знам	Видове музика Вече знам
Септември	2	1. Откривам грешките 2. Откривам грешките 3. Вече знам	1. Групирам 2. Групирам. Сравнявам Вече знам	Кой съм аз?	Вятър и облаци	Вълшебното дърво Вече знам	Вълшебното дърво Вече знам	Да полетим с хвърчилата	Двигателна дейност Вече знам	Певчески умения Вече знам
Октомври	3	1. Вече знам 2. Представям се 3. Представям се	1. Подреждам групи 2. Познавам числата. Сравнявам Вече знам	Правила има навсякъде	Наблюдавам и описвам времето	Рамка за картина	Автопортрет Вече знам	Играчките	Физически упражнения	На концерт с Вики и Ники
Октомври	4	1. На горската поляна 2. На горската поляна 3. Котаракът в чизми	1. Откривам кое къде се намира 2. Отбелязвам правилно Вече знам	Правила в училище	Есента е навсякъде около нас Вече знам	Вики и Ники	Натюрморт Вече знам	Традиционни групови игри	Бягане	Право хоро
Октомври	5	1. Поздрав, молба, благодарност, извинение, учтивост 2. Гнездо в гнездото 3. Питам – отговарям	1. Групирам 2. Подреждам	Правила на улицата	Грижките през есента	Есенни листа	Есенни листа	Моля, благодаря, извинявай	Бягане през препятствия	Сребърни яга
Октомври	6	1. На излет през есента 2. На излет през есента 3. Сричките в думата	1. Откривам число и цифра 1 2. Откривам число и цифра 2	Правилата около нас Вече знам	Какво ни подарява есента	Нашата улица	Нашата улица	Правилата за движение	Състезателни игри на открито	Светофар
Октомври	7	1. Как облачето стана цирков артист 2. Вълшебните очила на Оги 3. Есенен пазар	1. Откривам число и цифра 3 2. Сравнявам числата до 3	Знаците, които ни заобикалят Вече знам	Плодове и зеленчуци	Подаръците от есента оживяват	Есенни плодове	Да направим плодова салата	Детски хандбал	На опера
Ноември	8	1. Броят на сричките в думата 2. Любимите занимания на Белла 3. Любимите занимания на Белла	1. Отбелязвам правилно 2. Разпознавам кръг и триъгълник	Плодородна есен	Есенни листа	Албум за хербарий	Илюстрация на българска народна приказка	Моята фирма	Хвърляне с две ръце	Оркестър

Месец	Седмична	Български език и литература	Математика	Социален свят	Природен свят	Конструктивно-технически и битови дейности	Изобразително изкуство	Игрова култура	Физическа култура	Музика
Ноември	9	1. Приказни герои 2. Приказни герои 3. Верижка	1. Ориентирам се 2. Откривам число и цифра 4	Какъв да стана	Природен кът	Алпинеум от скални късове и камъни	На разходка с моето семейство	Когато стана голям	Екскурзия в парка	Похвали се зайче
Ноември	10	1. На обяд 2. На обяд 3. Как опознавам света	1. Знам кое кога се случва 2. Разпознавам квадрат и правоъгълник	Моето семейство	Водага – приятел или враг	Подложка за сервиране	Капчици дъждовни	Семеен празник	Естествена моторика	Каня те на танц
Ноември	11	1. Снежанка 2. Снежанка 3. Готвим се за празник	1. Откривам число и цифра 5 2. Броя до пет	Моите права и задължения в семейството	Зимата е навсякъде около нас	Картини от плат	Халище (черга, пачуърк)	Не се сърди, човече	Игри с топка	Зимна песен
Декември	12	1. Коледа 2. Нова година 3. Нова година	1. Отбелязвам правилно 2. Пътувам	Малки фотографии	Грижите през зимата	Коледна украса	Зима в горага	Снежен човек	Скок от място	На балет
Декември	13	1. Първата сричка в думата 2. Последната сричка в думата 3. Първата и последната сричка в думата	1. Прибавам 2. Работа с таблица	В очакване на празника	Животните край нас	Опаковай подарък	Модел от пластилин	В очакване на Дядо Коледа	СПУИ	Тиха нощ, свята нощ
Декември	14	1. Лакомите мишлета 2. Лакомите мишлета 3. Броят на звуковете в думата	1. Отнемам 2. Прибавам и отнемам	Коледа е	Диви и домашни животни	Маски на лисица и вълк	Бременските градски музиканти – илюстрация	Болен здрав носи	Зимни спортни игри на открито	Новогодишен концерт
Януари	15	1. Зимни игри 2. Броят на звуковете в думата 3. Откривам звукове в думата	Ориентирам се 2. Откривам число и цифра 0	Нова година	Как животните се защитават	Книжка за бебе	Книжка за бебе – илюстрация	Болното бебе	Състезание с шейни	Вече сме пораснали

Месец	Седмична	Български език и литература	Математика	Социален свят	Природен свят	Конструктивно-технически и битови дейности	Изобразително изкуство	Игрова култура	Физическа култура	Музика
Януари	16	1. Хубаво е у дома 2. Професии 3. Откривам звукове в думата	1. Обичам математически истории в картинки 2. Откривам число и цифра 6	Как пораснах Моят ден	Къде живеят животните	Часовник Какво правя през седмицата	Къщички в гората Моят приятел от зоопарка	Нашият квартал Сурвакари	Изтегляне върху пейка Равновесно ходене	Коледуване, сурвакане, кукери Карнавал на животните
Януари	17	1. Познай приказката 2. Познай приказката 3. Къщата на моя дядо	1. Знам колко са 2. Откривам число и цифра 7	Моята седмична програма Вече знам	Животни от далечни страни	От приказките на баба	От приказките на баба	Детските игри на баба и дядо	Гимнастика	Акордеон
Февруари	18	1. Откривам звукове в думата 2. Рисувам линии 3. Моята детска градина	1. Познавам дните от седмицата 2. Откривам фигури	Тайните на старата ракла	Дървета, храсти и треви	Моето семейство	На изложба	Растенията са различни	Да танцуваме	Ръченица
Февруари	19	1. Янко 2. Янко 3. Думи сестрички	1. Откривам число и цифра 8 2. Влизам в къщата на числата	България е моята родина	Да пазим природата	Да почитим къта за игра	Нашата река	Компютърни игри	Зимен поход	Подготовка на репертоар за празник
Февруари	20	1. На Баба Марта 2. Баба Марта 3. Звуково – сричково лото	1. Откривам число и цифра 9 2. Знам какво и по колко има	Българите с които се гордеем	Електричеството – приятел или враг	Мартеници	Мартеници	Дванайсетте месеца	Скок от ниско на високо	Подготовка на танц за празник
Февруари	21	1. Цветя за мама 2. Мама 3. Нова приказка за Косе Босе	1. Измервам 2. Сравнявам. Тежко-леко	В етнографския музей	Може ли човекът да живее без природата	От старата ракла	Кошница	От старата ракла	Екскурзия	Пролетен празник
Март	22	1. Симо в зоопарка 2. Къде е пролетта 3. Къде е пролетта	1. Откривам число десет 2. Работа с таблица	Предметите в моя дом Вече знам	Пролетта е навсякъде около нас	Поздравя за пролетта	Пролетен пейзаж	Народни игри	Щафетни състезателни игри	Оранжева песничка
Март	23	1. Игра с картинки, думи и звукове 2. Зелена приказка 3. Рисувам линии	1. Мера и сравнявам 2. Откривам фигури	Пролетта е навсякъде около нас	Пролетта е навсякъде около нас	Поздравя за пролетта	Пролетен пейзаж	Народни игри	Щафетни състезателни игри	Оранжева песничка

Месец	Седмична	Български език и литература	Математика	Социален свят	Природен свят	Конструктивно-технически и битови дейности	Изобразително изкуство	Игрова култура	Физическа култура	Музика
Март	24	1. Игра с картинки, думи и звукове 2. Великден 3. Великден	1. Знам кое е предишно и кое следващо 2. Познавам часовника	Спортуваме за здраве и сила	Грижите през пролетта	Ябълка	В етнографския музей	Театрализирани игри	Катерене и вис	Пролет
Март	25	1. Какво би се случило, ако... 2. Какво би се случило, ако... 3. Как се изменят думите	1. Меря с чаша и лъжица 2. Избирам пратилно	С Вики и Ники на поход	Изчезнали животни	Тревичка за Великден	Покривка	Посадих си приятел	Игри на горската поляна	В зелената гора
Април	26	1. Мравката и гълъбът 2. Любими приказни герои 3. Любими приказни герои	1. Мога да се ориентирам 2. Нашите пари	Моят дом	От какво се нуждаят растенията	Да почитим детската градина	Приятелите от други светове	Малки астронавти	Състезание	Пролетна забава
Април	27	1. Пред магазина 2. Картично домино 3. Еднакви букви	1. Година, сезони, месеци 2. Прибавам и отнемам	Да пазим планетата чиста Вече знам	Ден и нощ	Строители, конструктори и архитекти изграждаме нашия град	Професиите	Познай какъв ще стане	Каране на велосипед	След градската музика
Април	28	1. Лозарят и косето 2. Лозарят и косето 3. Рожденият ден на Тони	1. Познавам редицата на числата 2. Знам каква е посоката	9 май – ден на Европа	Пролетни цветя	Пеперуда Вече знам	Пеперуда	Хайде за мед	Колективни игри с топка на открито	Ода на радостта Вече знам
Май	29	1. Възможно е... 2. Еднакви думи 3. Обичам книжките	1. Знаците ми говорят 2. Поравно, повече, по-малко Вече знам	Моята първа училищна раница Вече знам	Лятото е навсякъде около нас	Лодка	Лодка в морето	Пътешествие с кораб	Да сме здрави и силни	Подготовка за концерт Вече знам
Май	30	1. Празник на буквите 2. Що е то? 3. Измислям гатанки	1. Решавам задачи 2. Числа. Сравнявам Вече знам	Мои любими детски игри Вече знам	Грижите през лятото	Спомени от детската градина Вече знам	Нашата детска градина Вече знам	Ще бъда ученик	СПУИ – Вече знам	Довиждане, детска градина Вече знам
Май	31	1. Отиваме на почивка 2. Вече знам 3. Вече знам	1. Разглеждам и решавам 2. Ориентирам се. Познавам фигурите. Вече знам Рисувам пролетна картина	Първи юни	Познавам и обичам природата Вече знам	Нашата детска градина Вече знам	Моята първа учителка Вече знам	Слънчеви игри	Спортен празник	Довиждане, детска градина

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА“

Автор: проф. д-р Стойка Здравкова

Като част от единна образователна система на възпитателно-образователния процес по български език и литература на 6 – 7-годишните деца учебната книжка „Вики и Ники“ за четвърта подготвителна група целенасочено и системно **надгражда и разгръща** работата по отношение на езика и речевата дейност след трета подготвителна група. В съответствие с общия подход на програмната система тя е разработена на базата на **нов съвременен модел**, който интегрира модерни европейски практики с българските национални приоритети в тази област на педагогическото познание.

В отговор на новите изисквания към комуникативните способности и културата на общуване като ключови в двадесет и първи век образователното направление „Български език и литература“ има за **цел** да постигне оптимално практическо усвояване на езика в процес на все по-успешно включване на детето в речевото общуване и да създаде надеждни предпоставки за бъдещото му успешно обучение в училище.

Програмната система „Вики и Ники“ по български език и литература е съобразена с утвърдената от МОН Програма за подготвителна група в детската градина („Аз Буки“, бр. 20 от 14 – 20 май 2003 г.).

При създаване на **педагогическата технология** на работа от авторския екип са изведени следните **предимства**:

1. Разширени са **интегративните връзки** между отделните образователни направления чрез включване на десет основни теми: *Есен, Ще бъда ученик, Зима, Моето семейство, Пролет, Живея здравословно, Лято, Играя, тичам, скачам, Безопасно поведение, Тайната на старата ракла*, означени знаково с определен цвят в учебната книжка. В техния контекст се разгръща образователното съдържание по литература, по езика и развитието на речта. Така се осигурява единоедействие в обогатяването на социалния, познавателния и речевия опит на детето.

2. Учебната книжка е разработена изцяло върху основата на изискването за **комуникативно ориентиран образователен процес** при овладяване на езика. В моделираните речеви ситуации чрез илюстративния материал се разширяват представите на детето за взаимодействие със света, а съответно се обогатяват и начините за **по-успешно общуване**.

Стимулира се познавателният процес към промените в природата през различните сезони („Откривам грешките“, „На горската поляна“, „На излет през есента“ и др.), към човешкия труд и плодородието на земята ни („Есенен пазар“), към официалните празници („Готвим се за празник“, „Коледа“, „Баба Марта“, „Великден“, „Празник на буквите“ и др.).

Едновременно с това се обогатяват представите за взаимоотношенията на детето с връстници и с възрастни в официална и неофициална среда – в семейството, на игра и на почивка с приятели, в кварталната градинка, на улицата, пред магазина, на куклен театър, на цирк и т.н. По този начин децата се стимулират да общуват, да проявяват уважение и толерантност в процеса на общуване. Опознават се общоприетите норми на общуване, постига се адекватно речево поведение във всекидневните контакти с другите.

3. В разработената образователна технология се акцентира върху **активността на децата**. Целенасочено и систематично се провокира активното им участие за развитието на езиковия потенциал на всяко дете чрез използване на личния опит в процеса на успешното речево общуване с другите. Предоставя им се възможност за изпробване на нови езикови форми, за овладяване на общоприети етикетни изрази, за използване на речта като форма на изразяване и изява.

4. Чрез успешната организация на апарата за ориентиране в познавателната дейност на децата при практическото овладяване на езика, включително и чрез комикс-героите Вики и Ники в учебната книжка се постига **диалогичност и интерактивност** в подготовката на децата по български език и литература. По този начин те се провокират за участие в диалог, в дискусия, в партньорство и сътрудничество, развива се чувствителност към предмета на познание.

В методическия ход на работа приоритетно значение има **игровият метод** (дидактични игри, ролеви игри, игри драматизации, занимателни и игрови форми и похвати на работа с думи, звукове, букви). Разновидностите на игровия метод, заложили в образователния процес чрез тази книжка, дораз-

виват идеята за интерактивност и повишават качеството на езиковото и речевото развитие на децата в подготовката им за училище под формата на игра, осигуряват атрактивен и забавен начин на работа.

5. От особено значение за езиковото и литературното развитие на 6 – 7-годишните деца е **стимулиране на въображението** им. Това се постига чрез целенасочено подбуждане на емоционално отношение към езиковите и речевите упражнения в овладяване на практически умения за точно изразяване, чрез включване на фантазното и чрез провокиране на желание за словотворческа дейност („Нова приказка за Косе Босе“, „Какво би се случило, ако...“, „Възможно е“, „Приказни герои“, „Думи сестрички“, „Измислям гатанки“) и т.н.

6. Образователното съдържание в учебната книжка за четвърта подготвителна група е структурирано и разработено **комплексно**. Така се гарантира обвързване в работата по всички ядра на образователното направление, подпомага се комплексното практическо овладяване на езика като сложна структура, макар и все още несъвършена, проектира се взаимосвързаност в работата по различните видове речева дейност – слушане и говорене.

Едновременно с това, в приетия подход при разработване на образователното съдържание, се извеждат **методически доминанти на работа в съответствие със сензитивността на възрастовия период**.

Спецификата на 6 – 7-годишните деца се свързва с практическото доовладяване структурата на езика в нейното звуково, граматическо и семантично единство. Поради това се включват задачи, свързани както със звуковата култура, така и с развитие на уменията за използване на граматически правилна реч и с обогатяване на детския речник.

Една от **методическите доминанти** в четвърта подготвителна група е разгънатата работа върху **свързаната реч**. Проектира се значителен напредък в развитието на **монологичната детска реч**:

- от репродуктивно към творческо възпроизвеждане на позната приказка с помощта на различни трансформации – преразказване от името на даден герой, преразказване с включване на нови герои („салата от приказки“) и др.;
- създаване на повествователен текст с творчески елементи (включване на диалог, измисляне на начало, което не е изобразено на картината, и т.н.);
- създаване на разказ по преживяно – по памет;
- създаване на текстове с творчески характер – по аналогия, по фантастична хипотеза, по фантазен бином.

Втората **методическа доминанта** е свързана с **подготовката на 6 – 7-годишните за огромяването им в училище**, за овладяване на четенето и писането. Реализираните идеи в подготовката за четене и писане напълно съответстват на съвременните изисквания на методиката на работа в първи клас.

По отношение **подготовката за четене и писане** се акцентира върху:

- развитие на **фонологичната осъзнатост** – осъзнаване на езиковите единици изречение, дума, сричка и затвърждаване на уменията за словен анализ на изречения и сричков анализ на думи;
- формиране на **фонемна осъзнатост** – осъзнаване на звука като езикова единица, звуков (фонемен) анализ на думи, разбиране смислоразличителната функция на звука;
- развитие на фината моторика и подготовка на ръката за писане;
- осмисляне функциите на писмената реч;
- създаване на интерес към буквите, към книжките.

Чрез добрата осигуреност на всички ядра с разнообразен текстови и илюстративен материал и с новите методически подходи, предложени в учебната книжка, в края на четвърта подготвителна група се постигат следните **очаквани резултати**:

- Включване в диалог, инициране на разговори с връстници.
- Усвояване и използване при общуване на типови етикетни изрази в различни речеви ситуации (представяне, запознанство, поздрав, молба, благодарност, извинение).
- Преразказване на позната приказка или разказ – репродуктивно и с творческо трансформиране.
- Съставяне на кратки текстове (повествование, описание с елементи на разсъждение).
- Ориентиране в последователността на действието при съставяне на текст, включване на преживявания и личен опит.

- Съставяне на творчески разкази (по фантазен бином, по опорни думи, по аналогия, по фантастична хипотеза и т.н.)
- Създаване на разкази по памет.
- Откриване на римуващи се думи и самостоятелно съставяне на рими.
- Възприемане в единство на съдържание и форма на литературно произведение.
- Разпознаване на приказка, стихотворение, разказ, гатанка.
- Ориентиране в частите на литературна творба – начало, случка, край.
- Назоваване на героите на литературна творба и изразяване на оценъчно отношение към постъпките им.
- Ориентиране в комуникативна ситуация от всекидневието и показване на подходящо речево поведение.
- Обогащаване на речника с названия от включените тематични области със синоними, антоними, усвояване на думи с обобщаващо значение и използването им в комуникативни ситуации.
- Съставяне и използване в речта на сложни съчинени и сложни съставни изречения, правилно използване на формите за род и число на съществителни и прилагателни имена.
- Употреба в речта на глаголните времена (сегашно, минало, бъдеще).
- Формиране на рефлексивно отношение към езика – разграничаване на емпирично равнище на изречение, дума, сричка, звук. Отделяне на думи в изречения (от 4 – 5 думи), на срички в едносрични, двусрични и трисрични думи, звуков анализ на 3-, 4- и 5-звукови думи.
- Осъзнаване смислоразличителната функция на звука (трансформиране на звуковата форма чрез промяна на звук: кола – пола).
- Наличие на умение за установяване на връзка звук – буква.
- Разпознаване на главни и малки печатни букви на принципа на картинната азбука (около 20 букви).
- Формиране на начална представа за функциите на писмената реч. Стимулиране на желание за комуникиране чрез „писане – рисуване“ на писмо, на поздравителна картичка.
- Формиране на нагласи и умения за слушане с разбиране.
- Създаване на интерес към книжките и формиране на обща представа за позицията „читател“ (чрез метода „четене – разглеждане“).
- Точно възпроизвеждане на форми и линии по пунктир.
- Осмисляне значението на често срещани знаци за ориентиране във всекидневното обкръжение.
- Писане (рисуване) на графични елементи на букви.

Кратките **методически указания** под черта във всяка тема на страниците на учебната книжка създават ориентири за учителя и възможност за активно участие на родителите в процеса на овладяване на езика и развитието на комуникативно-речевите компетентности на децата.

В разпределението на програмния материал по образователно направление „Български език и литература“ се предвиждат **диагностични ситуации** (в рубриката „Вече знам“), чрез които се извършва качествено оценяване на напредъка на детското езиково и речево развитие. Проследяването на постиженията се извършва със специално изготвени тестове и задачи за установяване равнището на представите, уменията и отношенията по отделните ядра на образователното съдържание.

В приложената таблица с примерно годишно разпределение на образователното съдържание може да се проследи последователността на предложените теми по учебни седмици и съответствието с образователните ядра, от които приоритетно се осъществяват задачите.

Месец септември
Седмица 1
Тема: Лято при баба
Образователно ядро: Свързана реч

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на моно-логичната свързана реч на детето.	Развитие на диалогичната реч по нагледна опора. Актуализиране на детските летни спомени. Съставяне на кратък повествователен текст по нагледни опори и преживявания.	Участва активно в беседа по серия от картини – спомени от лятото при баба. Разказва интересни случки от лятото от позицията на пряк участник. Съставя кратък повествователен текст по нагледни опори и спомени. Проявява лично емоционално отношение към случката.

Седмица 1
Тема: Жълта приказка
Образователно ядро: Възприемане на литературно произведение

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на съвременна авторска приказка.	Слушане и емоционално възприемане на съдържанието на приказката „Жълта приказка“ от Мая Дългъчева. Сравняване на съдържанието със собствените спомени от лятото.	Активно слуша и възприема текста на приказката. Придобива представа за красотата на лятото чрез изобразените моменти в картината на Слънчо за този „жълт“ (слънчев) сезон.

Седмица 1
Тема: Жълта приказка
Образователно ядро: Интерпретация на литературно произведение. Речник

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогатяване художественото възприемане на приказката.	Откриване и назоваване на обекти и предмети, които могат да бъдат определени като жълти и слънчеви. Осмисляне на заглавието на приказката.	Обогатява представите си за изобразените моменти. Изявява желание да разказва за слънчевото лято. Проявява умение за изграждане на асоциативни връзки между обекти и предмети, които могат да бъдат определени като слънчеви и жълти (руските детски къдрици, жълтите жита и т.н.).

Седмица 2
Тема: Откривам грешките
Образователно ядро: Свързана реч

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на диалогичната свързана реч на детето.	Разказване в диалог за собствените преживявания през лятото. Слушане, разбиране и съставяне на отговор на поставените въпроси с помощта на картини.	Демонстрира умение за активно участие в диалог. Устно изразява емоционалните си преживявания, свързани с лятото, съобразно с ролята си в диалога. Съставя кратък повествователен текст по преживяване за своята лятна почивка.

Седмица 2**Тема: Откривам грешките****Образователно ядро: Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Уточняване и обогатяване на лексиката.	Активизиране на речника с подходяща лексика по темата летни игри. Активно включване в речника на думи с обобщаващо значение.	Обогатява представите си за лятната почивка на море и на планина. Разграничава животни според местоживеенето им. Уточнява представата си за животните – домашни животни и диви, които живеят в горите или в моретата.

Седмица 2**Тема: Вече знам****Образователно ядро: Свързана реч. Пресъздаване на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на входно равнище.	Диагностициране равнището на представите, уменията и отношенията по образователни ядра: свързана реч, възприемане на литературно произведение и пресъздаване на художествена литература за деца.	Съставя устно кратък повествователен текст по картина на тема: „Излет в планината“. Разпознава по картини герои от познати приказки („Спящата красавица“, „Умното овчарче“). Демонстрира умение за преразказване на епизоди от приказка с предпочитан герой.

Месец октомври**Седмица 3****Тема: Вече знам****Образователно ядро: Граматически правилна реч. Речник. Звукова култура. Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на входно равнище.	Диагностициране равнището на представите, уменията по образователни ядра: граматически правилна реч, реч, звукова култура и подготовка за четене и писане.	Съставя по нагледни опори прости разширени изречения. Назовава по картини лица, предмети и действия. Произнася правилно и диференцира слухово определен звук. Отделя звук в началото и края на думи (крава, вълк).

Седмица 3**Тема: Представям се****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за изразяване на учтивост при общуване.	Овластяване на типови етикетни изрази в речева ситуация при запознаване. Усвояване на адекватно невербално поведение (поза, жестове, мимики) при запознаване. Утвърждаване на детската индивидуалност.	Слуша активно текст за запознаване („Представям се“). Умее да използва правилно типови етикетни изрази за запознанство (Моего име е ... Аз съм на ... години. Живея в... и т.н.) Избира адекватно невербално поведение в ситуация при запознаване.

Седмица 3

Тема: Представям се

Образователно ядро: Граматически правилна реч

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за правилно използване на изречението като езикова единица при запознаване.	Обогатяване на опита на детето за използване на въпросителни и съобщителни изречения в ситуация на запознанство. Съставяне на сложни съчинени изречения със съюзите и , а , но .	Употребява уместно въпросителни и съобщителни изречения в ролеви игри за запознаване: Как се казваш?, На колко години си?, Кога е рожденият ти ден? и т.н. Съставя по нагледни опори и модели сложни съчинени изречения със съюзите и , а , но и ги включва в речта си: Дойде есента и ... Ема и Иво се пързаят с шейна, а ... и т.н.

Седмица 4

Тема: На горската поляна

Образователно ядро: Свързана реч. Речник

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на монологичната детска реч.	Създаване на повествователен текст за промените в природата през есента с включване на кратки описания. Активизиране на интереса на децата към промените в природата през есента.	Уточнява представите си за промяната в гората през есента. Създава кратък повествователен текст по нагледни опори и личен опит, като включва и кратки описания: на новата премяна на дърветата, на пъстрия килим от есенни листа и т. н. Употребява думи с обобщаващо значение: горски животни – заек, катеричка, мечка, дървета – бор, дъб и т.н.

Седмица 4

Тема: На горската поляна

Образователно ядро: Граматически правилна реч

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Използване в устната реч на умалителни съществителни имена.	Осъзнаване на употребата на умалителни съществителни имена. Уместно използване на умалителни съществителни имена в подходящи речеве ситуации.	Уточнява представите си за употребата на умалителни съществителни имена. Включва умалителни съществителни имена в речта си, сравнявайки предмети по големина: гъба-гъбка, бор-борче, храст-храстче и т.н.

Седмица 4

Тема: Котаракът в чизми

Образователно ядро: Възприемане на литературно произведение. Пресъздаване на художествена литература за деца

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на вълшебна приказка. Преразказване на епизоди от нея.	1. Възприемане и разпознаване на вълшебна приказка („Котаракът в чизми“ от Шарл Перо) 2. Проследяване и осмисляне на сюжетната последователност – начало, среда, край.	Активно слуша и възприема приказката. Определя основните моменти (начало, среда, край). Пресъздава епизод от приказката, като импровизира действия, реплики, взаимовръзки. Преразказва епизод.

Седмица 5**Тема: Поздрав, молба, благодарност, извинение, учтивост.****Образователно ядро: Свързана реч. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за изразяване на учтивост при общуване.	Овлабяване на типови етикетни изрази за поздрав, молба, благодарност и извинение. Разширяване на опита за културно общуване в по-разгънати социални взаимоотношения от всекидневието.	Използва правилно типовите етикетни изрази за поздрав, молба, благодарност и извинение в диалогови ролеви игри (по нагледни опори и образец). Демонстрира умения за учтиво общуване с възрастни и връстници. Разширява представите си за етикетните изразни средства: благодаря, много благодаря, заповядай, извинявай, моля, би ли ми помогнал..., ако обичаш и т.н.

Седмица 5**Тема: Гнездо в гнездото****Образователно ядро: Възприемане на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на авторова приказка.	Възприемане на приказката „Гнездо в гнездото“ от Е. Станев и осмисляне на водещата идея за добротата и за закрилата на по-слабия. Ориентиране в последователността на събитията.	Активно слуша и цялостно възприема авторския текст. Назовава и описва героите съобразно появата им в определен момент от сюжета. Изразява личното си отношение към героите на литературното произведение. Има конкретна представа и разпознава по картини животни от околната среда.

Седмица 5**Тема: Питам – отговарям****Образователно ядро: Граматически правилна реч. Звукова култура. Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за конструиране на изречения за общуване.	Използване в речта на въпросителни изречения, като се постига съответната смислова и интонационна характеристика. Словен анализ на изречения от 3 – 4 думи. Развиване на фината моторика чрез графични упражнения.	Съставя въпросителни изречения с различни въпросителни думи: кой, какво, какъв, какви, колко . Умее да използва въпросителна интонация. Задава въпроси и отговаря. Затвърждава представата си за изречение, разпознава модели на изречение. Прави словен анализ на изречения от 3 – 4 думи със самостоятелно значение. Пише графичния елемент колелце.

Седмица 6**Тема: На излет през есента****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на монологичната реч на детето.	Съставяне на разказ по серия от пет сюжетни картини и лични преживявания. Включване в текста на диалог. Откриване и предаване на смисловата връзка между отделните картини.	Съставя кратък повествователен текст по картините. Умее да споделя свои преживявания и личен опит при създаване на разказа. Демонстрира умения за предаване последователността в развитието на действията.

Седмица 6**Тема: На излет през есента****Образователно ядро: Звукова култура. Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на наративните умения на децата.	Насочване вниманието към настроението и преживяванията на децата по време на излета. Развиване на уменията за разказване.	Умее да подбира думи и изречения при съставяне на разказа, с които изразява чувства, отношение (израз на изненада, болка, радост). Използва правилна интонация при изговаряне на възклицателни изречения (Ау!, Ох!, Оо!). Проявява нагласа за увлекателно разказване.

Седмица 6**Тема: Сричките в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на езиковите и речевите единици като подготовка за четене.	Осъзнаване на сричката като речева единица на емпирично равнище. Формиране на умения за сричков анализ на двусрични думи.	Умее да анализира срички в двусрични думи. Разпознава графичен модел на сричковия състав на думи. Открива и назовава с опора на картинки думи, започващи с една и съща сричка (маса-мама, ваза-вана, луна-лула). Умее да свързва с опора на картинки двойки думи с еднаква втора (последна) сричка (баба-риба, вила-пола).

Седмица 7**Тема: Как облачето стана цирков артист****Образователно ядро: Възприемане и пресъздаване на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане, интерпретация и пресъздаване на авторска приказка.	Възприемане на авторската приказка „Как облачето стана цирков артист“ от Р. Киров. Запознаване с превъплъщенията на главния приказан персонаж – облачето. Осмисляне на сюжета, който по необичаен начин представя кръговрата на водата в природата.	Активно слуша и възприема авторска приказка. Открива отделните части на приказката и съотнася определени илюстрации към тях. Разбира и назовава отношението си към героя, доставил радост с постъпките си на децата. Прави опит за репродуктивен преразказ на текста.

Седмица 7**Тема: Вълшебните очила на Оги****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фината моторика и подготовка за писане.	Възпроизвеждане на фигури по образец. Графични упражнения за писане на елементи на букви (дъги). Правилно произнасяне и сегментиране на звук в началото на дума (о , у). Назоваване на думи, които започват с него.	Умее да пише по пунктири и даден образец графични елементи на букви (голямо сърпче, малко сърпче), като спазва посоката. Умее да диференцира слухово и да произнася правилно отделно и в думи корелативната двойка гласни звукове о – у . Умее да интонира и отделя звук в началото на думи и да открива думи, които започват с даден звук.

Седмица 7**Тема: Есенен пазар****Образователно ядро: Свързана реч. Речник. Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на диалогичната детска реч.	Участие в комуникативни ситуации от всекидневие то (на пазара) и показване на подходящо вербално и невербално поведение. Разпознаване и назоваване на указателни знаци за ориентиране на пазара.	Участва активно в беседа по картина, изобразяваща есенен пазар. Обогатява представите си за разнообразието от есенни плодове и зеленчуци и осъзнава социалния мотив за трудовата дейност на хората. Договаря се за участие в роли, съставя и изиграва диалози между продавачи и купувачи. Избира подходящо речево поведение спрямо ситуацията чрез участие в ролеви игри „купувач – продавач“. Изпробва „правила“ на общуване при пазаруване.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Броят на сричките в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на езиковите и речевите единици като подготовка за четене (фонологична осъзнатост).	Формиране на умения за сричков анализ на едносрични, двусрични и трисрични думи. Моделиране на сричковия състав на думите.	Умее да изговаря думите на срички. Определя броя на сричките в: двусрични думи с отворени срички (ри-ба), със затворени и отворени срички (шап-ка); трисрични думи с отворени срички (ки-та-ра), с една затворена и две отворени срички (кош-ни-ца); едносрични думи (шал).

Седмица 8**Тема: Любимите занимания на Белла****Образователно ядро: Граматически правилна реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогатяване на езиковите средства с нови граматически форми.	Правилно използване на основните глаголни времена (сегашно, минало и бъдеще) в съответствие с комуникативната ситуация – любимите занимания на Белла.	Ориентира се практически в употребата на основните глаголни времена съобразно ситуацията и момента на говорене (на равнище изречение). Осъзнава в практически план действията (по картини), извършвани вчера , сега , утре , като процес във времето.

Седмица 8**Тема: Любимите занимания на Белла****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Правилно използване в речта на глаголните времена – сегашно, минало и бъдеще.	Съставяне по аналогия на кратък текст, като се употребяват правилно глаголните времена (разказ за минали, настоящи и бъдещи събития).	Обогатява представите си за време на глагола. Проявява усет за употребата на глаголните времена на равнище текст. Ориентира се в разликата при разказване за минали събития, настоящи дейности и предстоящи (бъдещи) действия.

Седмица 9**Тема: Приказни герои****Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за художествено пресъздаване на приказки.	Разпознаване на приказни герои от познати приказки (в колаж от приказни герои). Описване на любими герои. Създаване на кратък преразказ.	Има диференцирана представа за изобразените литературни герои от приказките „Житената питка“, „Косе Босе“, „Червената шапчица“, „Котаракът в чизми“, „Спящата красавица“. Умее да опише характерните черти на познати приказни герои и да изрази отношение към тях. Пресъздава герои чрез действие, интонация, жест, мимика. Проявява предпочитание към определена приказка и герой.

Седмица 9**Тема: Приказни герои****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на нагласи за детско творчество.	Създаване на нова приказка с методическия похват „салата от приказки“. Припомняне структурата на приказката и текстовата формула за начало „Имало едно време...“ и за край „...и всички заживели щастливо.“	Умее да измисли самостоятелно и да разкаже нова приказка с любими литературни герои. Проявява умение да подбере подходящи приказни герои и да ги включи в приказката с характерните им черти.

Седмица 9**Тема: Верижка****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за осъзнаване на езиковите единици (фонемна осъзнатост).	Затвърждаване на уменията за сегментиране на звук в началото и в края на думите чрез играта „Верижка“. Правилно произнасяне и слухово диференциране на звуковете.	Умее да произнася правилно определени звукове отделно и в думи. Има диференцирана слухова представа за звуковете в думите (а, с, к, р, т, д). Умее да сегментира звук в началото и в края на думи и да ги свързва във верижка: пейка – автобус – сок – кит – телевизор – робот – торта – ананас – сладолед.

Седмица 10**Тема: На обяд****Образователно ядро: Разказ по нагледна опора. Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на моно-логичната детска реч.	Съставяне на разказ по словесна и нагледна опора. Самостоятелно определяне последователността на действието чрез номериране на разбъркано дадените картинки.	Активно слуша текст и разбира съдържанието с помощта на илюстрации. Разбира смисловите връзки между отделните пет сюжетни картини и ги номерира правилно според последователността на действието. Съставя преразказ по словесна и нагледна опора, като включва изрази за извинение.

Седмица 10**Тема: На обяд****Образователно ядро: Граматически правилна реч. Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване уменията за целесъобразно използване на изречението в речта.	Правилно използване на прости разширени изречения в преразказа. Включване на сложни съчинени изречения със съюзи а, и, но . Използване на овладени фрази за извинение и молба.	Умее да използва в преразказа си прости разширени изречения и сложни съчинени изречения със съюзни връзки и, а, но . Изразява отношение в процеса на преразказването чрез целесъобразно включване на изрази за извинение и молба. Изразява оценъчно отношение, свързано с културата на хранене, чрез подходящи синтактични конструкции.

Седмица 10**Тема: Как опознавам света****Образователно ядро: Граматически правилна реч. Подготовка за четене и писане. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на умение-то за използване на изречението в устно общуване.	Затвърждаване на представите за езиковите единици изречение и дума. Съставяне и използване в речта на прости разширени изречения с включване на предлози. Разбиране на лексикалното значение на антоними.	Обогатява представите си за сетивата като средство за опознаване на света. Включва в активния си речник лексика, свързана с темата: зрение, слух, вкус, мирис, допир; виждам, гледам, слушам, чувам, докосвам, помиривам. Обогатява представите си за думи с противоположно значение: студено – горещо, твърдо – меко, приятно – неприятно. Прави словен анализ на изречения от четири-пет думи с една служебна (малка) дума с помощта на модели.

Седмица 11**Тема: Снежанка****Образователно ядро: Възприемане на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на вълшебна приказка.	Слушане и припомняне на вълшебната приказка „Снежанка и седемте джуджета“ от Братя Грим. Определяне последователността на случките в сюжета с помощта на илюстрации. Анализиране на персонажите, описание на външния им вид и поведението им.	Слуша внимателно и с интерес приказката. Изразява своята оценка за постъпките на героите. Проследява логическата последователност на действието, свързвайки чутото с илюстрациите.

Седмица 11**Тема: Снежанка****Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Пресъздаване на вълшебна приказка.	Възпроизвеждане на приказката от името на определен герой с помощта на илюстрациите.	Диференцира основните части в произведението и ги съпоставя с илюстрациите в книжката. Творчески преразказва приказката с помощта на илюстрациите от позицията на герой (творческо трансформиране). Изразява в преразказа отношението си към приказните герои и техните постъпки.

Седмица 11**Тема: Готвим се за празник****Образователно ядро: Свързана реч. Речник. Подготовка за ограмотяване**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на детската монологична реч.	Съставяне на кратък повествователен текст по разгъната сюжетна картина и собствен познавателен опит. Включване в разказа на описания на коледната украса и на емоционалното състояние на децата (весело, радостно и т.н.).	Активно участва в беседа по картина за подготовката на коледните празници. Умее да предаде в разказа си последователността при изготвяне на коледната украса. Умее да включва в разказа си кратки описания на коледната украса. Умее да използва думи и изрази за предаване на празничното настроение. Обогатява представите си за функциите на писмената реч чрез изработване на поздравителни коледни картички. Проявява желание да комуникира чрез рисунки, знаци, букви (писане – рисуване на картичка).

Месец декември

Седмица 12

Тема: Коледа

Образователно ядро: Свързана реч. Подготовка за четене и писане

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на умения за съобразяване съдържанието на речевата изява с конкретната ситуация.	Устно съставяне на писмо до Дядо Коледа. Създаване на кратък текст описание на желаните подаръци.	Създава кратък описателен текст. Умее да построи правилно устното си изказване при съставяне на писмото. Умее да използва подходящи думи и изрази за споделяне на лични предпочитания, както и подходящи етикетни изрази за обръщение в писмото. Обогатява представата си за писмена реч (писмо). Проявява желание да комуникира чрез рисунки, знаци, букви (писане – рисуване на писмо).

Седмица 12

Тема: Нова година

Образователно ядро: Възприемане на литературно произведение. Подготовка за четене и писане

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на стихотворение.	Възприемане на стихотворението „Иде Новата година“ от А. Жекова. Вербално изразяване на чувствата, породени на настъпването на Нова година. Развитие на фината моторика.	Слуша и възприема в единство на съдържание и форма стихотворения на новогодишна тематика, съпреживява радостното настроение. Има диференцирана представа за стихотворение. Умее да рисува и оцветява различни декоративни елементи от новогодишната украса.

Седмица 12

Тема: Нова година

Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развиване на уменията за изпълнение на стихотворение.	Заучаване наизуст на стихотворения за Нова година и на сурвакарски благопожелания. Изразително изпълняване на стихотворение, посветено на празника.	Запомня наизуст кратко стихотворение. Съумява да предаде настроението и чувствата чрез подходяща интонация при изпълнението. Заучава кратки сурвакарски благопожелания и ги казва с подходяща интонация, действия и мимика.

Седмица 13

Тема: Първата сричка в думата

Образователно ядро: Подготовка за четене и писане

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Затвърждаване на уменията за разграничаване на езиковите и речевите единици (фонологична осъзнатост).	Формиране на умения за сричков анализ на думи. Откриване на сходство – думи с еднаква първа сричка. Сравняване на думи по дадена първа сричка.	Затвърдява представата си за дума и сричков състав на думата. Умее да анализира на срички двусрични, трисрични и четирисрични думи и да отделя първата сричка в тях с помощта на картинки и модели. Съпоставя и групира в двойки думи с еднаква първа сричка (ръка – ръкавици). Сравнява имена по дадена първа сричка (Вики – Вили)

Седмица 13

Тема: Последната сричка в думата

Образователно ядро: Подготовка за четене и писане

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Затвърждаване на умението за разграничаване на езиковите и речевите единици (фонологична осъзнатост).	Затвърждаване на уменията за сричков анализ на думи. Откриване на сходство – думи с еднаква последна сричка. Сравняване на думи с еднаква последна сричка.	Затвърждава диференцираната си представа за дума и сричка. Умее да разделя думите на срички и да отделя последната сричка с помощта на картинки и модели. Съпоставя и групира в двойки думи с еднаква последна сричка (шапка – топка). Назовава имена с еднаква последна сричка (Ники - Вики).

Седмица 13

Тема: Първата и последната сричка в думата

Образователно ядро: Подготовка за четене и писане

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на умението за разграничаване на езиковите и речевите единици (фонологична осъзнатост).	Усъвършенстване на умението за сричков анализ на три- и четири-срични думи. Откриване на думи с еднаква първа сричка чрез играта „Вълшебна сричка“. Упражняване в сричков анализ чрез сричкова верижка.	Умее да прави сричков анализ на три- и четири-срични думи. Умее да съставя думи с дадена първа „вълшебна“ сричка: коза, кола, колело, коте, кокошка . Умее да открива думи в сричкова верижка (котва – ваза – заск) с помощта на картинки. Свързва в думи дадени срички: ка и ка – кака, ка и на – кана, ба и ба – баба, ри и ба – риба и т.н.

Седмица 14

Тема: Лакомите мишлета

Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение. Речник

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на римувана авторска приказка с хумористична тематика.	Цялостно възприемане на римуваната хумористична приказка „Лакомите мишлета“ от Р.Киров. Съпреживяване на веселите смешни случаи с героите. Откриване и разбиране на поуката.	Умее да изслушва докрай римуван текст и да реагира емоционално на съдържанието. Обогалява представата си за приказния жанр (римувана проза). Свободно споделя оценките си за постъпките на героите (двете мишлета) и разбира поуката, изречена в края на текста. Включва в речта си антоними (гладни – сити, щастливи – нещастни).

Седмица 14

Тема: Лакомите мишлета

Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Пресъздаване на римувана хумористична приказка.	Подреждане на объркани илюстрации според последователността на сюжета. Преразказване на приказката или части от нея.	Определя основните моменти в приказката и съпоставя последователността им с илюстрациите, като открива несъответствията. Влиза в роля на герой и предава с действия и интонация поведението му. Осъзнава защо поведението на мишлетата предизвиква смях.

Седмица 14**Тема: Броят на звуковете в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за осъзнаване на езиковите единици (фонемна осъзнатост).	Правилно произнасяне на по-трудни звукове отделно и в думи. Звуков (фонемен) анализ на 3 – 4-звукови думи.	Диференцира представите си за езиковите единици дума и звук. Умее да произнася отделно и в думи по-трудни звукове (ж, ш, ч). Умее да определя броя и последователността на звуковете в 3- и 4- звукови думи (нос, роза, пате и т.н.).

Месец януари**Седмица 15****Тема: Зимни игри****Образователно ядро: Свързана реч. Речник. Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на монологичната реч.	Съставяне на повествователен текст по картина със самостоятелно измисляне на подходящо начало, извън изобразеното на картината. Развитие на фината моторика.	Обогатява представата си за структурата на монологичното изложение – начало, среда, край. Включва в разказа подходящо начало за случилото се преди изобразеното на картината. Съставя повествователен текст. Разбира и използва в речника си думи с обобщаващо значение – зимни дрехи. Възпроизвежда линии, довършва рисунки по пунктир.

Седмица 15**Тема: Броят на звуковете в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фонемната осъзнатост.	Затвърждаване на уменията за отделяне на звуковете в думите. Звуков (фонемен) анализ на 4 – 5-звукови думи.	Умее да определя броя и последователността на звуковете в 4 – 5-звукови думи чрез интониране и акцентиране (риба, кола, лале, писмо, банан). Участва с интерес в игри за звуков анализ на 4 – 5-звукови думи.

Седмица 15**Тема: Откривам звукове в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фонемната осъзнатост.	Правилно произнасяне и слухово диференциране на определени звукове (а – ъ). Разпознаване на печаните им букви.	Има диференцирана представа (артикулационна и слухова) за корелативната двойка гласни звукове а – ъ . Интонира и отделя определен звук (а, ъ) в началото, средата и края на думата и го асоциира с буквите му. Разпознава печатните букви (Аа, Ъъ) на принципа на картинната азбука. Затвърждава уменията си за звуков анализ на 3 – 4-звукови думи (рак, лък, луна, огън). Диференцира гласни звукове чрез цветно моделиране.

Седмица 16**Тема: Хубаво е у дома****Образователно ядро: Свързана реч. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на детската монологична реч.	Съставяне на повествователен текст за семейството по картина, личен опит и опорни думи. Обогаляване на речника с думи, означаващи роднински връзки. Изразяване на уважение и обич към родителите си и към близки хора (роднини).	Съставя разказ по словесна и нагледна опора и проявява умения за организиране на това, което разказва – с начало, среда и край. Умее да съотнася изобразеното на картинката за уют в семейството към своя личен опит и собствените си преживявания. Обогалява представите и лексиката си за роднински връзки и взаимоотношения. Включва в разказа си подходящи думи и изрази за действия и емоционални състояния на членовете на семейството. Изразява в разказа си привързаност и обич към семейството си.

Седмица 16**Тема: Професии****Образователно ядро: Речник. Граматически правилна реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогаляване и уточняване речника на детето.	Обогаляване на представите за професии и изразяване на предпочитания. Употреба на думи, названия на професии. Правилно използване в устната реч на формите за род на съществителните имена.	Ориентира се по нагледно представени опори (предмети) и назовава съответни професии (радио, музика – танцьори, полицейска кола – полицай, тенджера – готвач и т.н.) Използва уместно думи, названия на професии и необходимите за тях оръдия на труда в комуникативна ситуация. Развива уменията си за използване на съществителни имена от мъжки и женски род (танцьор – танцьорка, полицай – полицайка, готвач – готвачка и т.н.).

Седмица 16**Тема: Откривам звукове в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за осъзнаване на езиковите единици (фонемна осъзнатост).	Правилно произнасяне и слухово диференциране на определени звукове (о – у). Определяне на позицията на звукове в думи – начало, среда, край. Формиране на умение за връзка звук – буква (на принципа на картинната азбука).	Има диференцирана представа за корелативната двойка гласни звукове о – у . Умее да интонира, да отдели и определи позицията на определени звукове в думи (начало, среда, край). Разпознава и назовава печатни букви (Оо, Уу). Участва с интерес в звукови игри за сегментиране на звукове и актуализиране на думи с отделените звукове.

Седмица 17**Тема: Познай приказката****Образователно ядро: Свързана реч. Граматически правилна реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на словотворческата дейност на детето.	Разпознаване по картини на приказни герои от позната приказка („Оле-затвори-очички“ от Х. К. Андерсен). Преразказване на епизоди от приказката, словесно обрисуване на герои. Провокиране на интерес към любими приказки и книжки. Формиране на умение за съставяне и използване на сложни съставни изречения със съюза когато .	Умее да разпознава любими герои и да изрази словесно личностните им характеристики. Описва литературни образи с езика на цветовете (чадър с цветни картинки, за да сънуват добрите деца чудни приказки). Стреми се да преразказва увлекателно, с изразяване на отношение. Съставя и включва в преразказа на епизода (ите) сложни съставни изречения със съюза когато .

Седмица 17**Тема: Познай приказката****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фината моторика и подготовка за писане.	Развитие на фината моторика чрез графични упражнения за писане на елементи на букви (бастунче).	Умее да пише чрез повтаряне по пунктир и даден образец графични елементи на букви – прави и обърнати бастунчета, като спазва посоката на движение на ръката. Открива в илюстрации и асоциира с приказни герои елементи на ръкописни букви.

Седмица 17**Тема: Къщата на моя дядо****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за възприемане на разказ (слушане с разбиране).	Формиране на умения за слушане с разбиране на кратък разказ, посветен на семейството. Решаване на картинни тестови задачи, показващи равнището на разбиране на текста.	Активно слуша с разбиране съдържанието на разказа. Долавя детайлите в описателен текст. Разпознава и сравнява картини, свързани с текста. Умее самостоятелно да решава картинни тестови задачи, отнасящи се за слушане с разбиране. Обогатява речника си с названия на инструменти и професии.

Месец февруари**Седмица 18****Тема: Откривам звукове в думата****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за осъзнаване на езиковите единици (фонемна осъзнатост).	Правилно произнасяне отделно и в думи на слухово диференцирани звукове (е – и). Свързване на звук – буква на принципа на картинната азбука. Звуков анализ на 3 – 4-звукосни думи, цветно моделиране.	Умее да интонира, да отдели и определи позицията на звук в дума (начало, среда, край). Има точна артикулационна и слухова представа за звуковете. Умее да прави звуков анализ на 3 – 4-звукосни думи с помощта на звуко-буквени модели. Разпознава и назовава печатни букви (Ее, Ии). Има диференцирана представа за моделирането на гласни звукове в графичен модел на дума (с червена точка).

Седмица 18**Тема: Рисувам линии****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фината моторика като подготовка за писане.	Изобразяване на фигури и линии. Затвърждаване на уменията за писане на графични елементи на букви (права линия, наклонена линия, лява и дясна дъга).	Умее да извършва специфични движения на ръката, характерни за писането – изписва вълнообразни и прави линии по пунктир. Развива усещане за ритмичност при писане. Умее да пише (рисува) графични елементи на букви (права линия, наклонена линия, дъга – лява и дясна).

Седмица 18**Тема: Моята детска градина****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за общуване чрез диалогична реч.	Съставяне на кратък повествователен текст с включване на разсъждения. Овластяване нормите на поведение в детската общност. Придобиване на практически представи за време (някога, преди, сега).	Участва активно в беседа за дейностите в детската градина, обогатявайки представите си за тях – децата рисуват, изрязват, апликират и т.н. Умее да изкаже предпочитания към любима дейност и да обоснове мнението си. Развива нагласа за сътрудничество в работата с педагога и партньорство с връстници в заниманията в детската градина.

Седмица 19**Тема: Янко****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за слушане с разбиране на разказ.	Формиране на умения за слушане с разбиране на кратък описателен текст. Решаване на картинни тестови задачи, показващи равнището на разбиране на съдържанието на чутия текст.	Активно слуша с разбиране текст описание. Умее да разпознава описания на лица (връстник) по определени критерии. Развива вниманието си чрез решаване на поставени задачи за сравнение.

Седмица 19**Тема: Янко****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на детската монологична реч.	Съставяне на описателен текст по аналогия. Включване в описанието на лица (приятел/ка) по определени признаци, характеризиращи външния им вид.	Обогатява представата си за описателен текст. Умее да сравнява лица по определени показатели („Аз и моят/а приятел/ка“). Умее да описва лица (приятел/ка) по външен вид – форма на лице, цвят на очи, форма и цвят на коса, дрехи, обувки и т.н.

Седмица 19**Тема: Думи сестрички****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на езиковия усет и проявяване на детско поетическо творчество.	Уточняване на представата за рими. Разпознаване на римуващи се думи по нагледна опора. Откриване на римуващи се думи в стихчета.	Проявява интерес към римувана реч (стихотворение). Изпробва измислянето на рими самостоятелно по нагледни опори. Умее да открие и назове рими в стихчета. Прави опит за съставяне на кратко стихче с помощта на педагога (детско поетично творчество).

Седмица 20**Тема: На Баба Марта****Образователно ядро: Възприемане на литературното произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на стихотворение.	Възприемане на стихотворението „На Баба Марта“ от Е. Пелин. Съпреживяване на жизнерадостното настроение, свързано с празника. Осъзнаване на значението на думите – подбор на синоними. Приобщаване към българските традиции и обичаи.	Слуша и възприема емоционално стихотворението. Съпреживява жизнерадостното настроение, свързано с празника и с настъпването на пролетта. Умее да подбира подходящи синоними. Осъзнава символиката на мартеничките. Разбира значението и използва етикетни изрази и общоприети пожелания, типични за празника. Демонстрира нагласа за собствени прояви в отпразнуването на празника (довършване и оцветяване на мартеничка, изработване и подаряване на мартенички).

Седмица 20**Тема: Баба Марта****Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Умение за пресъздаване на литературно произведение – стихотворение.	Заучаване наизуст на стихотворението „На Баба Марта“ от Е. Пелин. Усвоява някои елементи на интонационната изразителност при изпълнение на стихотворение.	Научава стихотворението наизуст. Изпълнява изразително стихотворението, като предава чрез подходяща интонация жизнерадостното настроение от идването на Баба Марта и настъпването на пролетта. Умее да сподели радостните си преживявания от очакването на празника чрез оцветяване на илюстрации, изработване на мартенички и изказване на поздравления при поднасянето им.

Седмица 20**Тема: Звуково-сричково лото****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на езиковите единици (фонемна осъзнатост).	Диференциране на звукове (м, н, л, р) в дума и група думи. Определяне на позицията на звуковете в думи (начало, среда, край). Установяване на връзката звук – буква на принципа на картинна азбука. Разпознаване на печатните букви на звукове. Знаково моделиране на звуковия състав на дума.	Уточнява артикулационната и слуховата си представа за съгласните м, н, л, р. Умее да интонира, отделя и определя позицията на тези звукове в дума и група думи (начало, среда, край). Разпознава печатните им букви (Мм, Нн, Лл, Рр). Участва с интерес в занимателни звукови упражнения за звуков анализ и откриване на звуковия състав в единство със значението на дума загадка (орел).

Седмица 21**Тема: Цветя за мама****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение. Пресъздаване на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане и пресъздаване на стихотворение.	Възприемане на стихотворението „Цветя за мама“ от А. Жекова. Разпознаване на чувствата и съотнасянето им към собствените преживявания, свързани с мама и нейния празник. Заучаване наизуст и работа върху интонационната изразителност при изпълнение на стихотворението.	Слуша активно стихотворението и осмисля чувствата и настроението на героя, свързани с обичта и признателността към мама. Умее да различава римувана реч. Умее да намира в стихотворението римуващи се думи (цветята – земята, ден – мен и т.н.). Заучава стихотворението наизуст и при изпълнението му се стреми да предаде чувствата на героя чрез подходяща интонационна изразителност.

Седмица 21**Тема: Мама****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане, осмисляне и сравняване на различни по жанр художествени произведения, посветени на една и съща тема.	Възприемане на кратък разказ, посветен на обичта към майката – „Мама“ от Д. Габе Съпоставяне на две творби с обща тематика, но различни по жанр – разказ „Мама“ (Дора Габе) и стихотворение – „Цветя за мама“ (А. Жекова).	Слуша активно, разказа и осмисля чувствата на героя, свързани с обичта към мама. Осъзнава, че чувството на обич към майката може да бъде проявено чрез различни словесни форми – сравнява разказ и стихотворение, посветени на тази тема. Умее да различава римувана и неримувана реч. Назовава и осмисля значението на думи и изрази с преносно значение.

Седмица 21**Тема: Нова приказка за Косе Босе****Образователно ядро: Свързана реч. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за детско словесно творчество.	Формиране на нагласи и умения за творческо възпроизвеждане на познат художествен текст. Съчиняване на приказка по аналогия с включване на нови герои (с помощта на илюстрации).	Умее да предаде последователността в действията. Умее да следва основната идея, заложена в приказката. Умее да възпроизведе творчески познат художествен текст с помощта на различни трансформации (добавяне на нови герои, промяна в обстановката и в сюжетните моменти).

Месец март

Седмица 22

Тема: Симо в зоопарка

Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за осъзнаване на езиковите единици (фонемна осъзнатост).	Диференциране на звукове (з, с) в дума и група думи, които се намират в различна позиция. Развиване на уменията за звуков (фонемен) анализ. Графично и знаково моделиране на звуковия състав на думата. Разпознаване на печатните букви на звуковете.	Демонстрира диференцирана слухова и артикулационна представа за съгласните звукове з – с. Умее да интонира, отделя и определя позицията на определени звукове в думи. Умее да свърже звук с буква на принципа на картинната азбука. Разпознава печатни букви (Зз, Сс). Участва с интерес в занимателни упражнения за звуков анализ на думи и за разпознаване на букви.

Седмица 22

Тема: Къде е пролетта

Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение. Подготовка за четене и писане

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за възприемане и осмисляне на художествено произведение – приказка.	Възприемане и осмисляне съдържанието на приказка, посветена на пролетта – „Къде е пролетта“ от К. Къдрева. Определяне на героите и осъзнаване, че те са част от пролетната картина. Разпознаване на сезона пролет като символ на пробуждането на природата.	Активно слуша и възприема съдържанието на приказката с помощта на илюстрации. Назовава героите и изразява отношението си към тях. Обогатява представата си за връзки в природните явления – пролетното събуждане, животни, растения. Умее да съотнася собствения си познавателен опит към изобразеното в литературната творба. Разпознава рисувани печатни букви (к, п, л, о, ч) сред картини и изображения.

Седмица 22

Тема: Къде е пролетта

Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за художествено пресъздаване на приказка.	Проследяване последователността в сюжета чрез назоваване появата на героите на пролетното събуждане. Преразказване на приказката и изразяване на отношение към темата. Участване в драматизация на части от приказката.	Назовава героите по реда на появата им в приказката и определя основните моменти в нея. Прави сполучлив опит за преразказване на приказка с преобладаваща пряка реч в текста. Съумява да предаде в преразка си радостното пролетно настроение на героите – предвестници на пролетта. Заучава диалози (по роли) и изпробва изразително изпълнение при драматизиране на епизоди от приказката.

Седмица 23**Тема: Игра с картинки, думи и звукове****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за звуков анализ (фонемна осъзнатост).	Правилно произнасяне и слухово диференциране на по-трудни звукове (ж , ш). Формулиране на умения за звуков (фонемна) анализ на 3 – 4-звукови думи. Разпознаване на печатните букви на звуковете.	Демонстрира диференцирана представа за съгласните звукове ж – ш . Успешно асоциира звуковете ж , ш с печатните им букви на принципа на картинната азбука. Умее да открива по картинки думи, съдържащи определен звук (свързва картинките, ако думата съдържа звук ж или ш). Умее да определя броя и поредността на звуковете в 3 – 4-звукови думи (по нагледни опори и модели). Разпознава и назовава печатни букви (Жж , Шш).

Седмица 23**Тема: Зелена приказка****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за възприемане и осмисляне на художествено произведение – авторска приказка.	Възприемане на съвременна авторска приказка в мерена реч (римувана проза) – „Зелена приказка“ от М. Дългъчева. Осмисляне на постъпките и поведението на героя (неговата мечта в началото на приказката, спасението му – в края). Откриване на поуката.	Активно слуша и разбира текста на приказката. Умее да изразява емоционално-оценъчно отношение към героите, техните постъпки и поведение. Осмисля поуката, че външният блясък и желанието да си различен от това, което си, често водят до неприятности и създават проблеми. Обогатява представата си за ритмичност, благозвучност и изразителност на речта (римувана проза). Осмисля лексикалното значение на думи за означаване на емоционални състояния – тъжно, радостно, уплашено, спокойно.

Седмица 23**Тема: Рисувам линии****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фината моторика и подготовка за писане.	Развиване на фината моторика чрез графични упражнения за писане на елементи на букви: кръгче, бастунче, ченгелче, камшиче.	Пише (рисува) точно елементи на букви чрез копирен метод – повтаряне по пунктирана линия. Усвоява умения за начините на свързване на някои от елементите – прави и обърнати бастунчета, ченгелчета. Развива уменията си за писане (рисуване) на елементи на букви, без да излиза от линията на реда. Назовава правилно морското животно на изображението.

Седмица 24**Тема: Игра с картинки, думи и звукове****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за сричков и звуков анализ на думи (фонологична и фонемна осъзнатост).	Диференциране на звукове (в , ф) в дума и група думи, съдържащи ги в различна позиция. Усъвършенстване на уменията за сричков и за звуков анализ на 4 – 5-звукови думи. Знаково моделиране на звуковия състав на думи. Осмисляне на връзката звук – буква, разпознаване на печатни букви.	Умее да произнася правилно и да диференцира слухово съгласните звукове в – ф отделно и в думи. Умее да отделя и определя позицията на отделните звукове в , ф в думи. Умее да открива по картинки думи, съдържащи определен звук (свързва картинки, т.е., ако думите съдържат звука в или ф). Прави звуков (фонемен) анализ на 4 – 5-звукови думи (кофа, котва и т.н.). Успешно открива връзките звук – буква на принципа на картинната азбука. Разпознава и назовава печатни букви (Вв , Фф).

Седмица 24**Тема: Великден****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за възприемане на стихотворение.	Възприемане на стихотворение, посветено на великденските празници – „Великден“ от А. Цанков. Емоционално съпреживяване на празничното настроение. Осъзнаване и приобщаване към българските празници, обичаи и традиции.	Активно слуша и цялостно възприема текста на стихотворението за Великден с помощта на илюстрацията и на собствените си преживявания. Свързва празничната традиция с определени общоприети действия и норми на поведение, разбира значението на типични за празника символи (великденските яйца). Осмисля радостното настроение на героя и го съотнася към своите преживявания, свързани с традициите на Великден – с подготовката на празника (бойдисване на яйца) и с празнуването му.

Седмица 24**Тема: Великден****Образователно ядро: Пресъздаване на художествена литература за деца. Речник. Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за пресъздаване на стихотворение.	Изразително изпълняване на стихотворението „Великден“ от А. Цанков. Дорисуване на илюстрация към стихотворението – декоративна украса на великденско яйце.	Заучава стихотворението наизуст. Влиза в роля и съумява да предаде празничното настроение с подходяща интонация. Разбира преносното значение на думи и изрази („желязно сърце“), осмисля значението на сравнения („черупка като камък“, „червено като пламък“) и др. Умее да изписва декоративни елементи, като подбира цветове съобразно радостното настроение на героя.

Седмица 25**Тема: Какво би се случило, ако...****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за детско словесно творчество.	Създаване на повествователен текст (творчески разказ) по фантастична хипотеза: „Какво би се случило, ако...“ (дърветата и цветята могат да говорят). Овладяване на нови подходи за творческо пресъздаване на действителността. Развиване на творческото въображение.	Умее да създава повествователен текст с творчески характер (с помощта на образец и нагледна опора). Умее да подчинява съдържанието на текста на избраната хипотеза. Умее да подбере заглавие, подходящо за разказваната история. Развива въображението и речта си.

Седмица 25**Тема: Какво би се случило, ако...****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за детско словесно творчество.	Създаване на повествователен текст – съчиняване на приказка по фантастична хипотеза: „Какво би се случило, ако...“ (животните могат да четат). Овладяване на нови подходи за творческо пресъздаване на действителността. Развиване на творческото въображение.	Умее да създава повествователен текст с творчески характер (с помощта на образец и с помощта на илюстрациите). Умее да подчинява съдържанието и структурата на приказката на избраната хипотеза. Умее да подбере подходящо заглавие. Умее да изразява придобит опит в художествена словесна форма.

Седмица 25**Тема: Как се изменят думите****Образователно ядро: Граматически правилна реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разширяване на опита за използване на съществителни и прилагателни имена.	Правилно използване в устната реч на формите за род и число на съществителните имена. Съгласуване на прилагателните имена със съществителните по род и число.	Умее да разграничава един от много обекти (Колко? – ед. и мн. число на същ. имена (заек – зайци, пеперуда – пеперуди, цвете – цветя). Има диференцирана представа и практически разграничава формите за род (един заек, една пеперуда, едно цвете). Разширява практическия си опит за съгласуване на съществителните и прилагателните имена по род и число: един бял (сладък, пухкав, дългоух...) заек; една жълта (червена, пъстра, шарена, красива, нежна...) пеперуда; едно бяло (жълто, червено, красиво, пролетно...) цвете; пъстри (красиви, пролетни...) цветя.

Месец април

Седмица 26

Тема: Мравката и гълъбът

Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение. Пресъздаване на художествена литература за деца

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Практическо обогатяване на представите за литературните жанрове (басня).	Възприемане и практическо запознаване с баснята като литературен жанр. Разбиране на съдържанието, анализиране на героите и техните действия в баснята „Мравката и гълъбът“ от Езоп. Осмисляне на поуката. Участване в инсценировка на баснята чрез кукли, поставени на пръсти, или куклен театър на маса.	Активно слуша, възприема и запомня баснята. Оценява действията на героите от баснята, разбира съдържанието. Осмисля поуката, че понякога и слабите могат да ни помогнат. Умее да намери в текста при слушане на баснята изреченията, които изразяват поуката, и да ги интерпретира. Умее да изразява лично мнение и преценка. Влиза в роля и с желание участва в изиграване на баснята чрез кукли, поставени на пръсти, или чрез куклен театър на маса.

Седмица 26

Тема: Любими приказни герои

Образователно ядро: Свързана реч

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на словотворческата дейност на децата и провокиране на интерес към приказките.	Разпознаване на герои от познати приказки. Обсъждане и сравняване на главните героини в приказките „Пепеляшка“ и „Красавицата и звярът“. Описване на любими герои. Преразказване на части от избрана от децата приказка.	Разпознава и назовава по картини любими приказни герои, асоциира героя с изобразени детайли от приказката (Пепеляшка с тиквата, която става каляска, Бел с омагьсаните Щърбинко и Порцеланка). Сравнява герои, като изразява словесно личностните им характеристики и изразява личното си отношение към тях. Стреми се да преразказва увлекателно, придържайки се към авторския текст.

Седмица 26

Тема: Любими приказни герои

Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за звуков (фонемен) анализ на думи (фонемна осъзнатост).	Диференциране на звукове (б, п) в дума и група думи, съдържащи ги в определена позиция. Упражняване в звуков (фонемен) анализ на 3-, 4- и 5-звукови думи. Знаково графично моделиране на звуковия състав на думите. Разпознаване на печатните букви на звуковете.	Демонстрира диференцирана слухова и артикулационна представа за съгласните звукове б – п. Умее да открива прилики в звуковия състав на група думи. Асоциира звукове с имена на любими приказни герои (п – Пепеляшка, б – Бел). Умее да свърже звук и буква на принципа на картинната азбука. Умее да прави звуков анализ на 3, 4 и 5- звукови думи (бор, пате, пола, банан), като свързва картинки с подходяща схема, модел на звуковия състав на думата.

Седмица 27**Тема: Пред магазина****Образователно ядро: Граматически правилна реч. Свързана реч. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за съставяне на разказ по картина.	Използване на сложни съставни изречения със съюзите когато, където, защото при съставяне на изречения. Осмисляне на смислоразличителната функция на звука.	Има представа за знаците, които регулират поведението в обществената среда. Умее словесно да опише по картина постъпките на възрастни и деца на обществено място. Участва активно в беседа по картина, като включва в речта си и сложни съставни изречения със съюзите когато, където, защото . Осъзнава смислоразличителната роля на звуковете чрез заместване на звук в началото и в средата на думата (нос – кос, риза – роза).

Седмица 27**Тема: Картинно домино****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за звуков (фонемна) анализ (фонемна осъзнатост).	Диференциране на звукове (г, к) в дума и група думи, съдържащи ги в различни позиции. Упражняване в звуков анализ на думи чрез правилно звукопроизношение. Знаково графично моделиране на звуковия състав на думи. Разпознаване на печатните букви на звуковете.	Има диференцирана слухова и артикулационна представа за съгласните звукове г – к . Умее да открива прилики и разлики по звукове в група думи. Определя броя и поредността на звуковете в четиризвукови думи (дъга, гора, влак). Разпознава печатни букви (Гг, Кк).

Седмица 27**Тема: Еднакви букви****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на фината моторика и разпознаване на печатни букви.	Разпознаване на еднакви букви в буквено пано. Графични упражнения за писане на елементите на буквите: право камшиче и обърнато камшиче.	Развива вниманието си. Разпознава еднакви печатни букви в буквеното пано и ги оцветява в еднакъв цвят. Оцветява фигури, без да излиза от контура. Умее да пише графични елементи на букви и свързва в комбинации прави и обърнати камшичета чрез повтаряне по пунктирана линия. Развива ритмичност и координация в движенията на пишещата ръка.

Седмица 28**Тема: Лозарят и косето****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за възприемане и осмисляне съдържанието на народна приказка.	Възприемане на народната приказка „Лозарят и косето“, преразказана от А. Каралийчев и осмисляне на поуката. Характеризиране на героите в зависимост от тяхното поведение и реч.	Слуша активно и разбира народна приказка. Съотнася поведението на героите към основното послание на творбата. Изразява отношение към постъпките на героите. Осмисля поуката от приказката.

Седмица 28**Тема: Лозарят и косето****Образователно ядро: Интерпретация на художествена литература за деца**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за драматизация на народна приказка.	Заучаване на репликите и подготовка за драматизация на народна приказка. Работа върху интонационната изразителност на гласа при изпълнение на ролята.	Вживява се в ролята и успешно импровизира действия и реплики на героя. Изпробва различни пози, мимики, жестове и интонации на гласа при изпълнение на диалозите между героите. Участва с желание в драматизацията на приказката. Участва активно в подготовката на реквизита.

Седмица 28**Тема: Рожденият ден на Тони****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за звуков (фонемна) анализ на думи (фонемна осъзнатост).	Успешно реализиране на изявата в празнична обстановка – празнуване на рожден ден. Диференциране на звукове (д – т) в дума и група думи, съдържащи ги в различни позиции. Упражняване в звуков анализ на думи чрез занимателни звукови упражнения.	Класифицира предмети според даден признак. Актуализира норми на поведение и етикетни изрази за поздравления при празнуване на рожден ден. Успешно групира думи с прилики в звуковия състав. Умее да свърже звук и буква на принципа на картинната азбука. Умее да определя последователността на звуковете в 5-звукови думи с помощта на графично моделиране. Рисува фигури по пунктирана линия.

Месец май**Седмица 29****Тема: Възможно е...****Образователно ядро: Свързана реч**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията на детско словесно творчество.	Съставяне на разказ по фантазен бином (съчетание от съществителни имена – слон и самолет, крокодил и чадър). Измисляне и организиране на сюжета върху нагледна и словесна опора чрез свободно асоцииране и фантазиране. Развиване на творческото въображение.	Умее да състави повествователен текст с творчески характер (приказка). Умее да включва реални предмети във фантастични сюжети чрез творческо асоцииране и фантазиране. Умее да измисли подходящо заглавие на историята. Умее да изразява със словесни средства своите фантазии. Развива въображението си.

Седмица 29**Тема: Еднакви думи****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на интерес към писмената реч.	Визуално разпознаване на кратки думи. Проявяване на интерес към четенето. Затвърждаване на представата за връзка между устна и писмена реч.	Умее да разпознае визуално и да оцвети в един и същ цвят еднакви думи, написани с печатни букви. Умее да оцветява форми (полето на написаната дума), без да излиза от контура. Развива наблюдателността си при разграничаване на визуално близки думи (зъб – ръб, нос – кос, ръка – ръкав и т.н.).

Седмица 29**Тема: Обичам книжките****Образователно ядро: Подготовка за четене и писане. Свързана реч. Звукова култура**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на връзката между устна и писмена реч.	Предизвикване на интерес към книжките, както и положително отношение към тях. Споделяне на впечатления за любими книжки. Съвместно слушане – разглеждане на детски книжки и списания. Изработване на своя книжка. Словесни игри с римуващи се думи.	Проявява желание да разглежда детски книжки и списания. Участва в подреждане на библиотечен кът в детската градина. Изгражда си обща представа за поведението на читател – разглеждане кориците на книжката, ориентиране за връзката заглавие – съдържание, разглеждане – четене на страничките и т.н. Участва в договаряне за изработване на книжка: уточнява се, че тя съдържа картинки и текст, определят се героите, постъпките и действията им и т.н. Умее да открива подходящи рими по картинки и допълва рими в поетичен текст.

Седмица 30**Тема: Празник на буквите****Образователно ядро: Възприемане и интерпретация на литературно произведение. Интерпретация на художествена литература за деца. Подготовка за четене и писане**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за възприемане и изпълнение на стихотворение.	Възприемане и заучаване на стихотворението „Букви“ от Ц. Ангелов, посветено на празника на буквите – 24 май. Приобщаване към културните общочовешки ценности. Запознаване с делото на братята Кирил и Методий. Разпознаване на печатни букви.	Възприема текста на стихотворението. Заучава стихотворението наизуст. Стреми се да предаде настроението чрез подходяща интонация. Открива еднакви букви в думи от базисния речник на децата (мама, татко, баба, сестра) и ги оцветява в един и същ цвят.

Седмица 30**Тема: Що е то?****Образователно ядро: Възприемане на литературно произведение. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на интерес към гатанките като фолклорен и литературен жанр.	Възприемане и отгатване на гатанки (описателни и метафорични). Развиване на уменията за сравнения и съпоставка, за асоциативно мислене и досещане.	Развива уменията си за откриване на най-характерните особености на предмети, растения, животни и търси поетични сравнения, с които може да ги оприличи. Умее да свързва поетичното словесно описание на загатнатия предмет с изображението (рисунката) му. Формира нагласи за „игра“ на досещане и за ценене на остроумието.

Седмица 30**Тема: Измислям гатанки****Образователно ядро: Свързана реч. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за детско словесно творчество.	Обогатяване на представите за гатанката като жанр. Стимулиране на децата да измислят гатанки по нагледна и словесна опора с помощта на педагога. Развитие на фината моторика.	Развива уменията си да сравнява и открива сходства между предметите. Затвърждава уменията си да описва най-съществените белези на скрития в гатанката предмет и да търси най-подходящите сравнения, с които може да го оприличи. Проявява интерес към гатанките като занимателен за децата жанр. С желание довършва и оцветява рисунки, повтаря точно фигури по пунктир.

Седмица 31**Тема: Отиваме на почивка****Образователно ядро: Свързана реч. Граматически правилна реч. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на монологичната детска реч.	Съставяне на кратък повествователен текст за почивка на море по картина и преживявания. Съобразяване съдържанието на детските изказвания с конкретната ситуация (на плажа, пред павилиона и т.н.). Включване в разказа на сложни съчинени и сложни съставни изречения, както и на етикетни изрази.	Активно участва в беседа по картина за почивка на море, като включва собствен познавателен опит и лични преживявания. Умее да споделя впечатления за почивка на море, да свързва кратки изказвания по ситуации в цялостен текст. Уместно използва в разказа си сложни изречения, пряка реч, етикетни изрази при срещи и пазаруване. Обогатява речника си с лексика, свързана с темата. Съставя успешно повествователен текст.

Седмица 31**Тема: Вече знам****Образователно ядро: Свързана реч. Граматически правилна реч. Възприемане и интерпретация на литературно произведение**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на изходно равнище.	Демонстриране равнището на представите, уменията и отношенията на децата по образователни ядра: свързана реч, граматически правилна реч, възприемане и интерпретация на литературно произведение.	Съставя устно кратък повествователен текст по серия от картини, като определя самостоятелно последователността на действията чрез номериране на картините. Включва в разказа си сложни съчинени и сложни съставни изречения. Разпознава герои и епизоди от познати приказки. Разпознава начало и край на приказка.

Седмица 31**Тема: Вече знам****Образователно ядро: Звукова култура. Подготовка за четене и писане. Речник**

Цел:	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на изходно равнище.	Диагностицира равнището на представите, уменията и отношенията на децата по образователни ядра: звукова култура, подготовка за четене и писане, речник.	Прави сричков анализ на 1-, 2- и 3-срични думи. Произнася правилно и точно диференцира слухово определени звукове, включително и от късен онтогенезис. Определя броя и последователността на звуковете в 3-, 4- и 5-звукови думи. Прави звуков анализ на 3- и 4-звукови думи. Свързва успешно звукове и букви. Разпознава печатни букви. Познава значението на думи с обобщаващо значение и ги използва успешно в речта си.

ХРИСТОМАТИЯ

ЖЪЛТА ПРИКАЗКА

Слънчо намисли с жълта боичка да боядиса по пътя си всичко! Първо помилва с длани нивята и засияха в жълто житата. После в поточето цопна и ето – слънчеви зайчета припкат и светят, и като златно поточето блика покрай изгрялата жълта иглика!

Жълто – по човката на врабчето, жълто – в къдриците на детето, а пък жълтурчето вири носленце, сякаш намига с жълто оченце! И се завърта земята във кръг – жълта, подобна на пресен жълтък...

Цял ден рисува Слънчо с лъчите, капнал е вече – затваря очите. Ала, преди да заспи в планината, своята картина надписал е: „Лято“.

Мая Дългъчева

ПРЕДСТАВЯМ СЕ

Здравейте, приятели. Аз се казвам Ягода и съм на 6 години. Родена съм през пролетта. Пролетта е моят най-любим годишен сезон, защото тогава цъфтят всички цветя и дървета и природата става чудно красива.

КОТАРАКЪТ В ЧИЗМИ

След смъртта си един воденичар оставил на тримата си синове всичко на всичко: една воденица, едно магаре и един котарак. Подялбата направили бързо. Не викали нито нотариус, нито съдия, защото и без това скоро щели да изядат бедната бащиния. Най-големият получил воденицата, вторият – магарето, а за най-малкия останал само котаракът. Той не можел да се помири, че му се паднал такъв нищожен дял.

– Братята ми, като се сдружат, ще могат честно и почтено да изкарват хляба си – казал той, – а пък аз, като изям котарака и си направя ръкавици от кожата му, ще трябва да умра от глад.

Котаракът, като чул тези думи, вместо да се засегне, му казал с важен и сериозен глас:

– Не съжалявай, господарю, дай ми само една торба и ми направи чизми, за да мога да ходя из храсталаците, и ще видиш, че не си получил толкова лош дял.

Господарят на котарака не повярвал много на думите му, но понеже го бил виждал да прибягва до какви ли не хитрини, когато ловял плъхове и мишки – да увисва на лапите си, да се крие в брашното, преструвайки се на умрял, – все пак се надявал, че котаракът и на него ще помогне в неволята.

Като получил това, което искал, котаракът се обул чевръсто, праметнал торбата през рамо, хванал вървите ѝ с двете си предни лапи и отишъл в онази част на гората, където имало най-много зайци. Заложил торбата с трици и трева, прострял се на земята като умрял и зачакал някой млад заек, който не познавал още хитрините на този свят, да дойде и да се пъкне в нея.

Едва легнал, и трепнал от радост: един млад, глупав заек влязъл в торбата му. Котаракът дръпнал бързо вървите, хванал заека и го убил без жал.

Много доволен от лова си, той отишъл в двореца и поискал да говори с царя. Въвели го в покоите на негово величество. Като влязъл, той се поклонил ниско и казал:

– Ваше величество, господин маркиз Дьо Караба – така котаракът намислил да нарича господаря си – ме натовари да ви поднеса от негово име този заек.

– Кажи на господаря си – отговорил царят, – че съм много доволен от подаръка и му благодаря.

Друг път котаракът се скрил в една нива, като пак оставил торбата си отворена и когато в нея влезли две яребици, дръпнал вървите и ги хванал и двете. След това отишъл и ги поднесъл на царя, както направил със заека.

И този път царят приел с удоволствие двете яребици и наредил да почерпят котарака.

Два-три месеца наред котаракът носел от време на време на царя дивеч от лова на своя господар.

Един ден котаракът научил, че царят щял да излезе на разходка по брега на реката с дъщеря си, която била най-хубавата принцеса на света, и казал на господаря си:

– Ако се вслушаш в моя съвет, ще бъдеш щастлив през целия си живот! Трябва само да отидеш да се окъпеш в реката на онова място, което аз ще ти покажа, и след това да не ми се бъркаш в работата.

Маркиз Дьо Караба направил всичко, което го посъветвал котаракът му.

– Помощ, помощ! Маркиз Дьо Караба се дави!

При този вик царят подал глава от вратичката на каляската и като познал котарака, който толкова пъти му бил носил дивеч, заповядал на слугите си веднага да се притекат на помощ на господин маркиз Дьо Караба.

Слугите се заели да извадят нещастния маркиз от реката, а котаракът се приближил до каляската и казал на царя, че крадци задигнали дрехите на господаря му, докато се къпел. Викали те по тях с все сила, но напразно. А той, хитреецът, бил скрил дрехите под един голям камък.

Царят веднага заповядал на слугите си да отидат и донесат от най-хубавите царски дрехи за господин маркиз Дьо Караба. Когато го облекли, царят любезно заговорил с маркиза, който с хубавите дрехи изглеждал още по-красив, защото той и без това си бил красив и строен. Царската дъщеря го харесала много. Маркиз Дьо Караба я погледнал само два-три пъти почтително и тя се влюбила в него.

Царят го поканил да се качи в каляската и да се разходи с тях.

Котаракът бил във възторг, понеже всичко се нареждало тъй, както го бил намислил. Тръгнал той напред и като видял селяни, които косели една ливада, им казал:

– Ей, добри косачи, ако не кажете на царя, че ливадата, която косите, принадлежи на господин маркиз Дьо Караба, ще ви накълцам на кайма.

Царят не пропуснал да попита чия е ливадата, която косят.

– На господин маркиз Дьо Караба – отвърнали всички в един глас, изплашени от заканата на котарака.

– Хубав имот имате – казал царят на маркиз Дьо Караба.

– Да, ваше величество – отговорил маркизът, – всяка година тая ливада дава богат сенокос.

Котаракът, който избързал напред, видял жетвари и им казал:

– Ей, добри жетвари, ако не кажете на царя, че тези ниви са на маркиз Дьо Караба, ще ви накълцам на кайма.

След малко царят минал и поискал да узнае кому принадлежат нивите.

– На господин маркиз Дьо Караба – отговорили жетварите.

Царят се възхитил и от нивите.

Котаракът вървял все пред каляската и казал на всички хора, които срещал, същото нещо. Негово величество бил смаян от големите владения на маркиз дьо Караба.

Най-после котаракът пристигнал в хубав замък, който принадлежал на един човекоядец. Човекоядецът бил най-богатият човек на света, защото всичките земи, през които минал царят, били негови. Котаракът първо се погрижил да разбере какъв е този човекоядец и какво може да прави. След това поискал да поговори с него, като казал, че не би желал да мине край замъка му, без да има честта да го поздрави.

Човекоядецът го посрещнал толкова учтиво, колкото можел да бъде учтив един човекоядец, и му предложил да си почине.

– Разправяха ми – казал котаракът, – че имате способността да се превръщате във всякакъв вид животни, че можете да се превърнете например в лъв или в слон.

– Това е вярно – отговорил грубо човекоядецът – и за да ти докажа, ей сега ще се превърна в лъв.

Като видял пред себе си лъв, котаракът толкова се изплашил, че веднага се озовал на покрива, макар че с чизмите се вървяло доста трудно по керемидите.

След малко, като видял, че човекоядецът се превърнал пак в човек, котаракът слязъл и си признал, че много се изплашил.

– Разправяха ми също – казал той, – но аз не мога да повярвам, че можете да се превърнете и в най-малкото животинче – например да станете плъх или мишка. Казвам ви, че смятам това за свършено невъзможно.

– Невъзможно ли? – отвърнал човекоядецът. – Ей сега ще видиш! – и в същия миг се превърнал в мишка, която почнала да тича по пода.

Щом видял мишката, котаракът се хвърлил върху нея и я изял.

А в това време царят стигнал до замъка на човекоядеца и поискал да влезе вътре. Като чул шума на каляската по подвижния мост, котаракът изтичал напред и казал на царя:

– Добре дошъл, ваше величество, в замъка на маркиз Дьо Караба!

– Как, господин маркизе, – извикал царят – и този замък ли е ваш? Не съм виждал втори като този двор и като постройките, които го заобикалят! Моля ви, да ги видим отвътре.

Маркизът подал ръка на младата принцеса. Те последвали царя, който се качвал пръв по стълбата, и влезли в една голяма зала. Там ги чакала великолепна трапеза. Човекоядецът я бил приготовил за приятелите си, които него ден щели да му гостуват, но като узнали, че царят бил вътре, не посмели да влязат.

Очарован от добрите обноски на господин маркиз Дьо Караба също като дъщеря си, която вече била безумно влюбена в маркиза, и възхитен от големите му богатства, след шестата чаша царят казал:

– Господин маркизе, от вас зависи да станете мой зет.

Маркизът се поклонил ниско, приел честта, която му направил царят, и още на другия ден се оженил за принцесата. Котаракът станал благородник и вече тичал след мишките само за развлечение.

Шарл Перо

ГНЕЗДО В ГНЕЗДОТО

Загрижи се врабката къде да свие гнездо. Попита врабеца:

– Врабчо, добре ли е да си направим гнездо под стряхата?

– Не е лошо – съгласи се врабецът.

Започна врабката да вие гнездо под стряхата. Врабецът ѝ помага. Носи сламки, парцалчета, конски косми. Направиха хубаво гнездо. Легна врабката да снася яйца. Един ден мина невестулката. Видя гнездото, изяде яйцата.

Натъжиха се врабците. Пита врабката врабеца:

– Е, Врабчо, къде сега да свием нашето гнездо?

– Да го направим във водосточната тръба. Там невестулката не може го стигна – каза врабецът.

Съгласи се врабката. Започна да вие гнездо във водосточната тръба. Врабецът ѝ помага. Изградиха хубаво гнездо. Легна врабката да снася яйца. Заваля дъжд. Рукна водата, отнесе гнездото на улицата. Едва не удави врабката.

Загрижиха се пак врабците. Чудят се къде да свият друго гнездо.

– Да го направим в оная дупка на стената – рече врабецът.

Съгласи се врабката. Сви гнездо в дупката на една стена. Снесе нови яйца. Дойде враната, изпи яйцата.

Натъжиха се врабците. Вече не знаят къде да си правят гнездо. Подскачат по улицата и се карат. Врабката дума:

– Ти, Врабчо, си виновен да останем без гнездо!

А врабецът:

– Ти, Врабко, си виновна, не аз!

На една върба имаше щъркелово гнездо. Край него стояха щъркелите и тракаха с червените си клюнове. Ослуша се врабецът какво си приказват щъркелите. Щъркелицата каза на щъркела:

– Щъркчо, донеси ми пръчки и кал. Да направим гнездото по-голямо.

А щъркът ѝ отвръща:

– Защо ти е по-голямо? И в това могат да се поберат още пет щъркела. Пък такива дребосъци като ония врабци – колкото щеш.

Чу врабецът думите на щъркела и каза на врабката:

– Врабко, я да си направим гнездото в щъркеловото.

Съгласи се врабката. Започна да вие гнездо в щъркеловото. Носи сламки, хартийки, вълна. Помага и Врабчо. Направиха си гнездото. Снесе врабката яйца и легна да ги мъти.

Една нощ невестулката се покатери на върбата. Събуди се щъркът. Клъвна я и я събори от дървото.

На другия ден дойде котаракът. Видя го щъркелицата, удари го с клюна си, събори го от върбата. Зарадваха се врабците, че има кой да ги пази. Само от дъжд се бояха. Но ето че заваля дъжд, а в гнездото – сухо и топло. Щъркелицата мъти вътре, пази и врабците с крилата си. Успокоиха се врабците, заживяха приятелски с щъркелите. И заедно отгледаха своите пилета.

Емилиян Станев

КАК ЕДНО ОБЛАЧЕ СТАНА ЦИРКОВ АРТИСТ

Едно облаче самичко си рече:

– На небето не искам да стоя вече! Ще се спусна сега на земята, да видя чудни неща.

И през нощта, когато неговите майка и татко спяха в леглата си сладко, за сбогом облачето ги целуна и двамата. След това си съблече пижамата, наметна кожуха дебел и тръгна към своята цел.

Беше разсъмнало вече, когато нещо интересно и чудновато погледа на облачето привлече. Отправи се натам то и си рече:

– Ето, куполът това е на цирка. Тук ще ми бъде последната спирка.

През комина на цирка се мушна след това и направо в кабинета на директора се озова.

– Аз искам да стана цирков артист. Всичко умея, ще ме викат на бис.

Директорът се зарадва: „Тъкмо нямаме лъв.“

– Значи ти ще работиш като такъв!

Вечерта циркът бе пълен с деца. Светнаха техните ясни лица, като зърнаха на арената в здрача как лъв през горещия обръч прескача.

– Урааа! – викаха и ръкопляскаха те. Много се радваше всяко дете.

А след малко през обръча скачаше вече горила. И следа нямаше от крокодила. На малките жители сред овациите страхотни се превръщаше облачето в различни животни.

И от желание радост да създаде на децата толкова много се разгорещи то в играта, че изведнъж хукна вънка на хлад. Тъкмо тогава над целия град вятърът северен почна да духа. И нали нашият палавник си бе съблякъл кожуха, даже сам не разбра как на капчици стана и в трапчинката до фонтана цял се побра.

На другия ден стихна този вятър студен. Слънцето лятно се пак появи и водата в трапчинката то изпари. Нашето облаче пак оживя.

Грабна го вятърът и ето – отново се намери то на небето.

Но цирков артист вече нали е, погледнете нагоре и ще видите вие как на различни животни се преобразява.

И на другите облачета как радост създава.

Радой Киров

НА ОБЯД

Нина и Влади си играели на двора със свои приятели. През това време майка им приготвяла обяд. Когато била готова, тя ги повикала да се приберат вкъщи. Децата били много гладни и бързо се прибрали. Събули си обувките и отишли на чешмата да си измият ръцете. Седнали на масата. Майка им била сготвила супа от пиле. Първо сипала на Нина и тя бързо започнала да яде. После сипала и в чинията на Влади, но той не обичал такава супа и започнал да се мръщи и да маха с ръце. Бутнал чинията си и разлял всичката супа. Като видял какво е направил, той се почувствал много виновен. Извинил се на майка си и взел кърпа, за да почисти масата. После всички отново седнали да обядват. Влади помолил майка си да му сипе отново малко супа. Опитал я, видял, че е много вкусна, и бързо изял всичко.

За десерт всички си хапнали палачинки.

СНЕЖАНКА И СЕДЕМТЕ ДЖУДЖЕТА

Било сред зима и снежинки се сипели като пух от небето. Една царица седяла до прозореца с рамка от черно абаносово дърво и шиела. Както шиела и от време на време поглеждала към снега, убола си пръста и върху снега паднали три капки кръв. И аленото изглеждало толкова хубаво върху белия сняг, че тя си помислила: „Ах, да имам дете бяло като сняг, с бузи, алени като кръв, и с коси, черни като дървото на прозореца!“.

Не минало дълго време и тя родила дъщеричка – бяла като сняг, с бузи, алени като кръв, и с коси, черни като абаносово дърво и затова я нарекли Снежанка. Но щом родила детето, царицата умряла.

След една година царят се оженил повторно.

Втората му жена била хубава, но горда и високомерна и не могла дори да си помисли, че друга може да я превъзхожда по красота. Имала тя едно вълшебно огледало и колчем се изправяла пред него да се огледа, думала:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с мойта красота!

И огледалото отговаряло:

– Ти, царице, на света първа си по красота.

И тя била доволна, защото знаела, че огледалото говори истината.

А Снежанка растяла, растяла и все повече се разхубавявала. Като навършила седем години, била хубава като ясен ден, по-хубава дори от самата царица.

Веднъж царицата пак се изправила пред огледалото:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с мойта красота!

Но този път огледалото отвърнало:

– Ти, царице, си дарена с извънмерна красота, но Снежанка е за мене най-красива на света!

Изтръпнала от страх царицата, пожълтяла и позеленяла от завист. От този миг сърцето ѝ се обръщало, щом зърнела Снежанка. И тя намразила безкрайно момичето.

Като бурени избуяли завистта и злобата в душата ѝ. Не намирала покой ни денем, ни нощем. Накрая повикала един ловец и му рекла:

– Не искам вече да виждам това дете пред очите си. Заведи го в гората и го убий, но за доказателство ще ми донесеш белия и черния му дроб.

Подчинил се ловецът на заповедта и завел детето в гората, но щом извадил ножа и понечил да проние невинното сърце на Снежанка, тя заплакала и рекла:

– Ох, мили ловецо, остави ме жива! Аз ще се скрия в тая дива гора и никога няма да се върна у дома.

И тъй като била много хубава, ловецът се съжалил над нея и рекъл:

– Бягай тогава, клето дете!

„Дивите зверове скоро ще те разкъсат!“ – помислил си той, но все пак, като не я убил, сторило му се, че от сърцето му паднал камък.

В този миг край тях изприпкало глиганче годиначе. Ловецът го заклал, извадил белия и черния му дроб и ги занесъл като доказателство на царицата. Готвачът ги сварил в солена вода и злобната жена ги изяла, като си мислела, че яде белия и черния дроб на Снежанка.

Сега клетото момиченце се видяло сам-самичко в голямата гора и толкова се изплашило, че само поглеждало листата по дърветата и не знаело как да си помогне. После се спуснало да бяга и тичало по остри камъни и през трънаци. Край него припкали диви зверове, без да му сторят зло. Тичало, тичало, докато му държали краченцата, но скоро се спуснала вечерта. Най-сетне зърнало една къщурка и влязло да си почине.

В тази къщурка всичко било дребно, но неизказано спретнато и чисто. Имало една масичка с бяла покривка, а на нея седем малки чинийки, до всяка чинийка пък имало лъжичка, ножче, виличка и чашка. Край стената били наредени седем креватчета, всяко със снежнобяло чаршафче.

Снежанка била много огладняла и ожадняла. Хапнала от всяка чинийка по малко зеленчук и хляб и пийнала от всяка чашка по глътка вино – не искала да лиши само едного от всичко. После умората я надвила и тя лягала ту в едно, ту в друго креватче, но никое не отговаряло на ръста ѝ: едно било много дълго, друго много късо. Накрая седмото излязло точно по мярката ѝ, Снежанка останала в него и веднага заспала.

Притъмняло съвсем и дошли стопаните на къщурката – седем джуджета, които копаели руда в планината. Запалили седемте си свещички, в къщурката светнало и те познали, че някой е влизал, защото не всичко било наредено така, както го оставили.

Първото рекло:

– Кой е седял на столчето ми?

Второто:

– Кой е ял от чинийката ми?

Третото:

– Кой е отчупил от хлебчето ми?

Четвъртото:

– Кой е хапнал от гозбата ми?

Петото:

– Кой е бъркал с виличката ми?

Шестото:

– Кой е рязал с ножчето ми?

Седмото:

– Кой е пил от чашката ми?

После първото се обърнало, забелязало малка хлътнина на креватчето си и рекло:

– Кой се е качвал на креватчето ми?

Приближили се другите и викнали:

– И в моето е лежал някой.

А седмото, като погледнало креватчето си, видяло заспалата в него Снежанка. Повикало другите, затекли се вкупом и ахнали от почуда. После взели свещичките си и осветили Снежанка.

– Гледай, гледай какво хубаво дете! – викнали те и тъй много се зарадвали, че не я събудили, а я оставили да спи в креватчето.

Седмото джудже спало до другарчетата си – до всяко по един час – и така минала нощта.

Съмнало, събудила се Снежанка, видяла седемте джуджета и много се изплашила. Но те се отнесли радушно към нея и я попитали:

– Как се казваш?

– Казвам се Снежанка – отговорила тя.

– Как попадна в нашата къщичка? – продължили да я разпитват джуджетата.

Тогава тя им разправила, че мащехата заповядала да я погубят, но ловецът ѝ подарил живота и тя тичала, тичала цял ден и накрая видяла тяхната къщичка.

Джуджетата рекли:

– Ако си съгласна да ни гледаш домакинството, да готвиш, да оправяш креватчетата, да переш, да шиеш и плетеш, и ако си съгласна да поддържаш навсякъде ред и чистота, можеш да останеш при нас и нищо няма да ти липсва.

– Да, на драго сърце – отвърнала Снежанка и останала у тях.

Поддържала в ред къщичката. Те отивали всяка заран в планината да търсят руда и злато, вечерта се прибирали и искали яденето им да е готово. Тъй като през целия ден момичето оставало самичко у дома, добрите джуджета го предупредили:

– Пази се от мащехата! Тя скоро ще узнае, че си тука, затова не пускай никого вътре.

Царицата пък, тъй като вярвала, че е излязла белия и черния дроб на Снежанка, вече мислела, че пак е първа по красота. Изправила се пред огледалото и рекла:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с мойта красота!

Но огледалото отговорило:

– Ти, царице, си дарена с извънмерна красота, но остава несъмнено най-красива на света малката Снежанка, дете е при седемте джуджета.

Изтръпнала царицата от страх. Знаела, че огледалото не говори неверни работи, и разбрала, че ловецът я е измамил и Снежанка още е жива. Отново се замислила и мислила дълго как да я погуби, защото завистта не я оставила на мира – царицата искала да бъде сигурна, че е най-голямата хубавица на света.

Най-сетне измислила нещо. Боядисала си лицето, облякла се като стара продавачка и станала неузнаваема. Така преобразена, превалила седемте планини, намерила къщичката на седемте джуджета, похлопала на вратата и викнала:

– Хубави неща продавам! Хубави неща продавам!

Снежанка подала глава от прозореца и се обадила:

– Добър ден, драга жено, какво продаваш?

– Добра стока, хубави неща – отвърнала продавачката. – Виж тия разноцветни шнурчета.

Извадила едно шнурче, което било изплетено от пъстри копринени нишки.

„Тази жена е честна и мога да я пусна вътре“ – помислила си Снежанка, отлостила вратата и купила гиздавото шнурче.

– Колко ти отива, чедо! – рекла старицата. – Дай да го нанижа, както трябва, на елека ти.

Снежанка не се усъмнила в нищо и позволила на продавачката да ѝ наниже новото шнурче. Старицата бързо го нанизала, но стегнала тъй силно шнурчето, че Снежанка не могла вече да диша и паднала примряла на земята.

– Сега ти вече не си най-красивата – рекла злата преоблечена царица и бързешката си отишла.

Скоро мръкнало и седемте джуджета се прибрали у дома. Но колко се уплашили, като видели милата Снежанка просната на земята! Момичето не се помръдвало и като че било мъртво.

Дигнали я джуджетата на ръце и като видели, че е стегната много силно с шнурчето, прерязали го. Тозчас Снежанка почнала да диша и малко по малко пак оживяла.

Като узнали какво се било случило, джуджетата ѝ рекли:

– Старата продавачка е била твоята мащеха. Пази се и не пускай никого вътре, когато нас ни няма.

А злобната жена се върнала в двореца, изправила се пред огледалото и рекла:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с мойта красота.

Огледалото отговорило като преди:

– Ти, царице, си дарена с извънмерна красота, но остава несъмнено най-красива на света малката Снежанка, дете е при седемте джуджета.

Чула тия думи царицата и кръвта в жилите ѝ изстинала – изтръпнала цяла от страх, като узнала, че Снежанка пак е оживяла.

– Но сега ще измисля нещо, което ще те погуби! – рекла тя.

Тя разбирала от чародейства и направила един отровен гребен. После пак облякла вехти дрехи и се преобразила на друга старица.

Превалила седемте планини, спряла пред къщичката на седемте джуджета, похлопала на вратата и викнала:

– Хубави неща продавам! Хубави неща продавам!

Снежанка подала глава от прозореца и рекла:

– Върви си из пътя, не бива да пускам никого вътре.

– Но сигурно не са ти забранили да гледаш – рекла старицата, извадила отровния гребен и го дигнала нависоко.

Гребенът тъй много харесал на Снежанка, че тя забравила обещанието си и отворила вратата. Спазарили се за цената и старицата рекла:

– Дай сега да те вчеша, както трябва.

Клетата Снежанка не помислила нищо лошо и оставила старицата да я вчеше. Но щом гребенът се забил в косата, отровата му веднага почнала да действа и момичето паднало в безсъзнание на земята.

– Свършено е сега с тебе, безподобна красавице! – рекла злобната жена и си отишла.

За щастие скоро мръкнало и седемте джуджета се прибрали у дома. Щом видели Снежанка просната като мъртва на земята, те веднага се сетили за мащехата, почнали да дирят причината за станалото и открили гребена. Извадили го от косата на Снежанка, тя отново дошла на себе си и разправила какво се било случило. Тогава те за трети път я предупредили да бъде предпазлива и да не отваря вратата никому.

В двореца царицата се изправила пред огледалото и рекла:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с мойта красота!

Но огледалото отговорило като преди:

– Ти, царице, си дарена с извънмерна красота, но остава несъмнено най-красива на света малката Снежанка, дете е при седемте джуджета.

Като чула този отговор на огледалото, царицата почнала да трепери от гняв.

– Снежанка ще умре, дори това да струва собствения ми живот! – викнала тя.

Влязла в една скрита, запусната стая, където никой друг не влизал, и направила една отровна, много отровна ябълка. Отвън ябълката имала такъв приятен вид, бяла, с червени бузки, че който и да я зърнел, непременно щял да се полакоми да опита вкуса ѝ, но ако хапнел само една хапка, щял да умре.

Щом приготвила ябълката, тя пак си боядисала лицето, облякла вехти дрехи, преобразила се на селянка и превалила седемте планини. Спряла пред къщичката на джуджетата и похлопала на вратата. Снежанка подала глава от прозореца и рекла:

– Не бива да пускам никого вътре, джуджетата ми забраниха.

– Така да бъде – отвърнала селянката, – аз просто искам да се отърва от ябълките. Ако не искаш да купиш, ще ти подаря една.

Не – рекла Снежанка, – не бива нищо да вземам.

– Да не се страхуваш, че е отровна? – рекла старицата. – Гледай, аз ще разрежа ябълката на две половинки. Ти изяж червената, а пък аз ще изям бялата.

Но ябълката била така изкусно направена, че отрова имало само в червената половинка.

На Снежанка се приискала хубавата ябълка и като видяла, че селянката също яде от нея, не могла да устои на изкушението, протегнала ръка през прозореца и взела отровната половинка. И щом отхапала от нея, паднала мъртва на земята. Тогава царицата ѝ хвърлила един ужасен поглед, изсмяла се гръмко и викнала:

– Бяла като сняг, с бузи, алени като кръв, с коси, черни като абанос! Този път джуджетата не ще могат да те събудят!

А в къщи се изправила пред огледалото с думите:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с моята красота!

И огледалото най-сетне отговорило:

– Ти, царице, на света първа си по красотата.

Най-сетне завистливото ѝ сърце се успокоило – доколкото изобщо едно завистливо сърце може да се успокои.

Мръкнало, джуджетата се прибрали у дома си и заварили Снежанка просната на земята. От устата ѝ вече не излизало никакво дихание, тя била мъртва. Дигнали я, подирили дали ще намерят нещо отровно по нея, отвързали шнурчето ѝ, вчесали косите ѝ, измили я с вода и вино, ала нищо не помогнало. Милата девойка била мъртва и си оставала мъртва. Положили я на носилка и седемте джуджета седнали наоколо да я оплачат и плакали цели три дни. После се запретнали да я погребат, но тя още изглеждала свежа като жив човек, хубавите ѝ бузки все още били алени. И те решили:

Така не можем да я пуснем в черната земя.

Поръчали прозрачен стъклен ковчег, та да може да се вижда вътре от всички страни, положили я в него и отвън написали със златни букви името ѝ и че била царска дъщеря. После занесли ковчега на планината и го оставили там, но винаги до него стояло едно джудже да го пази.

Птиците също дошли да оплачат Снежанка: най-напред една кукумявка, после една врана и накрая една малка гълъбица.

Дълго, много дълго лежала така Снежанка в ковчега и не изгнила, а изглеждала само заспала, защото още била бяла като сняг, бузките ѝ били алени като кръв, а косата черна като абанос.

Случило се веднъж, че в гората се залутал един царски син и се отбил в къщичката на джуджетата да преношува. Преди това бил видял в планината ковчега с прекрасната Снежанка и прочел написаното със златни букви на него. И рекъл на джуджетата.

– Продайте ми тоя ковчег, ще ви платя за него, каквото искате.

Ала джуджетата отвърнали:

– Не го продаваме дори за всичкото злато по земята.

А той рекъл:

– Тогава подарете ми го, защото аз не бих могъл да живея, без да гледам Снежанка. Ще я почитам и уважавам като най-свидното си на света.

Като издумал това, джуджетата се съжалили над него и му дали ковчега. Царският син заповядал на своите служители да го носят на рамената си. Но какво се случило? Както вървели, служителите се препънали в един нисък храст и от тръсването Снежанка изплюла хапката на отровната ябълка. И не след дълго отворила очи, подигнала капака на ковчега и се изправила жива и здрава.

– Ах, къде се намирам? – викнала тя. Царският син радостно отвърнал:

– При мене! – Разказал ѝ за случилото се и продължил: – Обичам те повече от всичко на света. Ела с мене в бащиния ми дворец да станеш моя съпруга.

Снежанка го харесала и отишла с него. Баща му заповядал сватбата да се отпразнува с голям разкош и великолепие.

Но за венчавката била поканена и злобната мащеха на Снежанка.

Тя облякла най-хубавата си рокля, изправила се пред огледалото и рекла:

– Огледало, огледало, повтори, че на света никъде не си видяло друга с мойта красота!

Огледалото отговорило:

– Беше чудна хубавица ти до вчера на света, днеска младата царица първа е по красота.

Злобната жена изрекла някакво проклетие и от уплаха не знаела къде да се дене. Изпърво мислела да не отиде на сватбата, но тъй като не намирала покой, решила все пак да отиде да види младата царица.

И като влязла в двореца, познала от пръв поглед Снежанка, вцепенила се от страх и ужас и не могла да мръдне от мястото си. Злобното ѝ сърце се пръснало и тя паднала мъртва на земята.

Братя Грим

ЛАКОМИТЕ МИШЛЕТА

Една кратунка си остана необрана на дядо Димо от бостана.

Край нея мина Зайко и си рече сам:

– Кратуни аз не ям!

След него появи се Лиса, кратунката видя и помириса:

– Пфу, това ли ми се падна, сега, когато толкова съм гладна! За жалост все такъв ми е късметът.

След тях дойдоха тука две мишлета.

– Охооо – едното рече, – гледай, братко, туй нещо сигурно е много сладко.

Сетне кратунката то близна, а другото от нея даже гризна.

Но подир малко тук дойде мишока и почна той мишлетата да хока:

– Гладници, от бедната кратунка спрете да гризете. Такава хубава квартира сега в полето трудно се намира.

Двете мишлета да гризат веднага спряха, само една вратичка издълбаха. В кратунката и двете заживяха.

Живяха там мишлетата два дни, но почувстваха, че са гладни.

– Хей, братко – рече едното, – хайде да излезем навънка, защото трябва да си дирим храна из полето.

– Амии – рече другото, – додето в тая кратунка живея, ще си хапвам от нея.

– Вярно бе – и другото мишле беше съгласно, да се ходи из полето сега е ужасно.

Лежаха си двете мишлета щастливи. Храна не си търсеха по ливади и ниви, а от кратунката:

– Гриз, гриз, гриз – додето тя изтъня като лист.

Изтъня и един ден се спуска. Появи се една широка пролука и при мишлетата влезе вятър и дъжд.

И разбраха мишлетата изведнъж, че който лакомията си не възпира, изяжда дори и своята квартира.

Радой Киров

ОЛЕ-ЗАТВОРИ-ОЧИЧКИ

Никой на света не знае толкова много приказки, както Оле-затвори-очички. Пък и как умее той да ги разказва! Всяка вечер, когато децата седят мирно край масата, се явява Оле-затвори-очички. Изкачва се тихо по стълбата, защото ходи по чорапи, отваря съвсем леко вратата и – црък! – напръсква децата по очите със сладко мляко. В ръцете си държи мъничка пръскалка и млякото пръска из нея в тънка, съвсем тънка струйка – толкова, колкото да се залепят очите на децата и да не могат да го видят. Тогава Оле-затвори-очички се промъква зад гърба им и им духва лекичко в тила. Духва – и главите на децата веднага натежават. Оле-затвори-очички не мисли зло на децата. Той иска само те да се умирят, а за да стане това, трябва да ги сложат в креватчетата им. Те трябва да са мирни, за да може той да им разправя приказки.

Когато децата заспят, Оле-затвори-очички сядат при тях на леглото. Облечен е много хубаво: в копринено палтенце, само че не може да се каже точно какъв е цветът на палтенцето, защото то

изглежда ту зелено, ту червено, ту синьо – зависи на коя страна ще се обърне Оле. Под двете си мишници той държи по един чадър. Единият от тях, на който са нарисувани картинки, той разтваря над добрите деца и тогава те сънуват през цялата нощ най-чудните приказки. Другия чадър, на който няма рисувано нищо, Оле разтваря над лошите деца и тогава те спят като пребити, а когато се събудят на сутринта, не могат нищо да разправят.

Сега да чуем как Оле-затвори-очички идваше всяка вечер в продължение на цяла седмица при едно малко момченце, което се казваше Ялмар, и му разправяше приказки! Тия приказки са седем, защото седем са и дните на седмицата.

КЪЩАТА НА МОЯ ДЯДО

Моят дядо живее в малка стара къща. Първият етаж на къщата е направен от камъни, а вторият етаж – от дърво. Прозорците на къщата са малки и имат зелени дървени капаци. Дървената врата на къщата е резбована, а ключалката се отключва с много голям железен ключ. Покривът е от дебели дървени греди, а върху тях има голям комин от камъни. Къщата на дядо е върху един хълм. Около нея има красива дървена ограда.

ЯНКО

Здравейте, аз се казвам Янко. Живея в голям град. Скоро празнувах своя шести рожден ден. Ходя в подготвителна група. Висок съм колкото другите деца. Лицето ми е кръгло. Нося очила. Имам кафяви очи. Косата ми е къса и кестенява на цвят. Облечен съм в дълги зелени панталони и жълта блузка с дълги ръкави. На краката имам сини маратонки.

МАМА

Най-сладката дума на света е мама! Най-хубавата майка на света е моята!

Аз не мога без мама и мама не може без мене. Мама ме варди от всичките страшни неща. Тя ме държи за ръчичката, когато отиваме в детската градина. Аз не бива да отивам самичка, защото мога да се загубя. Тогава може да ме смачка кола или да ме ухапе куче. А когато се загубя, ще остана без майка и мама ще остане без дете. Колко е страшно това!

Днес е неделя. Мама не отива на работа. Затова сме в парка. Тук е зелено, зелено и пъстро. Има много цветя и много деца. Мама седи на пейката и си почива. Аз си играя на пясъка с децата. Ние правим мост.

Мама ме погледна и лицето ѝ стана засмяно. И цветята станаха засмени. И целият свят се засмя. Колко е хубава мама, когато се засмее. И аз съм засмяна. Също като мама!

Дора Габе

КОСЕ БОСЕ

Направило си Косенцето Босенцето гнезденце. Снесло си яйчица.

Дошла Кума Лиса под гнездото и рекла:

– Косе Босе, дай ми едно яйчице! Дойдоха ми тате и мама на гости. Ще им сваря чорбица.

Косенцето ѝ дало едно яйчице.

На другия ден пак дошла Кума Лиса и рекла:

– Косе Босе, дай ми яйчице. Дойдоха ми кака и бате на гости.

Косенцето пак ѝ дало.

Днес тъй, утре тъй – останало на Косенцето само едно яйчице. Дошла пак Кума Лиса и рекла:

– Косенце Босенце, дай ми яйчице!

– Нямам, Лиске – отговорило Косенцето.

– Като нямаш, тебе ще изям!
 Заплакало Косенцето. Дало си и последното яйчице.
 На сутринта минало куче през гората. То видяло Косенцето, че плаче, и попитало:
 – Защо плачеш, Косе Босе?
 – Как да не плача, кученце. Всяка сутрин идва Кума Лиса и ми взема по едно яйчице. Взе ми ги всичките. Не можах да си отвъдя пиленца. Тази сутрин пак ще дойде. Нямам какво да ѝ дам. Сега мене ще изяде.
 – Не плачи, Косе Босе! Аз ще се скрия ей тука в шумата. Като дойде Кума Лиса да ти иска яйчице, ти ѝ речи: „Нямам, Лиске, яйчице. Ей там в шумата има кокошчица. Нея вземи!“.
 Кучето се скрило в шумата. Дошла Кума Лиса и рекла:
 – Косе Босе, дай ми яйчице!
 – Нямам, Лиске, яйчице. Имам една кокошчица ей там в шумата. Ако искаш, вземи нея.
 Кума Лиса се зарадвала и взела да рови из шумата. Кучето изскочило и я подгонило.
 Тя бяга, то я гони, тя бяга, то я гони – най-после стигнала до дупката си и се скрила.
 Кучето клекнало пред дупката. Чакало да се подаде Кума Лиса, да я хване за шията. Кума Лиса не знаела, че кучето я варди отвън, и взела да пита краката си:
 – Я кажете, краченца, как викахте, когато ви гонеше кучето?
 – Беж, Лиске, да бягаме, беж, Лиске, да бягаме!
 – Мили какини краченца, кака ще им купи чехлички! Ами вие, очички, как викахте?
 – И ние тъй викахме: „Беж, Лиске, да бягаме, беж, Лиске, да бягаме!“
 – Мили какини очички, кака ще им купи очилца. Ами вие, ушички, как викахте?
 – И ние тъй викахме: „Беж, Лиске, да бягаме!“
 – Мили какини ушички, кака ще им купи обички! А ти, опашчице, как викаше?
 – Дръж, куче, Лиса за опашката, дръж, куче, Лиса за опашката.
 – Тъй ли! Чакай да те дам на кучето! – и Кума Лиса си подала опашката навън.
 Кучето я хванало за опашката и почнало да я тегли. Лиса се дърпа навътре, кучето тегли навън. Тя навътре, то навън. Най-после я издърпало и – скок върху нея – разкъсало ѝ кожухчето.

Ран Босилек

ЗЕЛЕНА ПРИКАЗКА

Едно зелено буболече замисли се и тъжно рече:
 – От кой така е наредено – като трева да съм зелено? Костюмът ми по мярка шит е, пък не изпъква сред тревите! Изглеждам, сякаш съм невидим... – изхлипа то с гласец обиден. – Ех, как мечтая за блестящ, сияещ отдалече плащ!!!
 Внезапно слънцето напече зеленичкото буболече и чудо! – в гладките крилца изгряха мънички слънца.
 – О, щастие невероятно – та аз съм златно, златно, златно!
 Обаче, както често става, след миг бедата се задава в лицето на доволна сврака, която гладно с човка трака:
 – Ммм, майски бръмбар за ордъовър! Какво бижу, какъв шедъовър! Обичам хапките красиви... Аман от буболечки сиви!
 – О, майчице! – дочу се крясък. – Защо ми беше този блясък! – и буболечето се сгуши под схлупено листо от круша.
 Наоколо – треви зелени...
 – Красиви... също като мене! – засмяно под мустак си рече зеленичкото буболече.
 Прозя се... даже ми се струва – зелени сънища сънува.

Мая Дългъчева

КЪДЕ Е ПРОЛЕТТА?

Грейна слънце. Зимата беше подбрала калните си поли и побягнала.

– Пристигна пролетта! Пристигна пролетта!... прошумоляха над поляната два натежали от вла-га облака и се търкулнаха по синьото небе.

– Пролетта ли? Къде е пролетта? – Тракна с човка щъркелът и се огледа.

– Усетих аз, че е дошла, но де ли се е скрила? – свирна шурчето.

– Сигурно се е сгушила в цветовете на черешата! – изчурулика лястовичката.

– Не! Няма я тука! – обади се ветрецът. – Струва ми се, че е полегнала в зелената тревица на полянката.

– Лъжете се! – оправи алената си фуста калинката. – Цяла сутрин я търсих из тревата. Ах, колко искам да видя пролетта!

В това време към черешата прелетя пчелица. Тя зърна теменужка, свита до бодливия храсталак, и изведнъж помисли, че това е пролетта.

– Ето я! Ето я! – весело забръмча пчелицата.

И в същия миг съвсем наблизко звънна смях и глъчка. На полянката изтичаха деца. Те нахвърля-ха безгрижно чантите си под черешата и хукнаха да се гонят.

Едно русокосо момиче зърна щъркела и се развика:

– Гледайте! Щъркел! Пролетта е дошла!

Децата в миг забравиха играта и с волни викове се спуснаха към щъркела.

– Пролет! Пролет! – радостно запяха те.

Щъркелът изви глава към тях и ги изгледа с уважение и любопитство.

– Види се, това е пролетта! – важно рече той. – После размаха криле, вдигна се към слънцето, изви се два пъти над децата и бавно пое към мочурището, за да разкаже и на другите щъркели как е видял пролетта.

Кина Къдрева

МРАВКА И ГЪЛЪБ

Една ожадняла мравка припъзляла до един извор, но била подхваната от течението и започнала да се дави. Гълъб я съгледал, вдигнал едно клонче и го пуснал в извора. Мравката се покачила на него и се спасила. По-късно един ловец на птици заложил примка и дошъл да хване гълъба. Мравка-та, като видяла това, ухапала ловеца за крака. А той от болка изпуснал примката и дал възможност на гълъба незабавно да избяга.

Баснята показва, че трябва да отдаваме благодарност на благодетелите си.

Езон

КРАСАВИЦАТА И ЗВЯРЪТ

Живял някога един търговец на платове. Всичко вървяло добре, но веднъж той получил писмо, че корабът му е потънал и трябва веднага да тръгне за града. Търговецът имал двама синове и три дъщери, които отглеждал съвсем сам. Обичал ги много и им угаждал във всичко, тъй като не искал да усетят липсата на майчините ласки.

По-големите дъщери пораснали разглезени, но най-малката, която била и най-красива, не дър-жала толкова на вещите, а се опитвала да помага на самотния си баща. Търговецът събрал децата си на тръгване и им казал, че ще се бави ден-два в града. Попитал ги искат ли да им донесе нещо от там. Големите дъщери веднага започнали да поръчват рокли, обувки, украшения.

Баща им ги изслушал с усмивка, после се обърнал към най-малката:

– А на тебе, дъще, какво да ти донеса?

– Искам само една роза – отвърнала девойката.

Търговецът свършил работата си и поел към дома. Било студена зимна нощ и той се изгубил в гората. Внезапно видял отпред да се издига величествен замък и похлопал на портите. Тъй като никой не му отворил, той бутнал вратата и влязъл.

Вътре човекът видял маса, отрупана с храна и топло легло. Той бил толкова уморен, че се навечерял и веднага легнал да спи. Още на изгрев слънце станал и видял, че масата е приготвена за закуска. Търговецът се зачудил, че не вижда жива душа, но хапнал набързо и тръгнал да си върви.

Навън обаче попаднал на чудна градина, в която особено красиви били пет рози. Той си спомнил за желанието на най-малката си дъщеря и откъснал една от тях. В този миг пред стареца се появил страшен звяр.

– Какво направи, клетнико? Тази роза е една година от моя живот – извикал Звярът, който бил собственик на замъка. – Така ли се отплащаш за подслона и храната. Ще те убия!

– Прости ми – казал търговецът. – Направих го за дъщеря ми...

– Ако дъщеря ти те обича толкова, колкото ти нея, нека дойде да живее в замъка. В замяна ще ти пощадя живота.

Когато се върнал вкъщи, търговецът разказал всичко на дъщеря си.

На другия ден, въпреки протестите на бащата, девойката поела с него към гората. Звярът я посрещнал пред замъка.

Щом го съзряла, девойката потреперила от ужас. Затворила се в покоите си и плакала, докато не заспа. Тогава ѝ се присънило, че при нея идва един много красив принц, който я моли да се ожени за него. На следващата сутрин Звярът се държал толкова мило с нея, че тя постепенно се успокоила. Минавали месец след месец и ужасът на девойката от вида на Звяра постепенно преминал. Дори бил заменен от състрадание и нежност. Нейният домакин я отрупвал с накити и рокли, носел ѝ интересни книги.

С настъпването на пролетта двамата се разхождали из прекрасната местност.

– Това е истински рай! Ако бях фея, щях да остана тук!

– Ти наистина си фея – отвърнал Звярът – и направи живота ми по-хубав отвсякога!

Времето минавало и с всеки следващ ден красавицата и Звярът се чувствали все по-близки. Свързвало ги нещо повече от приятелство... Може би любов?... Изминала една година. А след нея и втора...

– Днес изглеждаш много тъжна! – казал един ден Звярът.

– Мъчно ми е за баща ми. Толкова искам да го видя!

Звярът се замислил, след това въздъхнал дълбоко и рекъл:

– Щом толкова скърбиш за родния си дом, можеш да отидеш на гости на баща си. – Но знай, че ако не се върнеш до две седмици, аз ще умра.

Девойката се зарадвала много и тръгнала.

– Скоро ще се върна – извикала тя през рамо.

– Най-после се прибра у дома! Толкова ни липсваше – посрещнали я вкъщи. Красавицата прегръщала всички и нямала търпение да разкаже за живота си в замъка и колко добър и щедър е Звярът.

Неусетно изминали две седмици. Унесена в разговори с близките, девойката забравила за обещанието си и когато се сетила, изтръпнала от страх.

Напразно се опитвали да я убедят да остане.

– Той ще умре, ако не се върна – казала тя и полетяла с коня си. Навън била студена нощ.

Само луната огрявала гъстата гора. Жребецът препускал, без да жали сили. Леденият вятър шибал лицето на красавицата, сърцето ѝ биело до пръсване...

Когато влязла в замъка, девойката заварил Звяра легнал без сили в градината.

– Събуди се – разтърсила го тя, – аз вече съм тук и няма да те изоставя!

– Ти се върна, но аз умирам. Розите увяхнаха... годините свършиха... Ще остана прокълнат завинаги. По-добре ме остави да умра!

– Не! – извикала красавицата – Аз те обичам и не искам да живея без теб!

В този момент ярка светлина обгърнала Звяра. Тялото му се изправило, лапите се превърнали в пръсти, а муцуната с остри зъби се преобразила в лицето на красивия принц от сънищата ѝ.

– Това ти ли си? – смаяно запитала красавицата.

– Не – засмял се принцът и се изправил. – Бях омагьосан. Петте рози бяха годините, през които да живея като звяр. За да се развали магията, трябваше да се намери някой, който да ме обикне.

– Аз наистина те обичам – прошепнала девойката.

– Затова и успя да развалиш магията. Ако се омъжиш за мене, ще те обичам до края на живота си!

Девойката се съгласила и още на другия ден вдигнали разкошна сватба.

Шарл Перо

ПЕПЕЛЯШКА

Имало едно време един благородник, който се оженил повторно за такава надменна и горделива жена, каквато хората не били виждали дотогава. Тя имала две дъщери. И двете по всичко приличали на нея.

Мъжът, от своя страна, имал едно момиче с безпримерна доброта, която било наследило от майка си – най-добрата жена на света.

Много скоро след сватбата мащехата показала лошия си нрав. Тя не можела да понася малкото момиче, защото неговите добри качества правели дъщерите ѝ още по-омразни на хората. Карала го да върши най-грубата домакинска работа: да мие съдовете и стълбите, да почиства стаята на госпожа майката и на госпожиците – нейните дъщери. Момичето спяло на тавана върху мръсен сламеник, а сестрите му живеели в стаи с паркет, с най-модерни легла и големи огледала, в които се оглеждали от главата до петите.

Горкото момиче страдало търпеливо и не смеело да се оплаче на баща си, за да не му се кара, защото той за всичко слушал жена си. Щом свършело работата си, отивало в ъгъла при огнището и сядало край пепелта, затова всички го наричали Пепеляшка. По-малката сестра, която не била толкова лоша, колкото по-голямата, му казвала Пепеляшка. Но при все че дрехите на Пепеляшка били вехти, тя била сто пъти по-хубава от сестрите си, които били облечени великолепно.

Веднъж царският син устроил бал, на който поканил всички знатни граждани. Поканил и нашите госпожици, защото и те били знатни. С колко радост и грижа избирали те дрехите и прическите, които да им стоят най-добре! А за Пепеляшка това било нова умора, понеже тя трябвало да гладя бельото на сестрите си и да колосва яките и маншетите им.

В къщи всички говорили само за това, как ще се облекат госпожиците.

– Аз – казвала по-голямата – ще облека роклята си от червено кадифе с английската гарнитура.

– Аз – казвала по-малката – ще облека обикновена пола, но в замяна на това ще сложа дрехата си със златните цветя и диамантената огърлица, които са много хубави.

Повикали добра коафьорка, която да подреди буклите им в две редици, и купили бенки от най-добрата майсторка. Извикали и Пепеляшка, за да чуят и нейното мнение, защото тя имала добър вкус. Пепеляшка им дала най-добри съвети и дори предложила тя да ги срещне. Сестрите на драго сърце приели. Докато ги решила, те ѝ говорили:

– Пепеляшке, иска ли ти се да отидеш на бала?

– Ех, госпожици, вие ми се подигравате! Та аз за там ли съм?

– Така си е. Ще има да се смеят хората, като видят, че Пепеляшка е отишла на бал.

Друг на Пепеляшкино място би ги сресал небрежно, но тя била добра и ги сресала чудесно.

Цели два дни сестрите нищо не яли, толкова много се радвали. Докато ги притягали, за да изглеждат по-тънки в кръста, скъсали повече от дванадесет върви и те все пред огледалото стояли. Най-после щастливият ден дошъл. Сестрите тръгнали, а Пепеляшка останала и дълго гледала след тях. Когато се изгубили от погледа ѝ, тя заплакала. Дошла кръстницата ѝ и като я видяла цялата обляна в сълзи, попитала я защо плаче.

– Много ми се искаше, много ми се искаше...

Тя плачела тъй силно, че не можела да довърши думите си. Кръстницата, която била вълшебница, ѝ казала:

– Много ти се искаше да отидеш на бала, нали?

– Да – отговорила Пепеляшка и въздъхнала.

– Добре, ако бъдеш послушна, аз ще направя така, че и ти да отидеш на бала – казала кръстницата, после я завела в стаята ѝ и поръчала:

– Иди в градината и ми донеси една тиква!

Пепеляшка веднага отишла и откъснала най-хубавата тиква, която могла да намери. Занесла я на кръстницата си, като се чудела как тази тиква ще я закара на бала. Кръстницата издълбала тиквата до кората, докоснала я с пръчицата си и тя се превърнала в прекрасна каляска, цялата позлатена. След това отишла да види капана. В него намерила шест живи мишки. Казала на Пепеляшка да повдигне полета вратичката му. Когато мишките започнали да излизат от капана, тя докоснала всяка с пръчицата си. Мишките веднага се превърнали в хубави коне. Така се образувал прекрасен впряг от шест сиви коня на едри петна.

Докато вълшебницата се чудела от кого да направи кочияш, Пепеляшка ѝ казала:

– Я да видя в другия капан дали няма някой плъх, та от него да направим кочияш!

– Имаш право – отвърнала кръстницата, – иди да видиш!

Пепеляшка ѝ донесла капана. В него имало три големи плъха. Вълшебницата избрала плъха с най-дългите мустаци. Докоснала го с пръчицата си и той се превърнал в дебел кочияш с такива хубави мустаци, каквито никой не бил виждал дотогава. После казала на Пепеляшка:

– Иди в градината: там до лейката ще намериш шест гущера, донеси ми ги!

Щом Пепеляшка донесла гущерите, тя ги превърнала в шест хубави лакеи с дрехи, обшити с лъскави галони. Лакеите се качили отзад на каляската и застанали така, като че ли цял живот все там са стояли.

Тогава вълшебницата казала:

– И тъй ето с какво ще отидеш на бала, довольна ли си?

– Да, но така ли ще отида с моите грозни дрехи?

Кръстницата само я докоснала с пръчицата си и изведнъж дрехите ѝ станали от злато и сребро, целите обшити със скъпоценни камъни, после ѝ дала и прекрасни стъклени пантофки, втори като тях нямало на света. Така пременена, Пепеляшка се качила в каляската.

Вълшебницата ѝ поръчала да стои само до полунощ и я предупредила, че ако остане миг по-късно, каляската ѝ ще се превърне в тиква, конете – в мишки, лакеите – в гущери, а дрехите ще добият прежния си вид.

Пепеляшка обещала, че ще напусне бала преди полунощ, и заминала, замаяна от щастие.

Царският син, на когото известили, че е пристигнала непозната знатна принцеса, изтичал да я посрещне. Като слизала от каляската, той ѝ подал ръка и я завел в салона, където били гостите. В миг настъпила дълбока тишина. Цигулките престанали да свирят и танците спрели. Всички съзерцавали чудната красота на непознатата. Чувал се само неясен шепот: „Ах, колко е красива!“. Самият цар, въпреки че бил доста стар, непрекъснато я гледал и пошепнал на царицата, че много отдавна не бил виждал толкова хубава и мила девойка. Всички дами внимателно разглеждали прическата и дрехите ѝ, за да си направят още на другия ден подобни, стига само да намерят такива хубави платове и такива изкусни майстори. Царският син я настанил на най-почетното място, после я поканил на танц. Тя танцувала така прелестно, че гостите още повече се възхитили от нея. Поднесли много хубава закуска, от която младият принц не хапнал нищо, понеже не можел да откъсне погледа си от девойката. Тя отишла при сестрите си. Държала се извънредно любезно и поделила с тях портокалите и лимоните, които принцът ѝ бил дал. Това ги учудило много, тъй като не могли да я познаят. Докато ѝ се възхищавали, Пепеляшка чула часовника да бие единадесет часа и три четвърти. Веднага направила дълбок поклон на гостите и си отишла бързо.

Щом се върнала в къщи, Пепеляшка намерила кръстницата си. Благодарила ѝ, а после ѝ казала, че много ѝ се иска и на другия ден да отиде на бала, защото сам царският син я поканил. Докато разказвала на кръстницата си за бала, двете сестри затропали на вратата. Пепеляшка отишла да им отвори.

– Колко късно се връщате! – им казала тя, като се прозявала, търкала си очите и се протягала. Човек би рекъл, че току-що се е събудила, при все че откакто се били разделили, и през ум не ѝ минало за сън.

– Ако беше дошла на бала – ѝ казала едната от сестрите, – нямаше да се отегчаваш. Там дойде най-хубавата принцеса на света, една невиждана красавица. Беше много любезна с нас, даде ни портокали и лимони.

Пепеляшка се зарадвала от все сърце и ги попитала как се казва принцесата, но те ѝ отговорили, че никой не я познавал, че царският син бил много натъжен и че давал всичко на света, за да узнае коя е тя. Пепеляшка се усмихнала и попитала:

– Значи тя беше много хубава? Боже мой! Колко сте щастливи! Как искам и аз да я видя! Господи Жавота, заемте ми вашата всекидневна жълта рокля!

– Виж ти, тъкмо туй мислех! – отговорила госпожица Жавота. – Да не съм луда да си дам роклята на такава мръсна Пепеляшка като тебе!

Пепеляшка очаквала този отказ и много се зарадвала, защото какво щяла да прави, ако сестра ѝ се съгласяла да ѝ даде роклята си?

На другия ден двете сестри отишли на бала. Пепеляшка също, и то още по-нагиздена от първия път. Царският син бил постоянно край нея и непрекъснато ѝ говорел нежни думи. Младата девойка се забавлявала много добре и дотолкова забравила поръката на кръстницата си, та мислела, че е още единадесет часа, когато чула часовникът да бие полунощ. Скочила веднага и побягнала пъргаво като сърна. Принцът се спуснал след нея, но не могъл да я настигне. Тя изпуснала едната си стъклена пантофка. Царският син я взел и прибрал грижливо. Пепеляшка пристигнала вкъщи съвсем запъхтяна, без каляска, без лакеи, в грозните си дрехи. От цялото ѝ великолепие останала само едната от малките пантофки.

Питали стражите пред вратата на двореца не са ли видели да излиза една принцеса. Те отговорили, че видели да излиза само една много лошо облечена девойка, която приличала повече на селянка, отколкото на госпожица.

Когато двете сестри се върнали от бала, Пепеляшка ги попитала дали пак са се забавлявали добре и дали хубавата принцеса е била там. Те ѝ казали, че е била, но щом ударил дванадесет часа,

избягала толкова бързо, че изпуснала едната от малките си чудно хубави стъклени пантофки, която царският син прибрал и само нея гледал до края на бала. Сигурно било, че той е много влюбен в красивата девойка, на която принадлежала пантофката.

Те казали истината, защото само след няколко дена царският син разпратил глашатаи да разгласят, че ще се ожени за онази девойка, на чийто крак стане пантофката. Започнали да мерят пантофката на принцесите, на графините и на всички придворни дами, но напразно. Занесли я на двете сестри, които направили всичко възможно, за да я обуют, но и те не успели. Пепеляшка, която ги гледала, познала пантофката си и казала с усмивка:

– Я да видя дали няма да ми стане!

Сестрите ѝ почнали да се смеят и да се подиграват с нея.

Царедворецът, който мерел пантофката, се загледал в Пепеляшка, харесал я много и казал, че тя има право и че трябва да опита, защото му било заповядано да я мери на всички девойки. Накарал я да седне и като доближил пантофката до малкия ѝ крак, видял, че тя влиза съвсем свободно и че ѝ става точно като по мярка. Учудването на двете сестри било голямо, но станало още по-голямо, когато Пепеляшка извадила от джоба си втората малка пантофка и я обула. В този миг дошла и кръстницата, докоснала с пръчицата си дрехите ѝ и ги направила още по-разкошни от предишните.

Тогав двете сестри познали в нейното лице хубавата девойка, която видели на бала, и се хвърлили в краката ѝ да искат прошка за лошите си обноски. Тя ги вдигнала, прегърнала ги и казала, че им прощава от сърце и че ги моли да я обичат винаги.

Така нагиздена, Пепеляшка била заведена при младия принц, който я харесал още повече и след няколко дена се оженил за нея. Пепеляшка била колкото хубава, толкова и добра. Тя настанила двете си сестри в двореца и още същия ден ги омъжила за двама знатни царедворци.

Шарл Перо

ЛОЗАРЯТ И КОСЕТО¹

Напекло топлото мартенско слънце. Закапали весело капчуците. Стопанинът грабнал ножицата и се провикнал към косето:

– Хайде, Косе Босе, тръгвай с мене да подрежем лозите!

– Не мога – отвърнало косето, – защото си имам работа: вия си гнездо.

И отлетяло за сламчици.

Зашумял вятърът над хълмовете. Избуяли новите ластари на лозите. Бръмнали пчелите по градините. Стопанинът нарамил мотиката и погледнал към гнездото на косето:

– Тръгвай, Косе, с мене – да прекопаем лозето!

– Дума да не става! – отвърнало косето. – Аз тъкмо сега съм захванало да снасям яйца!

И се накокошинило в гнездото.

Затрещели юнските гръмотевици. Проливни дъждове окъпали земята. Стопанинът нагърбил пръскачката и пак викнал на косето:

– Косе Босе! Хайде да пръскаме, че маната може да изгори гроздето.

– Върви сам! Не виждаш ли, че аз тука пиленца мътя! – отвърнало косето и притихнало в гнездото.

Гъсти буренаци заглушили лозите. Грижовният стопанин наточил косата си и попитал косето:

– Няма ли, Косенце, да дойдеш с мене да окосим лозето?

– Няма! – отвърнало косето. – Сега пък ще уча пиленцата си да хвърчат.

Настъпила есента. Кехлибарени гроздове натежали под лозите. Стопанинът подкарал каруцата към лозето.

– Къде си, Косе Босе? – провикнал се той.

– Тук! – изчуруликало косето.

– Хайде да берем грозде!

– Ида! – подхвъркнало косето. – Почакай само да повикам пиленцата си. Всички ще берем!

Но лозарят му казал:

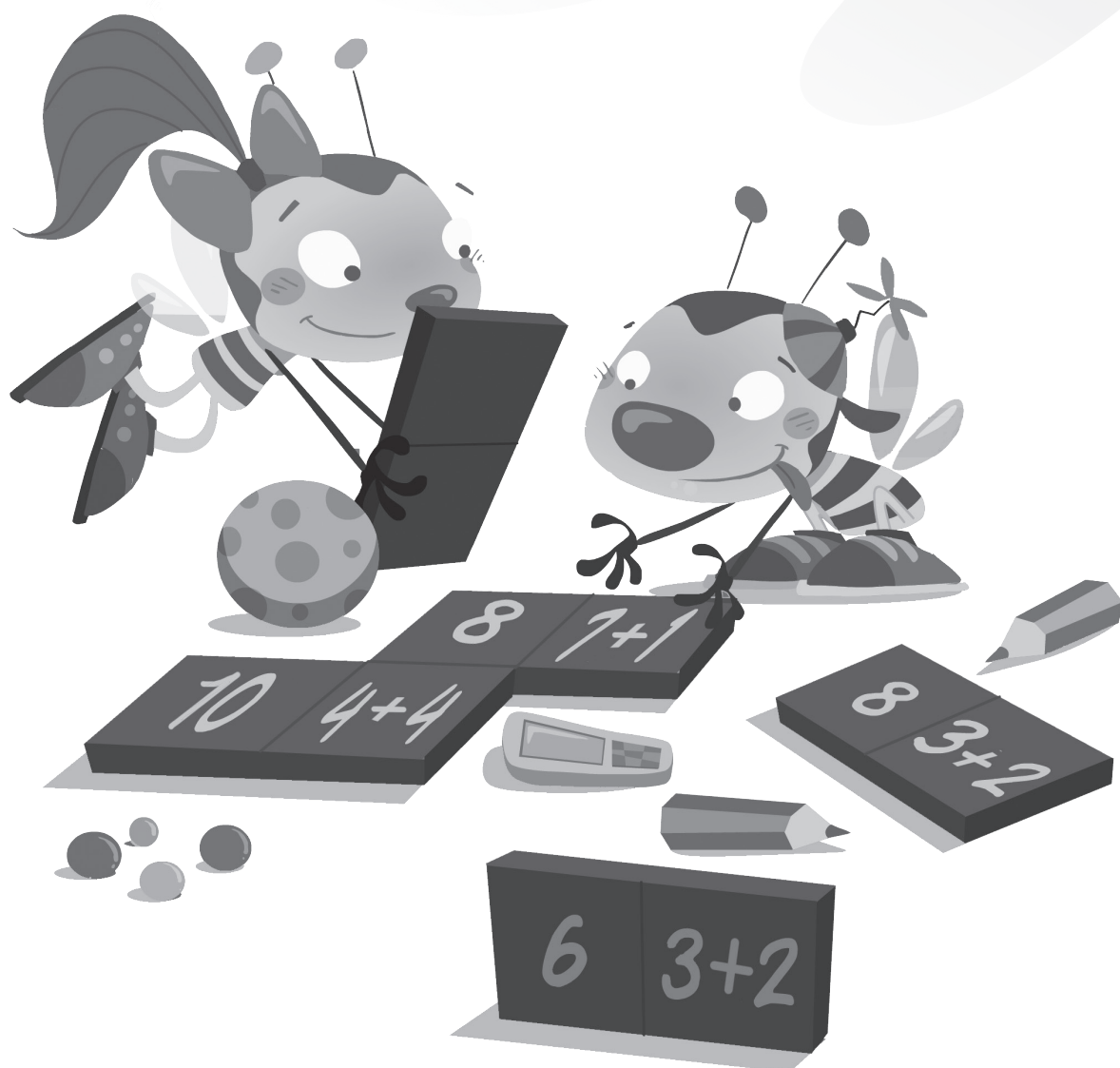
– Почакай, Косе, почакай ти сега. Който не е работил, не трябва и да яде!

Ангел Каралийчев

---

¹ Текстът е нормализиран с учебна цел.

МАТЕМАТИКА

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „МАТЕМАТИКА“

Автори: доц. д-р Тодорка Велинова, гл. ас. Даниела Гирджева-Валачева

Образователната система „Вики и Ники“ е съобразена с европейските подходи и националните приоритети за адекватно въвеждане на децата от предучилищна възраст (6 – 7-годишните) в света на математиката. Изградена е в съответствие с изискванията на Европейската референтна рамка и Националната стратегия за учене през целия живот (2014 – 2020), които са насочени към поставяне на основите и развиване на ключови компетентности. Прилага се образователен подход, който преориентира образователния процес от претоварване на 6 – 7-годишните деца с познавателна информация за създаване на позитивно отношение към математиката и нагласи за обогатяване на субективния им опит.

Задължителната предучилищна подготовка е факт от учебната 2003/2004 година, а от 2012 година обхваща две възрастови групи – трета и четвърта. Тя е продължителен и необходим процес, ориентиран към търсене на нови, по-ефективни подходи за развиване на ресурсите на бъдещия първокласник в контекста на актуалните изисквания за овладяване на ключовите компетенции. Двустепенната предучилищна подготовка изисква диференциране на подходите при въвеждане на образователното съдържание по математика в зависимост от възрастта и познавателните възможности на децата. Математическата подготовка на 6 – 7-годишните деца изисква създаване на образователна среда, която трябва да е подходящо свързана с техния свят, да ги предизвиква и стимулира да изследват математически отношения и зависимости, свързани с числата и формите, с пространствените и времевите отношения между обектите. Осигуряването на възможност децата да изучават обектите, които ги интересуват, помагат те да правят своите „открития“, да разкриват свойства и отношения, да проявяват постоянство при преодоляване на познавателни трудности. Активизира се мисловната им дейност, децата наблюдават, анализират, изпробват различни варианти за откриване на математически отношения за решаване на задачата. В резултат на това у децата се формират представи, умения и позитивно отношение към математиката.

Концепцията на образователната система „Вики и Ники“ за математическата подготовка на децата от 4. група отчита както по-високата степен в познавателното развитие на 6 – 7-годишните, така и съвременните образователни реалности, и предлага:

- европейски ориентирана стратегия за овладяване на ключови компетенции в съответствие с националните приоритети, чрез която се преодолява механичното натрупване на информация и се насърчава търсенето на нестандартни, свои решения;
- възможности за създаване на адекватна образователна среда в четвърта подготвителна група, съобразена с повишените възможности за математизиране на всекидневните дейности чрез математически обекти (числа и форми) и математически дейности (като броене и преобразуване на форми);
- интегриране на математиката с другите направления, което служи като основа за възприемане и осмисляне на многообразни математически отношения в реалния свят;
- качествена математическа подготовка, която носи удоволствие на децата, а не интелектуална принуда;
- активно прилагане на игрови подход за занимателно и адекватно на възрастта въвеждане на децата в света на математиката, което ги мотивира да преживеят общуването с математиката като ценна и преди всичко постижима цел;
- педагогическо взаимодействие в ситуациите, което е в хармония с познавателните възможности и интереси на децата.

Педагогическите стратегии и образователното съдържание са ориентирани към формиране на ключови математически компетенции:

- адекватно ориентиране в количествени и пространствено-времеви математически отношения;
- самостоятелно трансфериране на математическите представи и умения в реални жизнени ситуации;
- предаване на информация чрез средствата на математическия език: използване на подходящи за възрастта термини, символи, схеми;
- активизиране на образно-схематичното и логическо мислене при разкриване на адекватни за възрастта математически зависимости и решаване на подходящи логически задачи;
- проявяване на емоционално-оценъчно отношение към математиката при решаване на познавателни проблеми.

Реалната жизнена среда, която заобикаля детето, е представена в 10 основни теми за всички образователни направления. Тя служи като източник за откриване и осмисляне на математически отношения в направление „Математика“. На тази интегративна основа образователното съдържание е представено по основните ядра като структурно единство от цели, образователни задачи и очаквани резултати. Динамиката на математическите представи, умения и отношения е отразена в примерното годишно разпределение.

Целите на образователно направление „Математика“ и образователните задачи, чрез които може да се постигнат очакваните резултати, се свеждат обобщено до:

- овладяване на обобщени представи и способности за извършване на количествено сравняване и оценяване на количествени отношения;
- формиране на обобщени представи за естествените числа до 10 и извършване на аритметични операции събиране и изваждане с тях на нагледна основа;
- формиране на представи за величини и диференциране на измеренията на обектите, тяхното сравняване и измерване;
- овладяване на умения за ориентиране в пространството и времето;
- формиране на обобщени представи за геометричните фигури като сензорен еталон за форма, тяхното моделиране, комбиниране и преобразуване.

За оценяване на математическите представи по всички ядра в образователно направление „Математика“ са предложени диагностичните процедури „Вече знам“ – по три за входяща и изходяща диагностика. Чрез тях се получава адекватна представа за детските възможности и постижения при овладяване на математическите представи и отношения. Уточнени са критерии и показатели за всички ядра и са конкретизирани задачите за децата по всеки показател. Чрез регистриране на отговорите като правилни или неправилни се получават количествени резултати и на тази основа се уточнява степента на математическото развитие като ниска, средна, висока. По този начин се получава представа за динамиката в математическото развитие на децата, а информацията помага за очертаване на подходите и стратегиите на учителите за ефективно реализиране на образователния процес.

Какви са предимствата на учебното помагало „Вики и Ники“ по математика за децата от 4. група:

- Осигурява възможност за занимателно, тематично и адекватно на възрастта въвеждане на 6 – 7-годишните деца в света на математиката.
- Стимулира мотивацията, креативността и активното участие на децата в образователния процес.
- Предложени са интригуващи, достъпни за възрастта възможности за търсене и разкриване на елементарни зависимости при определяне на математически отношения.
- Чрез забавни моменти героите Вики и Ники провокират децата да аргументират собствени варианти за решаване на проблеми.
- Илюстративният материал и степенуваните по сложност задачи стимулират към осмисляне на математическите представи, за овладяване на умения и поддържане на позитивно отношение при постигане на поставените цели.

С какво системата „Вики и Ники“ повишава педагогическите компетенции на учителя за осигуряване на задължителна, но и желана от децата система за математическа подготовка:

- С предложения образователен модел, който включва комплексно представени цели, образователно съдържание, педагогически технологии и диагностичен инструментариум за ефективен преход към училищно обучение.
- Със заложените в нормативните документи изисквания за обем, разнообразие и сложност на образователното съдържание по математика в 4. група.
- Осигурява дейността на децата в регламентирани ситуации за формиране на ключови компетентности и за постигане на очакваните резултати в основните ядра на направлението.
- Предлага годишно разпределение и варианти за методическа реализация на образователното съдържание в ситуациите.
- Предлага възможности за познавателни, практически и игрови варианти за реализиране на образователните цели.

Учебното помагало по математика за 4. група „Вики и Ники“ стимулира учителите да търсят, изпробват и използват иновационни стратегии в образователно направление „Математика“.

Месец септември
Седмица 1
Тема: Наблюдавам
Образователно ядро: Измерване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Сравняване на обекти по различните им измервания и други признаци.	Откриване на прилики и разлики по големина, височина, дължина, цвят, допълнителни елементи, емоционално и здравословно състояние.	Наблюдава и назовава различни измервания на обекти. Сравнява по различни признаци. Правилно използва термините: голямо, малко, високо, ниско, дълго, късо. Отчита здравословно и емоционално състояние по изображение на картина. Проявява съчувствие.

Седмица 1
Тема: Подреждам
Образователно ядро: Измерване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на умения за сравняване на обект.	Сравняване обекти по големина и линейни измервания. Подреждане на сериационен ред от три обекта по правило.	Подрежда предмети по различни измервания. Образува сериационен ред по големина, височина, дължина, широчина.

Седмица 2
Тема: Групирам
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Образуване на множества по различни признаци.	Анализиране на свойствата на обектите и тяхното сравняване. Образуване на групи по вид, цвят, предназначение и др. признаци.	Открива и назовава характеристиките на множествата. Образува множества и използва думи с обобщаващо значение. Систематизира индивидуалния си опит и използва думи и изрази с обобщаващо значение.

Седмица 2
Тема: Групирам. Сравнявам – Вече знам
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на групирането по зададен признак и по собствен замисъл. Количествено сравняване на групи от обекти.	Анализиране и сравняване на свойствата на обектите. Определяне на принадлежност и непринадлежност на елемент към група. Групиране по цвят, форма, предназначение. Количествено сравняване на две групи от обекти. Предметно моделиране на количествени отношения.	Групира обекти по един и два признака. Умее да определя принадлежност и непринадлежност на елементи към дадена група по различни признаци. Установява количествени отношения между множества и ги моделира предметно.

Месец октомври
Седмица 3
Тема: Подреждам групи
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на количествени отношения.	Установяване на равномощност и неравномощност между две групи чрез поелементно съпоставяне. Използване на графично свързване на съответните обекти. Установяване на независимост на количественото равенство от големината и разположението на обектите.	Подрежда елементите на множествата. Сравнява ги количествено и използва термините: повече, по-малко, поравно, толкова – колкото. Абстрахира се от несъществените признаци при количественото сравняване. Проявява съобразителност. Умее да използва похвати за доказване на изказано предположение.

Седмица 3
Тема: Познавам числата. Сравнявам – Вече знам
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на представите за количествени отношения.	Предметно моделиране на количество. Използване на цифри за отбелязване на количество. Затвърдяване на представите за мястото на числата в числовата редица. Сравняване на обекти по линейни измерения, маса и количество течност.	Познава количественото значение на числата. Осмисля мястото на числата в числовата редица. Моделира количество предметно и с цифри. Сравнява обекти по линейни измерения, по обем и маса. Подрежда сериационен ред според количество течност.

Седмица 4
Тема: Откривам кое къде се намира
Образователно ядро: Пространствени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Определяне на пространствени отношения в тримерното пространство.	Определяне на взаимното разположение на обекти по картина. Използване на съответната терминология и графичен запис на посоки със стрелки.	Определя положението на обектите на картина и използва термините: вътре, вън, върху, ляво, дясно, горе, долу. Моделира разположението на обектите със знаци.

Седмица 4**Тема: Отбелязвам правилно – Вече знам****Образователно ядро: Пространствени отношения. Времеви отношения. Количествени отношения. Геометрични фигури**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Определяне на пространствени отношения и основните посоки. Диагностика на количествени, времеви и геометрични представи.	Ориентиране в пространствените и времевите отношения. Конкретизиране на представите си за последователността на времеви еталони. Различаване на геометрични фигури в по-сложна ситуация. Прилагане на знанията за количествено и редно значение на числата.	Определя взаимното разположение на обекти в тримерното пространство. Определя последователността на частите на денонощието. Познава геометричните фигури кръг, квадрат, триъгълник и правоъгълник. Моделира схематично количество в таблица.

Седмица 5**Тема: Групирам****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Групиране на обекти в нагледно-практически план чрез различно задаване на множествата.	Групиране на обекти в нагледно-практически план: описателно и конструктивно. Групиране по неявни признаци. Установяване на принадлежност и непринадлежност на елемент към множество.	Образува множества по различни критерии. Назовава множествата и елементите им. Установява принадлежност и непринадлежност на обекти към дадени множества. Проявява положително отношение към природата и забележителностите на родината.

Седмица 5**Тема: Подреждам****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Групиране по два признака. Образуване на множества по два признака.	Анализиране и сравняване на обекти по различни признаци. Групиране по един и повече признака. Определяне на общите елементи на две множества.	Групира обекти по два признака. Определя в нагледен план общите елементи две множества.

Седмица 6**Тема: Откривам число и цифра 1****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числото едно и записа му с цифра.	Откриване на обекти, които са по един. Моделиране на количеството едно предметно, схематично и с цифра. Развиване на фината моторика.	Моделира количество от един обект предметно, схематично и с цифра.

Седмица 6**Тема: Откривам число и цифра 2****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числото две и запис му с цифра.	Моделиране предметно и схематично на числото две. Използване на цифрата на числото две за отбелязване на количество. Развиване на фината моторика.	Моделира количество от два обекта предметно, схематично и с цифра.

Седмица 7**Тема: Откривам число и цифра 3****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числото три и запис му с цифра.	Моделиране предметно и схематично на числото три. Използване на цифрата на числото три за отбелязване на количество. Развиване на фината моторика.	Моделира количество от три обекта предметно, схематично и с цифра. Брои до 3. Проявява положително отношение към селскостопанския труд и здравословното хранене.

Седмица 7**Тема: Сравнявам числата до 3****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числата до три. Количествено сравняване.	Затвърдяване на знанията за количествения смисъл на числата до три. Количествено сравняване на групи от обекти. Използване на знаци за отбелязване на резултата от количественото сравняване.	Сравнява числата до 3 по големина. Правилно използва знаците за количествено сравняване.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Отбелязвам правилно****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за количественото и редно значение на числата до три.	Прилагане в практически ситуации на знанията за количественото и редно значение на числата до три. Кодиране и декодиране на количество в таблица.	Брои до три количествено и поредно. Разчита данни, декодира количествена информация от таблица и кодира самостоятелно. Решава логически задачи на основата на сравняване на обекти по височина.

Седмица 8**Тема: Разпознавам кръг и триъгълник****Образователно ядро: Геометрични фигури**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на представите за геометричните фигури кръг и триъгълник.	Групиране на обекти по форма. Подреждане по големина на геометрични фигури. Диференциране на елементите на фигурите. Обобщаване на представите за кръг и триъгълник. Оцветяване по легенда.	Различава, назовава и описва характеристиките на кръга и триъгълника. Различава и назовава предмети с такава форма. Абстрахира се от несъществените за формата свойства на обектите. Образува алгоритмична поредица с използване на кръгове и триъгълници.

Седмица 9**Тема: Ориентирам се****Образователно ядро: Пространствени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в двумерното пространство.	Ориентиране в лабиринт.	Овладея стратегия за разпознаване на лабиринт и мрежа и за ориентиране в тях. Проявява съобразителност и концентрация на вниманието.

Седмица 9**Тема: Откривам число и цифра 4****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числото четири и записа му с цифра.	Прилагане в практически ситуации на знанията за количественото и редно значение на числата до четири. Моделiranje на количества до четири. Прилагане на знанията за числата до четири при затвърдяване на представите за времевите еталони сезони. Развиване на фината моторика.	Брои и моделира количество от четири обекта предметно, схематично и с цифра. Използва знанията си за количествено и редно значение на числата до четири в практически ситуации.

Седмица 10**Тема: Знам кое кога се случва****Образователно ядро: Времеви отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Конкретизиране на представите за частите на денонощието.	Определяне на последователността на частите на денонощието. Затвърдяване на знанията за количественото и редното значение на числата до четири. Моделiranje на редното значение на числата до четири, свързани с времеви отношения.	Разграничава, назовава и подрежда последователно частите на денонощието. Моделира последователност на събития. Моделира на нагледна основа количества и техните отношения. Проявява съчувствие и взаимопомощ в различни ситуации.

Седмица 10**Тема: Разпознавам квадрат и правоъгълник****Образователно ядро: Геометрични фигури**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на представите за квадрат и правоъгълник.	Абстрахиране от несъществени-те за геометричната форма свойства и обобщаване на представите за квадрат и правоъгълник. Сравнява и подрежда фигурите по големина.	Разпознава и назовава квадрат и правоъгълник. Описва приликите и разликите между тях. Подрежда сериационен ред от фигури по големина чрез използване на стрелки. Образува алгоритмична поредица от геометрични фигури.

Седмица 11**Тема: Откривам число и цифра 5****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числото пет и запис му с цифра.	Моделиране предметно и схематично на числото пет. Използване на цифрата пет за отбелязване на количества. Развиване на фината моторика.	Брои и моделира количество от пет обекта предметно, схематично и с цифра.

Седмица 11**Тема: Броя до пет****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Количествено и поредно броене до пет.	Моделиране предметно и схематично на количества до пет. Осъществяване на връзка между количество и запис с цифра. Схематично моделиране на числовата редица до пет.	Брои до пет и сравнява числата по големина. Моделира числовата редица до пет във възходящ и низходящ ред. Използва поредното значение на числата в игрови ситуации.

Месец декември**Седмица 12****Тема: Отбелязвам правилно****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овладяване на количественото значение на числото и количествените отношения. Използване на знаци за тяхното означаване.	Нагледно моделиране на количества и отношенията между тях. Използване на цифри и знаци за тяхното отбелязване.	Установява количествени отношения и ги отбелязва със съответните знаци. Брои до пет. Довършва алгоритмични поредици с използване на количествен признак.

Седмица 12
Тема: Пътувам
Образователно ядро: Пространствени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в двумерното пространство.	Проследяване на път в лабиринт. Ориентиране и придвижване в квадратна мрежа. Използване на знаци за определяне на посоките в двумерното пространство.	Изпробва стратегия за ориентиране в лабиринт и в мрежа. Използва схематичен запис на посоките и количествени характеристики.

Седмица 13
Тема: Прибавям
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на аритметичното действие събиране на естествени числа.	Запознаване с аритметичното действие събиране на естествени числа. Моделиране на събирането. Записване със знаци на действието и резултата от него.	Формира представа за аритметичното действие събиране до пет на нагледна основа. Използва знаци за запис на действието.

Седмица 13
Тема: Работа с таблица
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Получаване на информация от таблица.	Декодиране на информация. Количествено и поредно броене. Моделиране на количество. Подреждане на елементи в матрица по две свойства.	Разчита количествени данни от таблица. Брои количествено и поредно до пет. Извършва мултипликативна класификация по две свойства, като подрежда обекти в редове и колони на матрица.

Седмица 14
Тема: Отнемам
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изваждане на количество до два обекта.	Отнемане на количество до два обекта. Моделиране на операцията изваждане на естествени числа. Решаване на аритметични задачи за отнемане на естествени числа на нагледна основа.	Формира елементарни представи за аритметичното действие изваждане до пет. Извършва действието на нагледна основа. Използва правилно съответните термини – преди, след, останаха.

Седмица 14**Тема: Прибавям и отнемам****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Събиране и изваждане на естествени числа.	Прибавяне и отнемане на количество до два обекта. Решаване на аритметични задачи от събиране и изваждане на естествените числа до пет на нагледна основа.	Затвърдява представите си за аритметичните действия събиране и изваждане до пет. Извършва действията на нагледна основа. Моделира схематично тези действия.

Месец януари**Седмица 15****Тема: Ориентирам се****Образователно ядро: Пространствени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Определяне на разположението на обекти в тримерното пространство и на картина.	Определяне на разположението на обекти по картина. Прилагане на знанията за пространствени отношения в логически задачи.	Ориентира се в пространството. Определя разположението на обекти с промяна точката на отчитане. Използва логически разсъждения при решаване на проблемна задача.

Седмица 15**Тема: Откривам число и цифра нула****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представа за числото нула.	Затвърдяване на представите за числата до пет. Моделиране на операциите събиране и изваждане на естествени числа и нула. Запознаване с числото нула на практическа основа и със записа му. Развиване на фината моторика.	Познава числото нула и записа му с цифра. Моделира на нагледна основа получаването на нула чрез изваждане на естествени числа. Открива свойството на нулата да не променя сбора, когато тя е едното събиремо. Проявява съобразителност.

Седмица 16**Тема: Обичам математически истории в картинки****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Моделиране на житейски ситуации чрез операциите с естествени числа.	Съставяне на задачи по картина. Решаване на задачи от събиране и изваждане на естествени числа до пет.	Използва аритметични операции. Моделира житейски ситуации за добавяне и отнемане до две.

Седмица 16**Тема: Откривам число и цифра шест****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представа за числото шест и записа му с цифра.	Запознаване с количественото значение на числото шест. Моделиране на числото шест предметно, схематично и с цифра. Броене и отброяване до шест. Групиране на обекти по различни признаци. Развиване на фината моторика.	Познава количественото значение на числото шест и записа му с цифра. Брои и моделира количество от шест обекта – предметно, схематично и с цифра. Използва знанията си за числата до шест в игри със зарче. Проявява познания и положително отношение към здравословното хранене.

Седмица 17**Тема: Знам колко са****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Количествено броене и моделиране на количества до шест.	Количествено броене до шест. Моделиране на количество. Отбелязване на резултата от броенето в таблица. Сравняване на числата до шест. Решаване на аритметични задачи от събиране и изваждане. Записване на действията със знаци.	Брои и моделира количества до шест. Извършва аритметичните действия събиране и изваждане на нагледна основа и поставя съответните знаци.

Седмица 17**Тема: Откривам число и цифра седем****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представа за числото седем и записа му с цифра.	Запознаване с количествения смисъл на числото седем и неговата цифра. Моделиране на числото седем предметно, схематично и с цифра. Количествено и поредно броене до седем. Развиване на фината моторика.	Познава количественото значение на числото седем и записа му с цифра. Брои и моделира количество от седем обекта – предметно, схематично и с цифра. Определя поредността на обекти. Проявява наблюдателност, съобразителност, положително отношение към зимните видове спорт.

Месец февруари
Седмица 18
Тема: Познавам дните от седмицата
Образователно ядро: Времеви отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с дните от седмицата.	Запознаване с дните от седмицата и тяхната последователност. Групиране на обекти по собствен замисъл. Групиране в матрица по два признака. Откриване и довършване на алгоритмична поредица.	Разпознава и назовава дните от седмицата и тяхната последователност. Прилага знанията си за числата до седем в практически и игрови ситуации. Извършва групиране на обекти по собствен замисъл и множествена класификация. Отчита емоционално състояние по схематично изображение.

Седмица 18
Тема: Откривам фигури
Образователно ядро: Геометрични фигури

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Определяне на геометричната форма на предмети.	Анализиране и определяне формата на реални обекти. Попълване на липсващи фигури в алгоритмична поредица. Комбиниране и преобразуване на геометрични фигури.	Различава, назовава, описва и комбинира кръг, квадрат, триъгълник и правоъгълник. Определя формата на предмети. Открива липсващи елементи от алгоритмични поредици с геометрични фигури.

Седмица 19
Тема: Откривам число и цифра осем
Образователно ядро: Количествени отношения

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представа за числото осем и записа му с цифра.	Запознаване с количествения смисъл на числото осем и неговата цифра. Моделиране на числото осем предметно, схематично и с цифра. Овластяване на количествено броене до осем. Развиване на фината моторика.	Познава количественото значение на числото осем и записа му с цифра. Брои и моделира количество от осем обекта – предметно, схематично и с цифра. Моделира количество в таблица. Използва знаците за сравнение на числа.

Седмица 19**Тема: Влизам в къщата на числата****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване на знанията за числата до осем.	Осмисляне на представите за числата до осем. Моделиране на количества. Решаване на аритметични задачи от събиране и изваждане на естествени числа до осем. Запознаване със състава на числата до осем и тяхното моделиране чрез сбор на две числа.	Познава числата до осем и записва им с цифри. Моделира предметно и схематично количества до осем. Решава аритметични задачи от събиране и изваждане до осем. Определя състава на числата като сбор от две по-малки числа.

Седмица 20**Тема: Откривам число и цифра девет****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представа за числото девет и запис му с цифра.	Запознаване с количествения смисъл на числото девет и неговата цифра. Моделиране на числото девет предметно, схематично и с цифра. Сравняване на количества и решаване на аритметични задачи. Развиване на фината моторика.	Познава количественото значение на числото девет и запис му с цифра. Брои и моделира количество от девет обекта – предметно, схематично и с цифра. Моделира с точки числото девет. Сравнява количества и използва съответните знаци. Проявява положително отношение към традициите.

Седмица 20**Тема: Знам какво и по колко има****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Затвърдяване на знанията за числата до девет и мястото им в числовата редица.	Броене и записване с цифра на количества до девет. Определяне състава на числата до девет като сбор от две числа. Затвърдяване мястото на числата в числовата редица. Броене в прав и обратен ред.	Познава числовата редица до девет. Брои по различни начини. Решава задачи със събиране и изваждане до девет на нагледна основа.

Седмица 21**Тема: Измервам****Образователно ядро: Измерване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Сравняване на обекти по маса.	Запознаване с уреди за измерване на маса. Сравняване на обекти по маса. Отбелязване на резултати в таблица.	Познава уреди за измерване на масата на обекти. Преценява масата на обекти. Използва термините леко, тежко, по-леко, по-тежко. Проявява търпение, вежливост, прецизност.

Седмица 21**Тема: Сравнявам. Тежко – леко****Образователно ядро: Измерване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Сравняване на обекти по маса.	Прилагане на знанията за количество при измерване на масата на обекти чрез условна мерна единица.	Оценява масата на обекти. Измерва маса на обекти с условни мерки. Използва термините по-леко, по-тежко.

Месец март**Седмица 22****Тема: Откривам число десет****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с числото десет и запис му с цифри.	Запознаване с количествения смисъл на числото десет. Предметно и схематично моделиране на числото десет. Количествено сравняване до десет. Оцветяване по легенда с използване на цифри. Развиване на фината моторика.	Познава количественото значение на числото десет и запис му с цифри. Брои и моделира количество от десет обекта – предметно, схематично и с цифри. Използва знанията си за запис на числата с цифри в изобразителна дейност.

Седмица 22**Тема: Работа с таблица****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Затвърдяване на знанията за числата до десет.	Броене количествено до десет. Моделиране на количества в таблица. Групиране и сравняване на количества до десет.	Попълва и разчита данни от таблица. Назовава брой на предмети. Сравнява количеството на отделни групи. Проявява интерес към старинни предмети, тяхното съхранение и опазване.

Седмица 23**Тема: Меря и сравнявам****Образователно ядро: Измерване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Измерване с условна линейна мерна единица.	Запознаване с различни условни линейни мерни единици. Осъзнаване на алгоритъма за измерване с условни мерки. Отбелязване на резултата от измерване с число.	Мери височина, дължина и широчина с условни мерки. Отбелязва резултата от измерване чрез моделиране на количеството.

Седмица 23**Тема: Откривам фигури****Образователно ядро: Геометрични фигури**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Различаване на геометрични фигури.	Откриване на геометрични фигури в сложно пространствено разположение. Класифициране по форма. Пренасяне на изображение в квадратна мрежа.	Различава, назовава и описва геометрични фигури. Пренася изображения в по-малка квадратна мрежа. Проявява наблюдателност и разпределение на вниманието. Проявява любов към родителите.

Седмица 24**Тема: Знам кое е предишно и кое следващо****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Затвърдяване на мястото на числата в числовата редица.	Установяване на мястото на числата в числовата редица. Определяне на отношенията между съседните числа.	Моделира числовата редица до десет. Различава и назовава съседни числа.

Седмица 24**Тема: Познавам часовника****Образователно ядро: Времеви отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с часовник.	Запознаване с различни видове часовници. Получаване на представа за измерване на времето. Определяне последователността на събития. Продължаване на логическа редица.	Има представа за измерване на времето. Определя събития в тяхната последователност. Проявява наблюдателност и съобразителност.

Седмица 25**Тема: Меря с чаша и лъжица****Образователно ядро: Измерване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с условни обемни мерни единици.	Запознаване с различни условни обемни мерни единици. Сравняване на количества течност и насипни вещества. Прилагане на количествените представи при измерване.	Сравнява и преценява в кой съд има повече, по-малко и поравно течност. Измерва количество с условни мерки.

Седмица 25**Тема: Избирам правилно****Образователно ядро: Измерване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Сравняване на количество течност.	Сравняване на количество течност, изобразено на картина. Решаване на логически задачи.	Сравнява и преценява в кой съд течността е повече, по-малко, или поравно. Оценява количество в умствен план и по изображение. Решава логически текстови задачи, свързани с отрицание и намаляване на обема на информацията.

Месец април**Седмица 26****Тема: Мога да се ориентирам****Образователно ядро: Пространствени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в равнина.	Ориентиране в квадратна мрежа и лабиринт с използване на логически разсъждения.	Открива липсващ елемент в матрица. Символично отбелязва обект с предварително посочен знак (брой точки). Открива линия в лабиринт според предварителни указания.

Седмица 26**Тема: Нашите пари****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Приложение на знанията за числата в практически ситуации.	Запознаване с българските монети и банкноти. Решаване на аритметични задачи.	Познава българските монети и банкноти. Разширява знанията си за събиране и изваждане до десет. Прилага знанията си за паричните средства в игрова дейност. Проявява съсредоточеност, внимание.

Седмица 27**Тема: Година, сезони и месеци****Образователно ядро: Времеви отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с времеви еталони.	Затвърдяване на знанията за сезоните като времеви еталон. Линейно моделиране последователността на сезоните. Запознаване с месеците от всеки сезон.	Възприема и пресъздава линейни модели на година, сезони и месеци. Проявява творчество при изобразяване на любим сезон.

Седмица 27**Тема: Прибавям и отнемам****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Решаване на аритметични задачи.	Решаване на аритметични задачи от събиране и изваждане на естествени числа на нагледна основа. Използване на правилни изрази, свързани със съответните действия. Съставяне на задача по картина.	Решава практически задачи от събиране и изваждане на естествени числа. Разбира и използва правилната терминология. Умее да решава задачи по картина. Планира действия, свързани със събиране на числа.

Седмица 28**Тема: Познавам редицата на числата****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Моделиране на редицата на естествени числа.	Моделиране на редицата на естествените числа до десет. Броене количествено и поредно. Решаване на аритметични задачи, записани символично с точки.	Моделира по различни начини редицата на числата от едно до десет. Определя поредното място в редица. Решава аритметични задачи с добавяне и отнемане на числата до десет, записани с точки. Прилага резултата от аритметичните действия в продуктивна дейност.

Седмица 28**Тема: Знам каква е посоката****Образователно ядро: Пространствени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в пространство.	Ориентиране в пространство, изобразено на картина. Моделиране на посоки.	Ориентира се в двумерно пространство. Схематично изобразява посока със стрелки. Познава някои пътни знаци и проявява отношение към спазване на правилата за улично движение.

Седмица 29**Тема: Знаците ми говорят****Образователно ядро: Пространствени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в пространство.	Ориентиране в пространство, изобразено на картина. Определяне мястото на липсващи елементи в изображението.	Овладеява стратегии за ориентиране в пространство, изобразено на картина. Използва знаци за визуална комуникация. Проявява наблюдателност.

Седмица 29**Тема: Поравно, повече, по-малко – Вече знам****Образователно ядро: Количествени отношения. Измерване. Геометрични фигури**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на знанията за геометричните фигури. Моделиране на количествени отношения. Сравняване по тегло и обем.	Анализиране свойствата на геометричните фигури и отбелязване на резултата в таблица. Моделиране на количествени отношения. Сравняване по тегло и обем според изображения.	Умее да отбелязва в таблица различни свойства на геометрични фигури – цвят, форма, големина. Моделира количество. Сравнява по маса и обем според изображения на картина.

Месец май**Седмица 30****Тема: Решавам задачи****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Решаване на аритметични задачи.	Извършване на събиране и изваждане на естествени числа до десет на нагледна основа.	Ориентира се в действията събиране и изваждане на нагледна основа. Сравнява обекти и открива излишен обект.

Седмица 30**Тема: Числа. Сравнявам – Вече знам****Образователно ядро: Количествени отношения**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Диагностика на знанията за естествените числа до десет и мястото им в числовата редица. Решаване на аритметични задачи.	Количествено броене. Отбелязване на количество с цифра. Прилагане на знанията за съседните числа в логическа задача. Извършване на събиране и изваждане на нагледна основа.	Ориентира се в количествени отношения. Брои и отбелязва с цифра определени количества. Определя съседни числа. Извършва събиране и изваждане на естествени числа, моделирани предметно. Проявява съсредоточеност и наблюдателност.

Седмица 31**Тема: Разглеждам и решавам****Образователно ядро: Времени отношения. Равнинни фигури и форми**

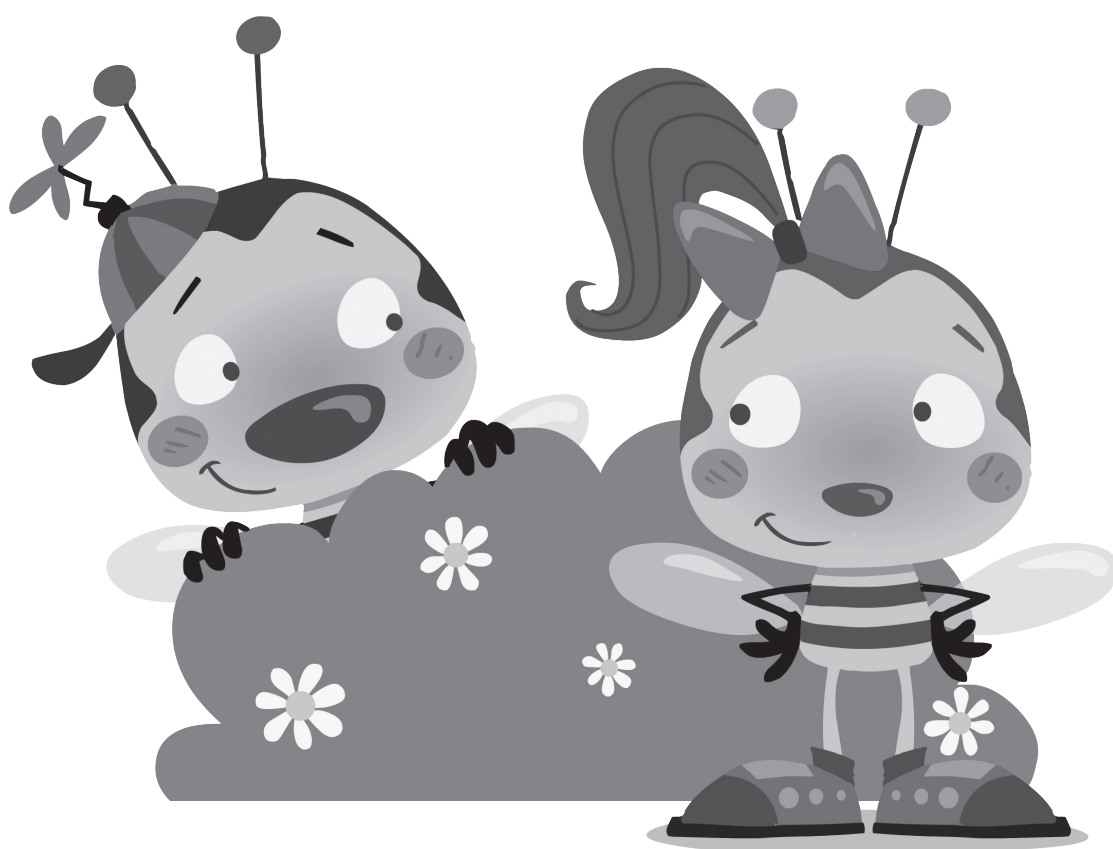
Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране във времените еталони – дни на седмицата. Комбиниране на фигури и изображения. Обобщаване на знанията за геометричните фигури.	Установяване последователността на дните в седмицата. Определяне на времения отрязък вчера, днес и утре. Комбиниране на части от изображения. Оцветяване по легенда според геометричната форма. Броене.	Определя пространствени и временни отношения. Познава основните геометрични фигури. Моделира схематично количества. Определя броя на геометрични фигури в по-сложна конфигурация.

Седмица 31**Тема: Ориентирам се. Познавам фигурите – Вече знам****Образователно ядро: Пространствени отношения. Количествени отношения. Времеви отношения. Геометрични фигури**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Придвижване в квадратна мрежа. Определяне на час по механичен часовник. Обобщаване на представата за геометрични фигури.	Придвижване в квадратна мрежа според схематични указания с цифри и стрелки. Определяне на време по механичен часовник. Откриване на геометрични фигури в композиция и определяне на техния брой.	Ориентира се в пространствени и времеви отношения. Разпознава основните геометрични фигури – кръг, триъгълник, правоъгълник и квадрат. Установява количества и отбелязва схематично брой. Извършва придвижване в квадратна мрежа според схематични указания.

СОЦИАЛЕН СВЯТ

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „СОЦИАЛЕН СВЯТ“

Автор: проф. д-р Мария Баева

Програмната система „Вики и Ники“ е създадена на основата на съвременни **педагогически технологии**, изискващи от детето не само възприемане и интерпретиране на готови знания, но и активно участие по посока на създаване, осмисляне и трансфериране на знания, умения и отношения чрез междупредметни връзки и зависимости. В отговор на социалните реалности на ХХІ век, тя активно предоставя за осмисляне един нов социален приоритет – политиката на приобщаване и изгражда у детето нови форми на поведение – приемане на различните, толериране на личността в беда и защита от всякакъв вид дискриминация.

Методическият ход при структуриране на образователното съдържание е съобразен с целите, специфичната характеристика на образователното направление и възможностите за създаване на трайни междупредметни връзки. Активното педагогическо взаимодействие формира у шестгодишното дете **ключови компетенции** за:

- I. Нравствени категории – доброта, истина, честност, уважение, грижовност, привързаност, другарство, отговорност.
- II. Личностна идентичност – представи за себе си, за многообразието на социума, поведенчески стратегии.
- III. Демонстриране на лични приоритети – към предмети и обекти, явления и събития, процеси и продукти от дейността.

Познавателното съдържание е структурирано като интегрирано единство, разпределено в **десет основни теми**, които обхващат жизнената реалност в света на детето. Всяка от тези теми е подробно разработена във всички направления, като в направление „Социален свят“ е търсен балансът между обективната действителност, въображаемата ситуация и емоционалната нагласа у детето как да възприема неизвестното. Основен познавателен и образователен акцент, залегнал в помагалото са интерактивните връзки, които детето ще създаде в интелектуален план, за да открие релацията между себе си и житейската ситуация, в която се намира – взаимодействие между общуване, отношение и познание. Образователното съдържание акцентира на потребностите на детското развитие (психо-физически и етно-социални особености), съобразени със средата, в която се осъществява подготовката му за следващите степени на обучение. В нея са изведени форми на педагогическо взаимодействие, при които вниманието се насочва към жизненозначими за детето ситуации. Доминира идеята за цялостно развитие на личността на детето чрез адаптиране, индивидуализиране и интегриране на неговите активности в средата, в която живее и се развива. Овладените умения, осигуряващи адекватно ориентиране по емпиричен и рефлексивен път в света, гарантират връзката между индивидуалните потребности на всяко дете с неговите възможности за живот и дейност. В този план очакваните резултати от взаимодействието с детето са: *познавателни, двигателни, социални, естетически, емоционални*.

Чрез отразителните механизми на сензориката, подкрепени с начините за практическо преустройство на околноръществуващото се осигуряват възможности за: опознаване на вътрешните страни, свойства и отношения на предметния и социалния свят; създаване на образи и оперирането с тях. Създава се психическа база за развитие на интелекта като комплексен феномен. В този процес се оформя отношението на детето към обкръжаващата го действителност. В единство се цели стимулиране на преживяванията, овладяване на представи и достъпни понятия, преобразуване на поведенчески механизми към социално-ориентирани норми на поведение и дейност, общуване и комуникация както в обичайна и ежедневна, така и в празнично-творческа среда. Така помагалото създава основата не само за опознаване на условия на живот и дейност в средата от възрастни и връстници, а и за ново емоционално-положително и оценъчно отношение към:

- средствата на собствената ежедневна дейност;
- лица, продукти, средства и резултати от дейности, типични за близкото му обкръжение;
- норми на поведение, оценки и състояния, определящи саморегулацията му в социалната и културна среда;
- ориентиране в общочовешки и национални ценности.

Целите на предложеното образователно съдържание са свързани с:

- гарантиране на комфорт и сигурност в близката социокултурна среда.
- подкрепа на личностната автономия и доверието в себе си и в света.
- възпитаване на адаптивна компетентност и регулиране съобразно нормите, произтичащи от предметната среда и обществото.
- формиране на социално ориентирани норми за живот в здравословна и културна среда.
- стимулиране на толерантност и сътрудничество, на уважение и приемане на културни и национални ценности.

Тематичното разпределение в помагалото по „Социален свят“ подпомага детето в усилията му:

- да опознае себе си;
- да осъзнае основните правила за съвместен живот в обществото от връстници;
- да развие навици, които са в основата на гражданския живот.

Тази книга чрез образователното си съдържание, занимателните въпроси и коментарите на Вики и Ники предизвиква желание и дава възможност на всяко дете да играе активна роля в обсъждането и решаването на проблеми в съобществото си, да поеме своя дял и отговорност за развитието на взаимоотношенията и на взаимодействията в него.

Чрез използването на заложените материали детето се провокира:

- да усвои необходимите социални знания и умения за изпълнение на различните роли – на ученик, на бъдещ гражданин и пр.;
- да се обучава и упражнява в изпълнение на правата и задълженията си;
- да решава междуличностни проблеми, проявявайки конструктивно, прагматично и критично мислене, свобода на мисълта и независимост на волята.

Същността на помагалото от системата „Вики и Ники“ за подготвителна група има за цел да даде нови идеи в съдържателен план на направление „Социален свят“ и да подпомогне развитието и подготовката на младия гражданин. Целите на предложеното съдържание са насочени към овладяването на начални познания и формиране на нагласи, на усещане за съпричастност, за принадлежност към по-големи от семейството социални съобщества. В подготвителната група за училище детето опознава себе си и изучава основите правила за съвместен училищен живот в обществото, а това води до развитието на навици, които са в основата на гражданския живот. Книжката „Вики и Ники“ за четвърта подготвителна група има предназначението да:

- предостави възможност на учителя по нестандартен начин да провокира познавателния интерес у детето;
- провокира овладяване на основен комплекс от знания, умения и компетентност;
- подкрепи формирането на нагласи, имащи пряко отношение към училищната успеваемост.

Всички теми, разположени в рубриката „Вече знам“, дават възможност за провеждане на индивидуални и групови диагностични дейности за установяване равнището на развитие на личните компетентности и социалната зрялост.

Месец септември

Седмица 1

Тема: Моите приятели – Вече знам

Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на индивидуалните възможности за сътрудничество и взаимодействие.	Формиране на осъзната нагласа за междуличностно общуване. Създаване на динамични представи за поведение в социално съобщество с правила.	Възприема и осъзнава социалната среда в детската група и основните ѝ характеристики. Идентифицира себе си и своя индивидуален статус. Демонстрира социален еталон за поведение, проявява доброжелателност.

Седмица 2

Тема: Кой съм аз?

Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Утвърждаване на детската индивидуалност.	Създаване на динамични представи за външни белези на индивида, пол и облекло. Осъзнаване на видовите и полови различия, налични във външността на индивида. Формиране на умение за установяване на индивидуалните различия в практически план – сравняване по височина, цвят на очите и т.н.	Придобива умение да описва себе си и да осъзнава различията. Умее да сравнява по външни белези. Желает да установи с точност параметрите на своето тяло чрез измерване и активно експериментира. Осъзнава богатството на различията във външния вид и проявява дружелюбие и толерантност към различните.

Месец октомври

Седмица 3

Тема: Правила има навсякъде

Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Реализиране на взаимодействие и сътрудничество.	Осъзнаване на някои конкретни параметри за поведение в социалната среда. Усвояване на общовалидни правила за поведение на обществени места. Умение за споделяне на собствения си познавателен опит. Демонстриране на готовност за спазване на правила.	Овладева възможности за активно сътрудничество с другите при определени правила. Осъзнава значимостта на правилата за регламентиране на отношения и действия. Разговаря за игрите, които знае, и правилата, които спазва, когато играе. Проявява взаимно уважение и търпимост, следи за коректно изпълнение на правилата при колективни игри. Проявява дисциплинираност и точност в отношенията.

Седмица 4**Тема: Правила в училище****Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изграждане на представа за конкретните условия на училищната среда. Запознаване с особеностите на училищната сграда и предназначението на всяка част от нея.	Възприемане на конкретна представа за нова социална среда. Сравняване на детската градина и училището по вид и предназначение. Възприемане на непознатата среда позитивно и преодоляване на страха от неизвестното.	Съобразява собственото си поведение с условията на социума. Изпитва желание да опознае училището и да разбере как то функционира. Интересува се от всичко свързано с училищния живот и изпитва желание да участва в него. Стреми се да опознае новата среда. Проявява интерес към професиите на хората, които работят в училище.

Седмица 5**Тема: Правила на улицата****Образователно ядро: Здравословна и социална среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в нормите за безопасно поведение на улицата. Да се запознаят с някои от пътните знаци и тяхното значение.	Създаване на обобщена представа за достъпни правила за движение по улиците и вида и предназначението на някои пътни знаци. Осъзнаване на значението на пътните знаци за регулиране на движението. Осъзнаване на собственото поведение като участник в движението. Проява на желание за получаване на нови знания.	Управлява поведението си на улицата съобразно пътни знаци и усвоени сигнали. Проявява отговорност към собственото си поведение и поведението на останалите участници в движението. Опитва се да регламентира и собствени правила за поведение на улицата с оглед на своята безопасност. Споделя с желание случки от действителността като участник в движението и се опитва да направи изводи от тях. Проявява нетърпимост към нарушаване на правилата за движение с оглед опазване на живота си.

Седмица 6**Тема: Правилата около нас – Вече знам****Образователно ядро: Здравословна и социална среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Адекватно ориентиране на детето в правилата на социума. Наличие на обобщени представи за различните правила в различна социална среда. Диференциране на правилното от погрешното поведение.	Формиране на обобщена представа за правилата на поведение в различни ситуации. Изграждане на умение за проява на дисциплинираност и осъзнато поведение в различна среда. Опознаване и осмисляне на основни правила за поведение.	Има обогатен социален опит и осъзната социална позиция. Демонстрира осъзната необходимост да се ръководи от правила при поведението си. Знае, че спазването на правилата е задължително условие при общуването с другите. Умее да приема с готовност различни изисквания и осъзнава, че така се гарантира собствената му сигурност и безопасност. Разбира колко много удобства и спокойствие може да си осигури, ако съблюдава социалните норми. Проявява желание да спазва правила и в ежедневни ситуации, защото осъзнава ползността им. Създава свои правила и активно ги спазва.

Седмица 7**Тема: Знаците, които ни заобикалят – Вече знам****Образователно ядро: Здравословна и социална среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнато ориентиране в знаковата система за регулиране. Формиране на компетентия за същността на знаковата система и прилагането ѝ в жизнената среда.	Осъзнаване на значението на достъпни по смисъл знаци. Регулиране на собственото поведение според общоприети и социалнозначими правила.	Умее да ориентира поведението си според общоприети правила. Познава основни и най-често срещани пътни знаци и ги различават по вид и предназначение. Осъзнава, че в знаковата система присъстват и други, различни по вид знаци – например паричните. Знае как те се използват в ежедневието и как трябва да ги опазваме. Може да прояви творчество и лично хрумване по идея, свързана с практическото приложение на познанията му за знаковата система.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Плодородна есен****Образователно ядро: Предметна среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на социалната обусловеност на връзката между сезона и дейността на хората. Да възприемат сезона като време за определена социална и трудова дейност на човека.	Усвояване на знания за човешката дейност, свързана с подготовката за живот през зимата. Осъзнаване на някои метеорологични особености, които влияят пряко на човешката дейност. Проява на лични предпочитания към есенни продукти за хранене и отразяването им в рисунка.	Проявява отношение към определена дейност, опазва резултатите от нея и осъзнава значимостта ѝ за хората. Разбира, че сезонът не е само метеорологично време, а и период от годината, свързан с определена човешка дейност. Умее да разказва за дейностите, които се извършват в семейството през есента. Различава поведението на човека през есента в зависимост от това къде живее – на село или в града. Интересува се от конкретни дейности на човека, свързани с бита му през есента – приготвяне на зимнина и т.н. Свързва конкретната човешка дейност със състоянието на природата и метеорологичното време.

Седмица 9**Тема: Какъв да стана****Образователно ядро: Здравословна и социална среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Да опознаят някои професии на хората и значимостта им за обществото.	Формиране на обобщена представа за професионалната дейност на възрастните. Осъзнаване на факта, че професионалната активност е част от човешката същност. Възприемане на някои характерни особености на най-често срещаните професии.	Оценява социалната значимост на трудовата дейност на възрастните. Разбира колко е важно за човека да избере своята професия според личните си предпочитания, интереси и възможности. Разказва за професията на своите родители и други близки и познати и умее да изрази каква е ползата за обществото от труда на тези хора. Умее да се ориентира в своите желания и може да се аргументира за личния си избор при отговор на въпроса „Какъв искаш да станеш?“ Проявява изобразителните си умения във връзка с темата. Диференцира съществените особености за някои професии и показва личното си отношение. Демонстрира положително отношение към труда като основна човешка дейност.

Седмица 10**Тема: Моето семейство****Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Опознаване на семейната общност в нейното разнообразие. Разширяване и обогатяване на знанията за семейството.	Създаване на конкретни представи за взаимоотношенията възрастни – деца и родовата йерархия. Сравняване на видове семейства по различен признак. Регистриране на особеностите, които може да различават едно семейство от друго.	Проявява привързаност и обич към родители и близки роднини. Може да опише в кратък разказ най-важното за своето семейство, като успее да изрази и чувствата, които изпитва. Знае основни правила за общуване в семейството и се стреми да ги спазва. Умее да изрази своето мнение за това как трябва да се държи с близките си.

Седмица 11**Тема: Моите права и задължения в семейството****Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на необходимостта от регламентиране на семейните взаимоотношения чрез правата и задълженията на всеки.	Създаване на представа за регулиращата роля на правата и задълженията. Осъзнаване на необходимостта от регламентиране на семейните отношения. Откриване и осъзнаване на някои права и задължения, които детето може да изпълни самостоятелно, и други, за които е необходима помощта на възрастен.	Демонстрира позитивно отношение към реда в семейството. Партнира с близките и общува в условията на интегриране. Има формирани представи за семейната общност и демонстрира осъзнато отношение. Формулира своите представи за правилата в семейството и защитава мотивирано позициите си.

Месец декември

Седмица 12

Тема: Малки фотографии – Вече знам

Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Реализиране на взаимодействие и сътрудничество с връстници. Формиране на компетенции за изграждане на колективен творчески проект.	Демонстриране в практически план на усвоени представи и понятия, свързани със семейството. Планиране на творческата дейност на детето в единство със замисъла и на останалите деца от групата. Интерпретиране с други средства на наученото за семейството. Формиране на умение за изразяване на личното отношение към семейството.	Организира дейността си за целенасочено изпълнение на поставената задача. Изразява личните си предпочитания и намерения по време на работа в екип. Осъществява в практически план трайни междупредметни връзки, като използва знанията и уменията си от различни направления. Демонстрира положителна емоционална нагласа към поставената задача.

Седмица 13

Тема: В очакване на празника

Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на положителна емоционална нагласа и желание за сътрудничество.	Активно включване в празничните приготовления. Създаване на потребност от съвместна дейност и инициране на идеи. Проява на интерес към характерните особености на украсата и организацията на интериора за всеки празник.	Интересува се от възможностите за съвместна творческа дейност и се включва с желание в нея. Изявява творческите си възможности при подготовката на празника и отбелязването му. Умее да изпълнява в последователност практически операции за постигане на художествен резултат. Може да планира дейността си и да я изпълнява в сътрудничество с другите деца.

Седмица 14

Тема: Коледа е

Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Емоционално съпреживяване на подготовката за празника.	Формиране на осъзнато отношение към празничните традиции. Споделяне на личен опит. Разказване на кратки разказчета за семейните традиции при подготовката и посрещането на коледния празник.	Умее да конкретизира познанията си за особеностите на празника и да свърже семейните традиции с общоприетите норми. Включва се с желание в разговор по темата и описва собствените си преживявания. Открива значението на подобни празници за приобщаването и сближаването на хората.

Месец януари
Седмица 15
Тема: Нова година
Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Приемане с уважение и толерантност на различните етнически традиции и обичаи при отбелязването на някои празници.	Създаване на конкретна представа за празника и етнически различните традиции при отбелязването му. Запознаване с особеностите при посрещането на Новата година в различни общности. Обсъждане и коментиране на новите факти и проявяване на уважение към различията.	Проявява интерес, дружелюбие, толерантност и уважение към различните празнични обреди. Знае, че един и същ празник може да бъде отбелязан по различен начин в зависимост от етническите и религиозни традиции. Умее да разказва емоционално за собствените си преживявания по време на празник.

Седмица 16
Тема: Как пораснах
Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Сравняване с другите по определен социален признак. Усвояване на знания за основните етапи във възрастовото развитие на човека.	Овладяване на компетенции за собствения пол и личните предпочитания. Сравняване и формулиране на изводи. Демонстриране на култура и отношение към някои фактори за здравословно израстване.	Има осъзнати представи за личностната идентичност и демонстрира поведение в синхрон с пола и възрастта. Овладява начални представи за възрастовите характеристики на човека и най-важните особености на развитието. Може да открива и осъзнава промените, които характеризират етапите на израстването на детето от бебе до млад човек.

Седмица 17
Тема: Моят ден
Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване и възприемане на утвърдени времеви конструкции.	Формиране на конкретна представа за частите на денонощието и последователността на дните в седмицата. Формиране на конкретна представа, че създаването на режим и планирането на дейностите е полезно за човека.	Има изградени умения за планиране на собствената дейност според установени правила. Умее да различава дните от седмицата и частите на денонощието и знае кои дейности са най-подходящи за дадено време от деня или седмицата. Умее да разговаря за своя режим, да посочи кои дейности са му любими, има готовност да коментира и променя предпочитанията си според общите интереси на групата. Проявява форми на социално активно поведение.

Месец февруари

Седмица 18

Тема: Моята седмична програма – Вече знам

Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на понятията „вчера“, „днес“ и „утре“.	Създаване на устойчива представа за седмицата като времева конструкция. Осъзнаване на смисъла на понятия като „свободно време“, „седмична програма“, „почивни дни“ и т.н.	Може да се ориентира в отминали, случващи се и предстоящи събития и адекватно да ги отразява. Умее да си поставя познавателни цели, свързани с календара на събитията, които предстоят. Има осъзната представа за абстрактните времеви еталони.

Седмица 19

Тема: Тайните на старата ракла

Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Опознаване на предметно-социалната среда в миналото.	Изграждане на конкретна представа за предметите и бита в миналото. Усвояване на някои наименования на предмети от миналото. Формиране на умение за сравняване на съвременни и стари предмети от бита според предназначението им.	Проявява любознателност и желание за овладяване на нови знания. Изразява емоционално отношение към свързаните с предметите семейни спомени. Демонстрира отношение към опазването на тези предмети.

Седмица 20

Тема: България е моята родина

Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Да се възпитат прояви на родолюбие и уважение към националните ценности.	Възприемане на красотата и величието на нашата родина. Създаване на конкретни представи за националните символи и тяхното предназначение. Провокиране на познавателен интерес по темата.	Познава държавните символи и умее да ги различава. Знае най-известните забележителности на страната ни и може да ги открие в различни изображения. Изброява най-характерните природни и исторически забележителности на селището, в което живее.

Седмица 21

Тема: Българи, с които се гордеем

Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Да се възпита уважение към живота и делото на някои велики българи.	Запознаване с живота и делото на национални герои и велики българи. Възприемане и осъзнаване на добродетелите на тези личности и техния пример.	Може да разпознае личностите от изображенията по темата и да разкаже за тях. Проявява интерес към исторически личности и събития. Изпитва родолюбие и осъзнава някои общочовешки ценности.

Месец март
Седмица 22
Тема: В етнографския музей
Образователно ядро: Културни и национални ценности

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Опознаване на многообразието от предмети на бита в близкото минало и техните социални функции.	Запознаване с естеството и предназначението на етнографския музей. Откриване на специфичното в отделните предмети и връзката между формата и предназначението им.	Умее да направи сравнение между съвременните предмети от бита и тези от миналото. Знае предназначението на някои предмети, които вече не се употребяват. Проявява интерес към знания, свързани с бита на българите в недалечното минало.

Седмица 23
Тема: Предметите в моя дом – Вече знам
Образователно ядро: Предметна среда

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Опознаване на предметно-социалното единство на предметите и тяхното предназначение.	Осъзнаване на връзката между предназначение и функция на предметите от бита. Формиране на обобщена представа за предметната среда и социалното ѝ значение.	С желание изпълнява различни манипулативни действия с предмети, като се води от познати правила. Има обобщена представа за средствата на труда в бита и в професионалната дейност на възрастните. Може да посочи свойствата на материалите, използвани за някои от предметите в бита. Умее да изрази отношение към качествата им.

Седмица 24
Тема: Спортуваме за здраве и сила
Образователно ядро: Здравословна и социална среда

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на здравето като ценност. Възприемане на физическата активност като основен компонент на здравословния начин на живот.	Осъзнаване на значението на активното движение, спорта и играта за физическото здраве на човека. Актуализиране на знанията за детските спортни игри. Създаване на мотивация за позитивно социално общуване по време на игра и спазване на етични норми.	Умее да разказва за любимите си спортни занимания и игри, като проявява отношение към здравословния им характер. Демонстрира конкретни предмети за значението на физическата активност и това как тя може да организира децата в съвместна приятна и полезна игра. Проявява интерес към начините за опазване от травми и спазва правилата за грижа към собственото си тяло.

Седмица 25**Тема: С Вики и Ники на поход****Образователно ядро: Здравословна и социална среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране във формите на динамичен и здравословен живот.	Осъзнаване на факта, че е полезно да се правят разходки в планината. Формиране на убеждение, че предварителната подготовка за излизане в планината е много важна за гарантиране сигурността и безопасното пребиваване на открито. Възприемане на тази дейност като един от начините за сплотяване на семейството и за съвместни положителни преживявания.	Проявява интерес към планината като място за разходка и спорт. Изпитва желание да участва в семейни походи и с готовност ги инициира. Проявява самоконтрол в условията на планината и спазва правилата на придвижване по време на поход. Демонстрира здравна култура и конкретни знания за подходящите храни и напитки за планински условия.

Месец април**Седмица 26****Тема: Моят дом****Образователно ядро: Предметна среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Осъзнаване на предназначението и функциите на предметите за живота и дейността на хората.	Придобиване на обобщени представи за предметите в дома и тяхното предназначение. Осъзнаване на значението на дома като подслон за семейството и като място, където има любов и сигурност.	Има отношение към дома и своето място в живота на семейството. Умее да оцени грижата на по-големите за дома и желае да се включи в дейностите на другите. Изпитва привързаност към своя дом.

Седмица 27**Тема: Да пазим планетата чиста – Вече знам****Образователно ядро: Здравословна и социална среда**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Опознаване на нормите на екологично поведение като част от социалното общуване.	Възприемане на екологичната грамотност като ценност за индивида и желание да я придобият. Осъзнаване как да прилага правилата на екологично поведение във всекидневното общуване с другите.	Има осъзнати умения за екологично поведение във всекидневието. Демонстрира познаване на основни правила за опазване на природата. Знае как можем да запазим планетата чиста и познава тези човешки дейности, които замърсяват почвата, водата и въздуха.

Седмица 28**Тема: 9 май – Ден на Европа****Образователно ядро: Културни и национални ценности**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Приобщаване към съвременни общоевропейски ценности.	Формиране на представа за национална идентичност. Осъзнаване на собствената етническа принадлежност. Създаване на конкретна представа за символите на Европейския съюз и умение за разпознаване.	Има обобщена представа за общочовешките ценности и новите европейски празници. Може да проявява емпатия и толерантност към различните общности. Умее да се интегрира и комуникира в междуетническо пространство.

Месец май**Седмица 29****Тема: Моята първа училищна раница – Вече знам****Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Стимулиране на мотивирана насоченост към бъдещата социална роля „ученик“.	Аргументиране на собствените действия съобразно новата социална роля на ученик. Проявяване на компетентност за личните права и задължения в новата социална позиция.	Изразява позитивното си отношение към училището и учебните задължения. Ориентира се в групови правила и се самоотценява. Партнира си с учител, сътрудничи с връстници и проявява доброжелателност в отношенията си с тях.

Седмица 30**Тема: Моите любими детски игри – Вече знам****Образователно ядро: Общуване с околните и самоутвърждаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Реализиране на социалния потенциал за общуване с връстници.	Проявяване на активна социална позиция в условията на детската игра. Спазване на установени правила на общуване и способност за ориентиране в тях.	Сътрудничи с деца и възрастни, като подчинява мотивите си на общите правила. Проявява приятелство и желание за подкрепа към деца с различни двигателни възможности. Умее да участва в групови занимания и да изпитва удоволствие от взаимодействията си с тях.

Седмица 31**Тема: Първи юни****Образователно ядро: Културни и национални ценности**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Проява на съпричастност и коопериране в празнична среда.	Активно взаимодействие и интегриране с другите. Осъзнаване на значимостта на прояви като толерантност и взаимно уважение. Моделиране на личното поведение според общоприетите правила.	Може да организира и активно да участва в колективни детски игри на открито. Умее да спазва правила и да съблюдава за коректни отношения в игрите. Преживява емоционално празниците заедно с другите. Осъзнава значението на екипността и взаимопомощта между хората.

ПРИРОДЕН СВЯТ

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ПРИРОДЕН СВЯТ“

Автор: проф. д-н Елка Янакиева

Съдържанието на образователното направление „Природен свят“ се основава на екологическия подход както като основна линия на конструиране на познавателното съдържание и педагогическата технология, така и като подход към самото дете и организацията на неговата заобикаляща среда.

Структурата на познавателното съдържание е съобразено със специфичните цели на образователното направление и е подчинено на идеята за съдържателна интеграция, осигуряваща трайни, задълбочени и логически последователни междупредметни взаимовръзки. Това се осъществява в две направления: първо, като хоризонтална интеграция между отделните образователни направления и второ, като вертикална интеграция, която очертава път за ефективното преминаване на подрастващия човек през различни етапи на образователната система.

Направлението „Природен свят“ систематизира цели, образователно съдържание и педагогически технологии, които дават възможност на детето самостоятелно да стигне до идеята за необходимостта от екологосъобразно поведение. Това е основната ключова компетентност, която има съществено значение през целия жизнен път на човека и е необходима при реализацията му във всички социални роли.

Активното педагогическо взаимодействие формира у детето **ключови ориентири** за навлизане в света на:

- I. Моралните оценки и нравствените основи на избора за определяне на собственото отношение на човека както към природни обекти, процеси и явления, така и към себе си и другите хора;
- II. Екологически значимите фактори в съществуването на живите същества (растения, животни и хора), взаимните връзки и зависимости;
- III. Осъзнаването на своята природна идентичност, зависимост и отдалеченост от света на природата и начините за проява на екологическа отговорност за конкретни действия и постъпки;
- IV. Ранжиране на приоритетите на средата и рефлексивно изграждане на екологосъобразни поведенчески стереотипи.

Педагогическата технология е ориентирана към:

- Основните методи за организация на взаимодействието на детето с природата, които да се проявяват като дидактически аналог на основните изследователски методи в екологията: наблюдение, експеримент, моделиране;
- Осигуряването на повече работа за сетивата чрез поставяне на децата в ситуации на непосредствен контакт с природата и осигуряване на водещото място на методическия похват сравнение (овладяване на алгоритъма на сравнението: могат ли X и Y да бъдат сравнявани, по какво могат да бъдат сравнявани, по какво си приличат и по какво се различават);
- Използването на собствените средства на природата като нагледни средства с най-голяма значимост; всички останали средства да се използват като комплиментарни (поддържащи);
- Развитието на волевите механизми на поведението (саморегулация и самоконтрол); разширяването на диапазона на емоциите чрез предоставянето на възможности за изпитване на разнообразни чувства;
- Отчитането на възрастовите особености на внушаемостта като податливост на чуждо влияние без проява на критична оценка и поведенческите тенденции за следване на чужди модели и указания. Тази особеност позволява бързо, леко и ефективно да се усвояват знания, да се изгражда ценностна ориентация и да се развиват екологосъобразни стереотипи на поведение;
- Учене, което да се основава върху личния опит; придобиван в контекста на собствената дейност (*учене чрез правене* по думите на Дж. Дюи), което изисква работа с проблеми (интелектуални задачи, при които се борят две или повече възможности за решения или има недостатъчност на информацията);
- Усвояването на знания и постигането на познавателната цел, които да стават по пътя на овладяване на алгоритъма на изследователското поведение и развитието на самостоятелната изследователска дейност, паралелно с преодоляването на външни и вътрешни трудности;

- Въвеждането на игрови тренинги за овладяване на правила за поведение в природна среда (осигуряване на собствената безопасност, избягване на критични за здравето и живота ситуации, опазване на благополучното състояние и живота на другите: неживи природни обекти, растения, животни, хора);
- Организирането на природния кът в съответствие с екологическата концепция за света и най-близката до детето природна заобикаляща среда: „Поле“, „Пасище“, „Гора“, „Река“, „Море“, „Овощна градина“, „Парк“;
- Обособяването на отделна зона за експониране на нагледни средства, модели и проекти, които не могат да бъдат отнесени към конкретна екосистема, но са посветени на систематиката на природни явления и процеси (колекция от камъни, систематика на животни по определен признак, систематика на растения по определен признак) или модели, отразяващи различни природни явления и процеси (природен календар).
- Осигуряването на систематичен подход към подбора на растенията в занималнята и двора на детската градина: а) растения, дошли до нас от различни природни зони, с различни претенции към заобикалящата ги среда, т.е. изискващи диференцирани грижи и б) растения, дошли до нас от епохата на динозаврите (хвойна, папрати, хвощове, гинко билоба);
- Представянето на присъствието на човека в природните екосистеми с аргументиране на задължението му да поддържа екологическото равновесие в тях;
- Разширяването на сферата на социализацията на детето чрез осигуряване на съдържателен трансфер на правила за поведение от хоризонтала (отношенията с другите хора) към вертикала (отношенията с природни обекти, преди всичко животни) и обратно; откриване на единни правила за поведение, приемане на правото на всеки да бъде различен, признаване на правото на живот, здрава среда и бъдеще за всички (растения, животни, хора).
- Формирането на екологосъобразно отношение към човека и неговата заобикаляща среда и формулиране и подреждане на приоритетите на средата.
- Наличието на диагностични процедури за отчитане на резултативността на педагогическия процес.

Работата в педагогическото направление „Природен свят“ детерминира изграждането на такова екологически нравствено самоопределение на детето, което има отношение не само към неговото битие в социума, но и към неговите отношения с природата и заобикалящата го среда като цяло.

Месец септември

Седмица 1

Тема: Небето над родния край

Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Животински свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогатяване на представите за връзките между неживата и живата природа.	Усвояване значението на думата <i>небосвод</i> . Затвърдяване и разширяване на знанията за звездите (слънцата), за планетите и за Луната като спътник на Земята. Определяне на естествените източници на светлина през деня и през нощта.	Знае значението на думите <i>небосвод</i> , <i>звезда</i> , <i>планета</i> , <i>спътник на планета</i> и може да ги използва правилно. Знае, че по различно време на денонощието може да види планетата Венера (Вечерница, Зорница, Деница). Използва местни особености на релефа, за да посочи от коя страна на селището се появяват Слънцето и Луната и към коя се скриват. Желае да разглежда енциклопедии за небето и космоса, проявява интерес и задава въпроси.

Седмица 2

Тема: Вятър и облаци

Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изграждане на представи за вятъра и ролята му в природата.	Обобщаване и систематизиране на знанията за дейността на вятъра в природата. Запознаване с начините, по които хората използват силата на вятъра. Запознаване с опасностите, които носи силният вятър.	Има обогатени и систематизирани знания за вятъра: вятърът е движение на въздуха – пренася облаци от едно място на друго, разнася семената на растенията, помага (или пречи) на прелетните птици по време на дългия им полет, отвява малки частици от скалите, разнася миризми. Осмисля твърдението, че когато има бурен вятър, не се пали огън на открито. Знае как човекът използва силата на вятъра.

Месец октомври

Седмица 3

Тема: Наблюдавам и описвам времето

Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обобщаване и систематизиране на знанията за времето и климатичните елементи.	Обследване, регистриране и обобщаване на данните по всеки климатичен елемент. Осъзнаване, че времето се определя от състоянието на всички климатични елементи взети заедно. Използване на природния календар като модел за проследяване и отразяване на времето (по всеки климатичен елемент). Определяне на конкретни местни фактори, които влияят върху състоянието на времето.	Проследява промяната във времето, като всеки ден попълва природния календар. Разбира значите, обозначаващи климатичните елементи, и може да си служи свободно с тях. Коментира кои промени във времето влияят върху състоянието на растенията и поведението на животните и хората. Опитва се да прогнозира близкото развитие на времето по видими признаци (поведението на някои животни). Проявява любознателност и познавателен интерес към промените във времето. Интересува се от климатични явления и събития, свързани с тях; желае да разглежда детски енциклопедии.

Седмица 4**Тема: Есента е навсякъде около нас – Вече знам****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на: а) равнище на обобщеност и систематизираност на представите; б) равнище на усвояване на знанията.	Извеждане на причинно-следствени връзки (от състоянието на времето към поведението на хората и животните). Установяване на степен на познаване на основните части на растенията и наличие на представи за взаимовръзката между тях.	Може да определи, че промените във времето определят поведението на хората и животните, а не обратно. Познава основните части на растенията и има обобщена представа за техните функции и взаимна свързаност.

Седмица 5**Тема: Грижите през есента****Образователно ядро: Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с приспособителното поведение на животните и хората.	Актуализиране на знанията за промените във времето през есента и изказване на предположения за влиянието им върху почвата, водата, растенията, животните и хората. Самостоятелно съставяне на прости хранителни вериги и обясняване на причините, поради които те се нарушават, и начините, по които животните и хората ги поддържат стабилни.	Знае, че промяната във времето води до промяна в състоянието на почвата и растенията; поведението на животните и хората също се променя. Съставя самостоятелно прости хранителни вериги и изказва предположения за последиците от тяхното нарушаване. Познава различни начини, използвани от животните и хората, за събиране, складиране и съхраняване на храна. Може да изкаже предположения за това, че животните и хората ще заменят едни храни с други при смяната на сезона. Проявява познавателен интерес към екзотични плодове и зеленчуци и иска да ги опита.

Седмица 6**Тема: Какво ни подарява есента****Образователно ядро: Растителен свят. Животински свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разширяване и обогатяване на знанията за домашните животни.	Актуализиране на знанията за признаците, по които животните се групират на домашни и диви. Затвърдяване и разширяване на представите за това, че през сезона есен има най-голямо разнообразие от плодове и зеленчуци. Установяване на факта, че една част от храните на домашните животни и на човека са еднакви. Обсъждане на аргументите за спазване здравословно хранене както на човека, така и на животните.	Знае, че домашни животни наричаме тези животни, които притежават следните признаци: а) имат качества, които човекът използва; б) човекът се грижи за тях, като удовлетворява потребността им от храна, жилище и медицински грижи; в) могат да си имат деца в дома на човека. Разбира, че всяко животно, за което могат да се кажат едновременно и трите неща, е домашно животно. Наблюдава собственото си хранително поведение и това на домашните животни и любимци и го оценява адекватно (дали е полезно за здравето, или не е). Знае, че трябва да яде повече плодове и зеленчуци. Коментира как през есента хората осигуряват собственото си хранене и това на домашните животни и любимци.

Седмица 7**Тема: Плодове и зеленчуци****Образователно ядро: Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разширяване на представите за плодове и зеленчуците.	Формиране на умения за изказване на предположения (кои части от банана ще се харесат на нас – хората, на нашите домашни животни и любимци, а така също и на животните в зоопарка). Сравняване на житни и бобови зърна. Обсъждане на проявите на конкуренция (състезание) между човека и животните за дадена храна (хранителен ресурс). Установяване, че зеленчуци се наричат различни части от растения, които се употребяват за храна.	Разбира, че плодове и зеленчуците се различават по вкус и по начин на използване. Разграничава житните и бобовите зърна. Може да обединява плодове в групи по съществен признак (наличие на костилка или семки) и да прибавя нови към всяка група. Знае, че като зеленчуци се използват различни части на растенията (корен, стъбло, листа, цветя, плодове). Умее да разглежда плодове, зеленчуците и зърната (житни и бобови) и да отделя самостоятелно техни съществени признаци и свойства. Интересува се от наименованието и вкуса на екзотични плодове. Исква да ги посее (засади) и да види как изглеждат на живо.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Есенни листа****Образователно ядро: Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с есенния листопад и откриване значението на окапали есенни листа за образуването на почвата и за живота на някои животни.	Актуализиране на представите за есенните промени във времето и изказване на предположения за причините, поради които листата на широколистните дървета променят цвета си и окапват. Разглеждане на клонки от растения, на които листата се подготвят да окапят, и изказване на предположения за това, откъде ще се появят листата през пролетта. Запознаване с процесите, в които участват есенните листа: те участват в образуването на почвата, храна са на някои животни и създават удобство на други.	Знае, че дъждовният червей се храни с гниеци листа; окапалите есенни листа служат на някои животни за постелка на зимните им леговища и гнезда. Убедено е, че те покриват почвата и не дават на корените на растенията да измръзнат. Знае как се прави компост от окапали и загниващи есенни листа и може да обясни предназначението му. Убедено е, че през пролетта клоните на храстите и дърветата ще се покрият отново със зелени листа. Събира колекция от есенни листа и се запознава с разнообразието им по форма, големина, цвят. Убедено е, че есенните листа не са боклук, който трябва да бъде събран и изгорен – те са необходими на природата и трябва да останат в нея.

Седмица 9**Тема: Природен кът****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогатяване и разширяване на представите за неживата природа: скални късове (камъни), вода, вятър, пръст и почва.	Запознаване с разнообразието на формата и големината на камъните. Изказване на предположение за местата, от които камъните са взети (от реката, край планински скали, край морето). Сравняване на земя и почва (откриване на прилики и разлики). Установяване, че обикновените камъни и пясък могат да се нагорещават и изстудяват (елементарни опити). Дискутиране на тема: „На кого са нужни камъните?“	Знае, че скалите и камъните предоставят скривалища на различни животни. Установило е, че малките камъни са късове от големи скали и че пясъкът и почвата се различават по съществени признаци (в земята няма живот, а в почвата има). Може да работи с колекция от камъни, като ги групира по местонаходища, по големина, по естетически качества. Проявява интерес към постройките, в чието строително изпълнение се виждат камъни (възрожденски къщи и църкви). Има положително отношение към елементи на съвременната градска среда, които са направени от камъни. Смята, че тези постройки и съоръжения са красиви, удобни и трябва да се опазват.

Седмица 10**Тема: Водата – приятел или враг****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Растителен свят. Животински свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представи за водата като за среда на живот и като за фактор на средата на живот.	Запознаване със свойствата на водата чрез извършване на елементарни опити. Класифициране на растения и животни чрез отнасянето им към две големи групи: а) кой живее във вода и б) кой не може да живее без вода. Използване на получените знания, за разкриване на причинно-следствени връзки и зависимости. Запознаване с видовете води в родния край, техните местонаходища и източници.	Знае, че водата има три агрегатни състояния. Знае, че всички живи същества се нуждаят от водата. Някои живеят във водата, а други не могат да живеят без нея. Убедено е, че сладката вода няма вкус, а морската вода е солена. Знае, че хората използват силата и свойствата на водата. Интересува се от водни превозни средства и от процеси, които се осъществяват чрез използване на състоянията на водата. Умее да проследи етапите на експериментирането (с помощта на учителя) и може успешно да участва в последователното подреждане на дейностите от експеримента.

Седмица 11**Тема: Зимата е навсякъде около нас****Образователно ядро: Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с различните варианти на зимуване при птиците и бозайниците.	Коментиране на състава на зимната храна на различни птици и бозайници и установяване на факта, че при нас са останали само тези, които могат да се изхранват през зимата. Разширяване и задълбочаване на знанията за това, че животните се приспособяват по различен начин към условията на зимата.	Знае, че животните, които остават будни, са се запасили с храна. Известно му е, че много животни спят зимен сън. Знае, че тези животни не се хранят през зимата. Някои от тях спят лек зимен сън (мечката), а други – дълбок (таралежът). Може да съставя прости хранителни вериги, да забелязва причините за тяхното нарушаване и да прогнозира последиците в състоянието и поведението на конкретни животни. Убедено е, че хората трябва да помагат на животните през зимата.

Месец декември**Седмица 12****Тема: Грижите през зимата****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Растителен свят. Животински свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разширяване на представите за зимните грижи на хората за себе си (собственото си здраве и безопасност) и за природата.	Съставяне на прости хранителни вериги, които илюстрират зимното подхранване на птици и животни. Откриване на причините, поради които къщата на човека е привлекателно място за птици и животни през зимата. Отделяне и коментиране на специфични зимни проблеми и грижи на човека за собственото му здраве и безопасност.	Знае кои зимни явления затрудняват живота на животните и човека. Може да разкаже как животните и човекът се справят с тях или с техните последиствия. Знае, че птиците и дивите животни се подхранват тогава, когато храната, която могат да си намерят в природата, не е достатъчна и животът им е застрашен. Може компетентно да определя мястото, на което да се поставят хранилките и поилките за птици. Следи дали хранилката за птици винаги е пълна. Старае се да предоставя на птиците прясна (незамръзнала) вода, като често сменя съдовете.

Седмица 13**Тема: Животните край нас****Образователно ядро: Животински свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за групиране на животните по техен конкретен биологичен признак.	Групиране на животни според техни съществени признаци: насекоми, бозайници, птици, влечуги, земноводни, водни. Отнасяне на човека към групата на бозайниците. Съставяне на групата на птиците чрез използване на техния основен признак – наличието на пера. Откриване на доказателства, на основата, на които жабата и дъждовникът се определят като земноводни животни, и обясняване на значението на думата земноводни. Съставяне на групата на животните, чието тяло е покрито с рогови люспи или плочки (групата на влечугите). Отделяне на характерните признаци на рибите и насекомите.	Може да класифицира животните по конкретен признак и ги отнася към тяхната група. Може да състави групи от животни по следните признаци: – кърмене на малките (бозайници); – наличие на пера и човка (птици); – покрити с рогови люспи или плочки (влечуги); – малките се появяват и живеят във водата, но като пораснат излизат и на сушата (земноводни); – животни, които живеят само във водата (водни); – животни, които имат шест крака (насекоми). Може да отнесе животното към правилната група и тогава, когато то е съвсем непознато (по картинка). Защитава правото на живот на всички животни и правото им на свои местообитания. В поведението си сред природата се старее да не поврежда или разрушава местообитания на животни.

Седмица 14**Тема: Диви и домашни животни****Образователно ядро: Животински свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Задълбочаване и затвърдяване на представите за признаците, по които едно животно се определя като домашно.	Обобщаване на знанията за ползата от домашните животни, които се срещат у нас и в други природни зони (камила, северен елен). Откриване, че всяко домашно животно има роднина сред дивите животни, но не всяко диво животно има роднина сред домашните, и обсъждане на причините. Използване на алгоритъм за описание на домашно животно: за какво служи на човека; как човекът се грижи за него; как човекът избира децата на кои домашни животни да остави за себе си и да отгледа.	Знае, че човекът е поискал да одомашни само тези животни, които могат да му носят полза. Установява, че сред домашните животни има птици, бозайници, насекоми (копринена пеперуда). Осмисля твърдението, че домашните животни се подчиняват на човека, а дивите – не. Знае, че човекът определя децата на кои домашни животни да отгледа и запази за себе си. Наясно е, че всички диви животни се стремят да си имат деца, но оцеляват само тези тях, които имат най-добри качества (т.е. човекът не решава). Знае, че хората от различните природни зони използват различни домашни (камила, северен елен) или опитомени (слон) животни. Прави разлика между домашни животни и домашни любимци. Вълнува се от моралните аспекти на взаимоотношенията между човека и домашните животни и любимци.

Месец януари
Седмица 15
Тема: Как животните се защитават
Образователно ядро: Животински свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представи за самозащитното поведение на животните.	Отделяне и запознаване с тези органи на животните, с които те си служат за защита от нападение. Запознаване и обсъждане на конкретни поведенчески прояви на животни при нападение. Изработване на правила за собствено безопасно поведение.	Знае, че животните могат да използват едни и същи органи, за да си намират храна и за самозащита. Може да даде конкретни примери за използване на определени органи и да опише поведението на животните. Разбира сигнализацията като средство за самозащита при социалните животни. Има желание да разбира поведението на животните и да се съобразява с него. Спазва правила, когато играе сред природата.

Седмица 16
Тема: Къде живеят животните
Образователно ядро: Животински свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усвояване на знания за това, че всяко животно има свое място в живата природа (свой „адрес“).	Актуализиране на представите за различни екосистеми: гора, ливада и пасище, река, море. Свързване на конкретни животни със средата им на живот. Анализ на връзките на животното с неговата конкретна заобикаляща среда. Разглеждане на външния вид на животните като отражение на средата им на живот.	Знае, че всяко животно има свой адрес в природата. Може да опише връзките на животното със заобикалящата го среда (наличие на топлина, подходяща за него вода – прясна или солена, храна, укрития, удобства за отглеждане на деца). Знае, че външният вид на животното отговаря на средата му на живот. Може да обясни защо някои животни никога не се срещат, не се състезават за една и съща храна и не могат да бъдат врагове и жертви едно на друго. Има положително емоционално-ценностно отношение към екосистемите (гора, ливада и пасище, река, море), които са дом на много животни, и смята, че хората трябва да ги опазват.

Седмица 17
Тема: Животни от далечни страни
Образователно ядро: Животински свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогатяване на представите за разнообразието в света на животните.	Определяне на местообитанията на животните чрез анализ на външния им вид, храненето и поведението им. Класифициране на животните по познати основни признаци и съставяне на прости хранителни вериги. Установяване, че за животните в зоопарка трябва да се създават подходящи условия за живот, близки до естествената им среда. Дискутиране на тема: „Може ли да даваме на животните в зоопарка от храната, която ядем ние?“	Знае, че зоопаркът е място, където хората научават много за животните от далечни страни. Разбира, че клетката на всяко животно в зоопарка трябва да прилича на това място, което е негов адрес в природата. Определя по външните признаци на животните кои от тях са растителноядни, месоядни, всеядни. Може да ги отнесе, според водещия признак, към една от познатите му групи: бозайници, птици, водни, земноводни, влечуги, насекоми. Съставя прости хранителни вериги. Има предпазливо поведение около клетките на хищниците и останалите животни.

Месец февруари
Седмица 18
Тема: Дървета, храсти и треви
Образователно ядро: Растителен свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представи за основния признак, по който растенията се класифицират на треви, от една страна, и на храсти и дървета, от друга.	Актуализиране и обогатяване на представите за същността на растението: то има подземна част (корени) и надземна част. Сравняване на корени и стъбла на различни растения. Запознаване с основния признак (наличието на дървесина), по който растенията се делят на треви и всички останали (дървета и храсти). Сравняване на класовете на зърнено-житните култури с бобовите шушулки на зърнено-бобовите; запознаване на зърната и бобчетата.	Познава частите на растенията и може да ги открива върху различни видове. Има представа за това кое наричаме дървесина. Умее да класифицира растенията според този признак. Умее да отнася непознати растения към тревите, храстите или дърветата. Разпознава храстите и дърветата по техния строеж (храстът е дърво без дънер). Знае, че най-ценни за човека са тревите, които образуват зърно (пшеница, ечемик, овес, ръж, царевица). Има обобщена представа за тревистите растения, които образуват боб (фасул, грах, леща, нахут). Интересува се от разнообразието в света на растенията.

Седмица 19
Тема: Къде живеят растенията
Образователно ядро: Растителен свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усвояване на знания за това, че всяко растение има свое място в живата природа (свой „адрес“).	Формулиране на определения за растителни съобщества: гора, ливада, поляна, овощна градина, зеленчукова градина. Усвояване на първоначални, обобщени знания за родината на различни културни растения. Запознаване с редки растения, които се срещат в родния край. Усвояване на правилото „Не наранявай и не късай непознато растение!“	Знае, че гъбите не са растения – те нямат листа. Познава горите, които са около населеното място, и може да каже кои дървета са повече (иглолистни или широколистни). Разбира, че всяко растение има свой адрес в природата, където му е най-добре. Убедено е, че ако знае адреса на растенията, може лесно да ги намери и да ги наблюдава или да използва техни части. Познава поне две редки растения и знае как трябва да бъдат опазвани. Знае, че хората от целия свят имат принос за отглеждането на растенията, които служат за храна на човека и неговите животни.

Седмица 20
Тема: Да пазим природата
Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Животински свят.
Растителен свят

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Прилагане на знанията за животните и тяхната среда на живот при разрешаването на нови познавателни и практически задачи.	Установяване, че всяко растение и животно има свои потребности, с които хората трябва да се съобразяват. Откриване на отговор на въпроса „Какво означава <i>защита на природата</i> ?“, опирайки се на знанията за конкретни растения и животни. Съставяне на правила за поведение в природата, опирайки се на знанията за потребностите на растенията и животните.	Знае, че всяко растение и животно има свои конкретни потребности – на някое му харесва силното слънце и топлината, а друго предпочита точно обратното. Твърди, че да опазваме растенията и животните не означава само да не ги късаме и да не ги убиваме, а трябва да опазваме местата, които са техни адрес в природата (техния дом). Убедено е, че помощта за конкретни растения и животни не бива да бъде за сметка на други и че в природата всеки е необходим. Знае правилата за безопасно поведение сред природата и проявява самоконтрол.

Седмица 21**Тема: Електричеството – приятел или враг****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на обща представа за електричеството в природата.	Разглеждане на енциклопедии и гледане на кратки видеоклипове с цел получаване на знания за електричеството в природата. Обсъждане на правилата за безопасно поведение в природата по време на гръмотевична буря. Разглеждане на електрически уреди и проводници и получаване на информация как те са обезопасени. Усвояване на правила за безопасно поведение.	Проявява познавателен интерес към електрическите явления в природата. Знае, че електричеството не е измислено от човека; то съществува в природата. Убедено е, че човекът се е научил да произвежда електричество и да го използва (а не го е измислил). Познава различни източници на електрически ток и спазва правилата за безопасност при работа с тях. Знае за какво служи телефон 112, може да го избере и знае какво да каже в случай на необходимост. Хвърля изтощените батерии на определените за това места. Интересува се от начините, по които хората получават електричество.

Месец март**Седмица 22****Тема: Може ли човекът да живее без природата****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разширяване и задълбочаване на знанията за организмите и тяхната връзка със средата им на живот.	Актуализиране и обобщаване на знанията за това, че всички хранителни продукти на човека са взети от природата (растенията и животните). Обсъждане на значението на чистата питейна вода за живота на човека и някои животни. Обобщаване на представите за чист и мръсен въздух; обсъждане на причините, поради които той се замърсява. Обобщаване на знанията за жилището на човека и неговата връзка с природната среда.	Знае, че човекът, както всички други живи същества, се храни, пие вода и диша въздух, нуждае се от сигурно място за закрила от врагове и лошо време. Жилището си човекът си построява от природни материали и в него са осигурени вода, топлина, удобства за употреба и съхраняване на храни, достъп на слънчева светлина и свеж въздух, начини за изхвърляне на отпадъци и оттичане на използваната вече вода. Информирано е, че всичко, което излиза от жилището на човека, се връща обратно в природата. Убедено е, че човекът не създава нищо, той може само да преработи това, което природата му е дала. Има конкретни умения за екологосъобразно поведение в жилищната среда.

Седмица 23**Тема: Пролетта е навсякъде около нас****Образователно ядро: Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с конкретни факти, характеризиращи специфичните сезонни потребности на растенията и животните.	Актуализиране на представите за сигналните признаци на пролетта и за пролетните събития в природата. Обсъждане на пролетните събития в света на растенията (триви, храсти, дървета). Дискутиране на най-важното събитие в света на животните: през пролетта всички се грижат за децата си. Изказване на предположения като отговор на въпроса: „Защо жабата изхвърля яйцата си във водата, а не ги снеса като птиците – в гнездо?“	Забелязва избуяването на пролетните триви и разлистването на дърветата. Знае, че всички животни вече са активни (прелетните птици са долетели, събудили са се животните, които спят зимен сън). Знае, че насекомите се появяват тогава, когато се появи храната им; птиците, които се хранят с насекоми се появяват след тях. Знае, че яйцата на жабите не са обвити в твърда черупка като яйцата на птиците и затова имат нужда да са във вода. Знае, че някои видове животни образуват двойки (мъжко и женско животно), а хората създават семейство (майка и татко). Умее да наблюдава и забелязва промени при непосредствен контакт с природни обекти и явления. Радва се на промените през пролетта; старее се всеки ден да забележи нещо ново.

Седмица 24**Тема: Грижите през пролетта****Образователно ядро: Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на връзката между промените в природата и дейността на човека.	Формиране на първоначални представи за почва: изследване на съдържанието на почвата. Разширяване на знанията за конкуренцията между човека и животните и за начините, по които човекът се справя с нея: „Защо плевим зеленчуковата градина?“ Разширяване на знанията за взаимната зависимост между животните и човека.	Установява, че в почвата се виждат малки частици от растения, има насекоми и червеи, в нея се засяват семена, засажда се разсад и овошки. Разказва за последователността на действията при засаждането или засяването на тревисти растения в зеленчуковата градина. Знае, че дънерите на овощните дървета трябва да са варосани (а не боядисани) преди настъпването на пролетта. Убедено е, че съдовете, които се използват за пръскане на растенията, не се пипат, в тях не се слага храна и не се използват за пиене на вода (от хора и животни). Желае да участва в пролетните работи на двора и в градината.

Седмица 25**Тема: Изчезнали животни****Образователно ядро: Животински свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с растения и животни от далечното минало. Формиране на интерес към националните природни паркове.	Запознаване с динозаврите (гигантските гущери) и отнасянето им към групата на влечугите. Запознаване с потомците на преобладаващите растителни видове от ерата на динозаврите – папрати, хвощове, хвойни, дървото гинко билоба. Определяне на значението на словосъчетанието <i>национален парк</i> ; запознаване с емблемите на трите национални парка.	Знае, че динозаврите са огромни влечуги, които са живели на Земята и са изчезнали, много преди да се появят хората. Знае, че по време на динозаврите най-много са били растенията, наречени гигантски папрати (треви). Може да разпознае хвощ, хвойна и гинко билоба. Знае кои са националните паркове на България (Рила, Централен Балкан и Пирин) и разпознава емблемите им. Знае, че национален парк е защитено място и че там хората не могат да късат части от растения, да отглеждат домашни животни, да строят къщи и хотели. Интересува се от това има ли други растения и животни, които да са дошли при нас от времето на динозаврите. Иска да научи причините, поради които динозаврите са изчезнали. Желае да посети националните паркове.

Месец април**Седмица 26****Тема: От какво се нуждаят растенията****Образователно ядро: Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на представи за най-важното свойство на почвата – плодородието.	Определяне на разликата между почва и земя чрез обследване. Описване на състоянието на почвата по външни признаци и с помощта на разрохкване и обследване: суха – влажна, бедна – богата. Изказване на предположения за родината на растенията в природния кът според техните потребности и грижите за тях. Изказване на предположения за това, как ще изглежда Земята, ако почвата изчезне.	Знае, че за да се развива едно растение, то трябва да бъде засято или засадено в почва. Знае, че плодородна почва е тази, която осигурява всичко необходимо за растенията, за да се развиват добре, да бъдат здрави и да имат семена (храна, вода, защита от неблагоприятно време през сезоните). Разбира значението на опазването на почвата. Може да определя състоянието на почвата на растенията в природния кът, като я обследва (суха, влажна, твърда, рохкава). Обяснява в какво се състоят грижите му за плодородието на почвата (разрохкване, копаене, поливане, наторяване). Знае какво представлява компостът. Проявява интерес към растенията в природния кът; интересува се от кои страни (природни зони) са пренесени тук; изказва обосновани предположения. Споделя какви стайни растения има у дома и какви грижи се полагат за почвата, в която те виреят.

Седмица 27**Тема: Ден и нощ****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Задълбочаване и систематизиране на представите за космоса, за звездите и планетите.	Актуализиране на знанията за звездите, за планетите, а така също и за Луната като спътник на Земята. Формиране на представи за формата на небесните тела и звезди чрез сравняване на топка и кръг. Откриване на причините за съществуването на деня и нощта. Обсъждане на причините, поради които поведението на хората и на животните е различно през деня и през нощта.	Знае, че небесните тела и звездите са обли като топка; планетите са студени, а звездите са огнени и много горещи; звездите са много по-големи от планетите. Знае, че всяка планета си има своя звезда, около която обикаля. Знае, че Луната не е планета, защото не обикаля около звезда (Слънцето), а обикаля около Земята. Знае, че планетите могат да светят с отразена светлина (Венера е планета, а се вижда като най-ярка звезда на небосвода). Знае причините, поради които има ден и нощ; може да посочи примери за отражението на деня и на нощта върху поведението на животните. Интересува се от всичко, което е свързано с космоса.

Седмица 28**Тема: Пролетни цветя****Образователно ядро: Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за определяне на последователността на събитията в природата.	Използване на природния календар за регистриране последователността на някои пролетни събития в растителния свят. Решаване на познавателни задачи за влиянието на климатичните елементи върху света на растенията и животните. Преминаване през всички етапи на наблюдението като изследователски метод (съвместна дейност с учителя).	Знае, че в природата всяко конкретно събитие се случва тогава, когато има условия за това. Може да обясни каква е ролята на насекомите (пчелите) в живота на цветята. Изказва различни предположения за очаквани събития в растителния свят, като използва знанията си и се аргументира. Разбира етапите на наблюдението като път за научаване на нови неща, но може да го премине само с помощта на учителя. Избира самостоятелно природни обекти за наблюдение и споделя впечатленията си.

Месец май**Седмица 29****Тема: Лятото е навсякъде около нас****Образователно ядро: Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с летните промени в растителния и животинския свят.	Коментиране на състоянието на времето, като се имат предвид проявите на климатичните елементи. Установяване и обсъждане на летните промени в растителния свят. Запознаване с факти и разкриване на закономерности в поведението на насекоми (пчела) и птици (лястовица и щъркел), и животни (лисица).	Знае, че през лятото денят е най-дълъг, а нощта – най-къса. Коментира състоянието на времето, като използва климатичните елементи. Може да обясни аргументирано какви са потребностите на растенията през лятото. Особено внимание обръща на липата, защото нейните цветове са медоносни (в короната ѝ има много пчели). Дава различни примери и разказва за това как конкретни животни и птици отглеждат децата си през лятото (лисица, щъркел, лястовица). Има положително отношение към природните събития и проявява избирателен познавателен интерес. Испитва симпатия към животните и уважение към техните усилия да отглеждат малките си.

Седмица 30**Тема: Грижите през лятото****Образователно ядро: Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Систематизиране на знанията за конкретни потребности на някои растения и животни през лятото.	Запознаване с работата на хората на полето. Дискутиране по въпроса: „Защо стопаните се страхуват да не завали дъжд, докато събират сеното (пшеницата)?“ Запознаване с грижите за домашните животни през лятото и установяване на факта, че животните се нуждаят от същите неща, от които се нуждае и човекът. Получаване на знания за начините на предпазване от мухите и комарите.	Знае, че през лятото хората усилено се трудят, за да подготвят храна за себе си и за домашните животни. Всеки труд се извършва навреме (например, житото се жъне, когато класовете напълно узреят). Знае, че събраните плодове, зеленчуци и храни за животните се преработват и се съхраняват. Може да обясни зависимостта на хората от проявите на времето през лятото. Запознато е с труда на хората през лятото. Спазва общодостъпните правила за предпазване от мухи и комари: Проявява интерес към взаимоотношенията животни – деца и животни – родители.

Седмица 31**Тема: Познавам и обичам природата – Вече знам****Образователно ядро: Естествена физическа среда и природни явления. Животински свят. Растителен свят**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на: а) равнище на обобщеност и систематизираност на представите; б) равнище на усвояване на знанията.	Извеждане на причинно-следствени връзки (от състоянието на времето към поведението на хората и животните); Установяване на степен на познаване на основните части на растенията и наличие на представи за взаимовръзката между тях.	Може да определи, че промените във времето определят поведението на хората и животните, а не обратно. Познава основните части на растенията и има обобщена представа за техните функции и взаимна свързаност.

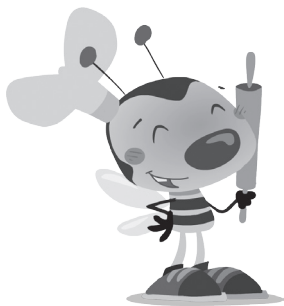

ТВОРЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

ИЗОБРАЗИТЕЛНО
ИЗКУСТВО

КОНСТРУКТИВНО-
ТЕХНИЧЕСКИ
И БИТОВИ ДЕЙНОСТИ

ИГРОВА
КУЛТУРА

ФИЗИЧЕСКА
КУЛТУРА

МУЗИКА

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО“

Автори: Невена Христова, Ирена Неделчева

Основната образователна цел при подготовката по изобразително изкуство на шестгодишните деца за училище е създаването на ключови компетентности за усвояване на начални знания, умения и отношения, свързани с изобразителните дейности, детското творчество и развитието на естетическите възприятия. Всички предвидени за творческа изява задачи са задължително съобразени с активизирането на сензомоториката, овладяването на аналитико-познавателните процеси и развитието на креативните способности. В процеса на създаване на своите изобразителни творби детето развива графичните си умения, необходими за четене и писане в първи клас и работи за формиране на устойчивото си внимание като важен компонент на активния учебен труд. Образователното направление „Изобразително изкуство“ участва в реализирането на концептуалния модел за тристепенната структура на училищната готовност в частта „специална готовност за училище“. Образователното съдържание се разпределя в три ядра, които обхващат следните задачи:

Ядро „Художествено възприемане“

- Разпознаване на художествени произведения на народните занаяти и изобразителното изкуство;
- Разпознаване на съдържанието и материалите в достъпни жанрове на изобразителното и приложното изкуство;
- Емоционално възприемане на произведения на изобразителното и приложното изкуство.

Ядро „Художествено пресъздаване“:

- Използване на изобразителен материал, изобразителни техники и умения за пресъздаване на действителността чрез апликиране, моделиране и рисуване;
- Познаване на основните изразни средства за изобразителните дейности;
- Отразяване на собственото естетическо отношение към изобразяваните обекти и творческия продукт.

Ядро „Изобразително творчество“

- Използване на подходящи изразни средства за постигане на художествена изразителност;
- Самостоятелно творческо решение на вида изобразителен материал и жанра, с оглед на замишля.

Последователната и съобразена с програмата възпитателно-образователна работа с децата гарантира постигането на следните резултати:

Детето:

- Разпознава видовете изобразителни дейности;
- Има конкретни представи за достъпни произведения на изобразителното изкуство и някои жанрове;
- Проявява емоционално-оценъчно отношение към художествени произведения;
- Усъвършенства и развива сензомоторните и графичните си умения като предпоставка за овладяване на писането;
- Възприема и пресъздава впечатления, преживявания и социален опит чрез изобразителната си дейност;
- Проявява естетическа потребност за художествено-творческа активност и умее да прояви адекватно оценъчно отношение към продуктите на изобразителната си дейност.

Месец септември

Седмица 1

Тема: Хвърчило – Вече знам – с. 4

Образователно ядро: Изобразително творчество

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Самостоятелен подбор на художествени изразни средства.	Развитие на възможностите за използване на достъпни техники по апликиране и рисуване за осъществяване на собствен замисъл. Самостоятелно осъществяване на творческата задача докрай.	Умее да отрази художествените си намерения с подходящи изразни средства. Подрежда и редува в един план различни по вид изобразителни елементи. Използва изобразителна техника по избор и я съчетава с възможностите на апликацията. Работи целенасочено за постигане на естетичен художествен продукт.

Седмица 2

Тема: Вълшебно дърво – с. 12

Образователно ядро: Художествено пресъздаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Пресъздаване на характерни особености на обект.	Участие в групов естетико-приложна дейност. Създаване на обобщена представа за характерните особености на природен обект. Усвояване на умения за работа с гъста темпера.	Проявява желание за създаване на общ художествен продукт заедно с другите деца. Стреми се да пресъздаде обективно особеностите на обекта – форма, пропорции, цвят. Владее възможностите на цветовете за постигане на художествена изразителност.

Месец октомври

Седмица 3

Тема: Автопортрет – Вече знам

Образователно ядро: Художествено пресъздаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Цялостно изграждане на рисунка в цветово отношение.	Пресъздаване на собствения образ с изобразителен материал по избор. Формиране на умение за разполагане на рисунката композиционно върху листа, като се спазват пропорциите. Пресъздаване на индивидуалната характерност на образа.	Има обективна представа за характерните особености при рисуване на портрет. Използва различни изобразителни материали. Отделя специално внимание на декоративните детайли за доизграждане на образа.

Седмица 4

Тема: Натюрморт

Образователно ядро: Художествено пресъздаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обективно пресъздаване на образи чрез рисуване от натура.	Пресъздаване на характерни особености на обекти чрез композиционна и цветова точност. Използване на цветови съчетания за постигане на изразителност.	Умее да рисува предмети от натура. Работи самостоятелно за изграждане на рисунката. Стреми се да постигне максимално доближаване на рисунката до модела.

Седмица 5**Тема: Есенни листа – с. 5****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Самостоятелен избор на изразни средства за реализиране на творческа задача.	Овластяване на умения за рисуване по контур. Използване на различен изобразителен материал за всяко листо.	Работи самостоятелно в подготвителната част и след това с желание се включва в колективен проект. Изпитва естетическа наслада от създаване на художествен продукт за украса на занималнята. Работи точно и прецизно.

Седмица 6**Тема: Нашата улица – с. 15 и 16****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Използване на разнообразни средства за постигане на художествена изразителност.	Създаване на умение за самостоятелен избор на изразни средства с оглед на художествената цел. Възприемане и усвояване на сетивните свойства на основните изразни средства.	Използва комбиниране на отделни изобразителни елементи за постигане на цялостно изображение. Съчетава познати техники за апликиране и рисуване. Работи колективно върху общ художествен проект.

Седмица 7**Тема: Есенни плодове – с. 17****Образователно ядро: Художествено пресъздаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на еднослойна и двуслойна техника на апликиране.	Формиране на умение за създаване в пространството на листа композиция от няколко елемента при спазване на пропорциите им. Прилагане по собствен избор на усвоени техники за апликиране – изрязване, изкъсване. Използване на елементи на декоративното рисуване за окончателно оформяне на апликацията.	Умее да апликира двуслойно и създава художествено изразителни творби. Изпълнява апликацията си в рамките на зададените параметри. Изразява своето емоционално-оценъчно отношение към резултата от работата си.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Илюстрация на българска народна приказка****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Самостоятелно прилагане на изобразително решение за изпълнение на собствен замисъл.	Овластяване на знания за основните свойства на изразните средства композиция, форма и цвят. Възприемане на способности за художествено изразяване на части от сюжета на приказка. Комбиниране на няколко вида изобразителен материал за по-пълно въздействие.	Проявява интерес към илюстрацията като жанр в изобразителното изкуство. Желае да разглежда образци на илюстрации на приказки за обогатяване на възприятията си. Изразява удовлетворение от собственото си постижение.

Седмица 9**Тема: На разходка с моето семейство****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на умение за цялостно композиционно решение на изобразителна задача.	Пресъздаване на част от ежедневието на детето със средствата на изобразителното изкуство, за да изрази то себе си и своите емоции. Усъвършенстване на сензомоторните умения. Създаване на умение за изразяване на лични впечатления и социален опит чрез изобразителна дейност.	Създава самостоятелно завършена сюжетна композиция. Комбиниращ овладени техники и способности за художествено изразяване. Използва декоративни мотиви за цялостно изграждане на образи.

Седмица 10**Тема: Капчици дъждовни****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на възможностите за създаване на естетични цветови съчетания.	Създаване на пейзажна рисунка с акварелни бои. Възприемане и разпознаване на пейзажа като жанр в изобразителното изкуство.	Използва различни изобразителни техники (мокро върху мокро, мокро върху сухо) за постигане на цялостно естетико-художествено въздействие. Творчески пресъздава явления от действителността с помощта на цветови съчетания или художествена деформация.

Седмица 11**Тема: Халище (черга, пачуърк)****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за създаване на стилизирани декоративни образи.	Създаване на собствен проект на обект за изобразяване. Използване на декоративни мотиви за създаване на стилизиран образ. Създаване на умение за самостоятелна работа с темперна боя за оформяне на цветови ритмични композиции.	Има обобщена представа за сетивните свойства на композицията и цветът като изразно средство. Постига равновесие и ритъм в рисунката си. Изпитва удовлетворение от творческия резултат.

Месец декември**Седмица 12****Тема: Зима в гората****Образователно ядро: Художествено пресъздаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Комбиниране на овладени техники за постигане на художествена изразителност.	Овластяване на възможности за изобразяване на композиция с темперна боя. Използване на различни изобразителни похвати – печатане с четка или дунапренова гъба. Предварително подготвяне на цветна основа.	Умее да изгражда обекти от действителността, като използва различни изразни средства. Може да прилага самостоятелно достъпни изобразителни техники. Изразява емоционално-оценъчно отношение към резултатите от изобразителната си дейност.

Седмица 13**Тема: Модели от пластилин – с. 2****Образователно ядро: Художествено пресъздаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Самостоятелно прилагане на техники за изграждане на обемен образ.	Моделиране на фигури чрез различни техники на работа с пластилин. Придаване на художествена изразителност на фигурите.	Целенасочено работи върху детайлите на образа. Използва различни похвати за работа с пластичен материал. Може да отразява характерни особености на обекти от действителността.

Седмица 14**Тема: Бременските градски музиканти – илюстрация на приказка****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Проява на емоционално отношение към творческия процес и резултата му.	Самостоятелно подбиране на изразни средства според собствения замисъл. Рисуване по въображение на приказни образи и светове. Създаване на умение за аргументиран избор на техника за работа.	Има обобщена представа за сетивните свойства на основните изразни средства. Пресъздава емоционалното си отношение към сюжета и героите от приказката. Изпитва удовлетворение от творческия процес.

Месец януари**Седмица 15****Тема: Книжка за бебе – с. 11****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Прилагане на различни техники за създаване на образ.	Провокиране на желание за работа с пастелите като изобразителен материал. Създаване на умение за самостоятелно подреждане в композиционен план на отделните части на книжката.	Съчетава цветовете като изразно средство. Знае какви са възможностите на пастела като изобразителен материал. Проявява емоционално отношение към задачата. Намира удовлетворение в това да създава продукт с практическо приложение.

Седмица 16**Тема: Къщички в гората****Образователно ядро: Художествено пресъздаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Пресъздаване на обобщени представи за обекти от природната среда.	Самостоятелно избиране на изразни средства. Постигане на художествена изразителност чрез детайлизация на елементите. Композиционно изграждане и оформяне на многопланова рисунка.	Създава образ чрез творческо прилагане на овладени умения. Може да постигне композиционно и цветово равновесие в рисунката си.

Седмица 17**Тема: Моят приятел от зоопарка****Образователно ядро: Художествено пресъздаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Използване на многообразие от средства за постигане на художествена изразителност.	Изграждане на образ чрез използване на различни изобразителни похвати. Целенасочено развитие на усет за цветово изграждане на рисунката.	Придобива умение за изграждане на достъпен образ. Умее да планира изобразителната си работа. Разглежда и сравнява изображения на избрания обект и посочва характерни особености.

Месец февруари**Седмица 18****Тема: От приказките на баба – с. 25****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Постигане на естетичен резултат с помощта на декоративни мотиви, разположени във фризова композиция.	Подреждане и изобразяване в един план на еднакви или различни по вид декоративни елементи. Използване на цветови съчетания за пресъздаване на познат декоративен предмет.	Демонстрира познания за видовете декоративни елементи и закономерностите при изграждане на фриз. Проявява творческо въображение.

Седмица 19**Тема: На изложба****Образователно ядро: Художествено възприемане**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на достъпни произведения на изобразителното изкуство.	Овластяване на знания за жанровете в живописа и конкретно за особеностите на натюрморта. Изграждане на конкретна представа за изобразителните средства, с които се изграждат флоралните образи. Създаване на интерес към произведения на изобразителното изкуство.	Наблюдава целенасочено художествена творба и отделните изобразителни детайли. Умее да различава изобразителните жанрове. Проявява емоционално-оценъчно отношение към изобразителни произведения.

Седмица 20**Тема: Нашата река****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Цялостно композиционно изграждане на художествена творба.	Рисуване с акварел, подбиране и съчетаване на цветовете като изразно средство. Стремение към обективно пресъздаване на обекти от действителността със средствата на художествено-изобразителната дейност.	Умее да пресъздаде обекти от природната среда с техните характерни особености. Демонстрира възможности за работа с акварел. Използва подходящи цветове за отразяване на пейзажа. Може да рисува с цяла четка и с върха на четката.

Седмица 21
Тема: Мартеници
Образователно ядро: Художествено пресъздаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Пластично апликиране чрез различни техники за релефно изобразяване.	Развитие на уменията за еднослойна и многослойна техника при апликиране. Прегъване и изрязване на различни форми за постигане на пластичен ефект.	Има изградена представа за характерните особености на мартеницата. Самостоятелно прилага овладени техники на апликиране чрез изрязване, изкъсване, налагане. Владее прецизни движения с ръката, необходими при подготовката за писане.

Месец март
Седмица 22
Тема: Кошница
Образователно ядро: Художествено пресъздаване

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Прилагане на достъпни техники за моделиране при създаване на конкретен образ.	Овластяване на достъпни техники за моделиране – овалване, вдлъбване, гравирание, налепване. Възприемане на глината като пластичен материал и опознаване на нейните качества.	Може свободно да работи с глина. Има представа за скулптурата като вид изкуство. Използва уменията си за цялостно изграждане на моделирания предмет, като се стреми да се доближи до образа. Развива фината моторика на китките.

Седмица 23
Тема: Пролетен пейзаж
Образователно ядро: Художествено пресъздаване. Изобразително изкуство

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умения за пресъздаване на характерни особености на природната среда.	Използване на сетивните свойства на композицията и цветовете за изграждане на рисунката. Прилагане на смесена техника на изобразяване за постигане на художествена изразителност.	Поддържа и изобразява различни по вид изобразителни елементи. Подбира и съчетава цветовете като изобразително средство. Комбинира различни пособия за рисуване.

Седмица 24
Тема: В етнографския музей
Образователно ядро: Художествено възприемане

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Обогатяване на представите за произведения на народните художествени занаяти.	Запознаване с достъпни произведения на народните художествени занаяти. Формиране на представа за някои характерни особености на произведенията на приложните изкуства.	Осъзнава и назовава различни специфични материали като изразно средство в изкуството – текстил, глина, керамика и др. Проявява интерес към произведения от народното творчество. Развива своята естетическа култура.

Седмица 25**Тема: Покривка – с. 3****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изграждане на творба чрез линейно-декоративно изобразяване.	Използване на техниката печатане с тампон или картоф за създаване на декоративна рисунка. Изграждане на формата чрез линейно-декоративно и линейно-плоскостно изобразяване.	Работи с желание за изпълнение на собствен творчески замисъл. Умее да прилага техниката печатане за създаване на декоративен модел. Комбинира цветовете за постигане на яркост и естетика на творбата.

Месец април**Седмица 26****Тема: Приятели от други светове****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на творческите способности за рисуване на фантазен образ.	Самостоятелно подбиране на художествените изразни средства. Рисуване по въображение на фантастичен образ. Използване на сетивните свойства на формата като изразно средство.	Планира самостоятелно етапите на изграждане на образа. Влага в рисунката си собствени фантазни представи за образ на извънземно. Развива творческото си въображение. Владее възможностите на художествената деформация като изразно средство.

Седмица 27**Тема: Професиите****Образователно ядро: Изобразително творчество. Художествено пресъздаване**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изобразяване в един план на жанрово подобни изобразителни елементи.	Усъвършенстване на уменията за възприемане и пресъздаване по достъпен начин на впечатления, представи и социален опит. Адекватно използване на основните изразни средства за изграждане на рисунка.	Има изградени умения за цялостно изграждане на образ и пресъздаване на най-характерното за него. Прилага разнообразни техники за постигане на детайлизация на образа. Пресъздава собствен опит и познания по темата. Проявява лично отношение и предпочитания.

Седмица 28**Тема: Пеперуда****Образователно ядро: Изобразително творчество**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на техниката на работа с графичен материал.	Самостоятелно рисуване и цялостно изграждане на рисунката с цветни моливи. Пресъздаване на образ с помощта на цветови съчетания и декоративни елементи.	Изразява удовлетворение от своя творчески продукт. Украсява с познати декоративни елементи образа за по-голяма изразителност. Развива и усъвършенства сензомоторните си умения.

Месец май
Седмица 29
Тема: Лодка в морето – с. 9
Образователно ядро: Изобразително творчество

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Прилагане на графични умения за рисуване по точки.	Изграждане на образ по зададен ред на действие. Развитие на логическото мислене, зрителната памет и наблюдателност.	Може да рисува по точки, като спазва последователността. Довършва цветово рисунката докрай, като запълва с цвят отделните сектори. Проявява творческо въображение и изпитва удоволствие от постигнатите резултати.

Седмица 30
Тема: Нашата детска градина – Вече знам – с. 3
Образователно ядро: Изобразително творчество

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване равнище на овладени умения за създаване на рисунка по собствен замисъл.	Самостоятелно избиране на обекта, изразните средства и композицията на творбата. Цялостно цветово изграждане на рисунката.	Постига равновесие, ритъм и многоплановост в рисунката си. Работи самостоятелно по поставена тема. Подрежда и изобразява отделните елементи, като им придава художествена достоверност. Подбира и съчетава цветове и нюанси като изразно средство.

Седмица 31
Тема: Моята първа учителка – Вече знам
Образователно ядро: Изобразително творчество

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Пресъздаване на емоционално отношение със средствата на художествената изразителност.	Самостоятелно подбиране на изобразителния материал. Композиционно разполагане на елементите от рисунката в един план. Формиране на умение за създаване на образ с максимална достоверност при рисуване на портрет.	Знае как се рисува портрет. Използва подходяща изобразителна техника за създаване на детайлите в образа. Пресъздава емоционалното си отношение с творбата.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИ И БИТОВИ ДЕЙНОСТИ“

Автори: Невена Христова, Ирена Неделчева

Подготвителната група е най-същественният сензитивен период от развитието на детето преди постъпване в първи клас. Именно затова при разработването на образователното направление КТБД сме ориентирали целите и очакваните резултати по посока на:

- Ориентиране на детето в съвременната технологична среда;
- Развитие на предметно-практическата дейност и усвояване на достъпни за възрастта технологии;
- Запознаване с различни материали, които присъстват в бита;
- Формиране на лични компетенции за самостоятелна практическа изява в определен технологичен ред;
- Създаване на позитивно отношение към техниката и технологиите.

Образователната система „Вики и Ники“ предлага съвременни методически решения за организация на ситуациите по КТБД чрез използването на оригинални теми и похвати за работа, конструктивни технологични задачи и индивидуални и групови форми на работа. В годишното разпределение ще откриете и ясно посочени междупредметни връзки, както и възможности за диференциране по сложност на задачите с цел индивидуален подход към детето.

Реализирането на образователното съдържание в направлението ще гарантира формиране на ключови компетенции, с които детето може да:

- Участва в организирането и провеждането на битови дейности;
- Полага самостоятелно грижи за своята лична хигиена;
- Поддържа ред, като почиства средата, в която пребивава;
- Опазва интериора и си служи безопасно с битовите уреди;
- Създава конструктивни модели както по образец, така и по собствен замисъл;
- Възпроизвежда варианти на конструктивно-техническа дейност;
- Изработва самостоятелно конструктивни модели, които включва в игровата си дейност;
- Владее начини за ръчна обработка на материали чрез сглобяване, рязане, лепене, преплитане, нанизване и др.;
- Притежава знания и умения за естетично сервиране и подреждане на маса;
- Участва в инициативи за почистване и опазване на околната среда.

Месец септември

Седмица 1

Тема: Хвърчило – Вече знам – с. 4

Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на придобитите умения за конструктивна практическа дейност.	Демонстриране на опит за ръчна обработка и съединяване на материали. Наличие на диференцирана представа за материалите хартия, картон и текстил и техните свойства.	Може да следва етапи на работа и указания за действие. Създава самостоятелно конструктивен продукт. Разбира логическата връзка между форма и функция на предмет.

Седмица 2

Тема: Вълшебно дърво – Вече знам – с. 12

Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Самостоятелно изрязване по външен контур.	Следване на указания за етапите на работа. Неподвижно съединяване на отделни елементи за получаване на цялостен образ. Съчетаване на конструктивни с изобразителни техники.	Работи съвместно с другите за изпълнение на обща задача. Може да изрязва по права линия. Има създадени умения за ръчно обработване и съединяване на материали.

Месец октомври

Седмица 3

Тема: Рамка за картина – с. 13

Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изрязване по външен контур на крива линия.	Самостоятелно изрязване на рамка за снимка. Развитие на уменията за съединяване чрез лепене. Съчетаване на различни изразни техники за постигане на творчески продукт.	Реже, прегъва и съединява чрез лепене. Стреми се да създава продукт за удовлетворение на потребностите си. Обогатява собствените си умения за обработка на хартия.

Седмица 4

Тема: Вики и Ники – с. 14

Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на едно-планов образ по модел.	Проява на желание за развитие на личните способности за работа по модел. Наличие на умение за следване на словесни указания за етапите на работа. Съединяване на отделни елементи подвижно чрез лепене.	Постига самостоятелно завършен конструктивен образ. Възприема последователността на действията си като необходимо условие за изработване на изделия. Желае сътрудничество с другите деца.

Седмица 5**Тема: Есенни листа – с. 5****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изграждане на умение за групова работа за създаване на естетичен продукт.	Участие с желание в колективна работа за изпълнение на задача. Натрупване на опит за ръчна обработка и съединяване на различни материали.	Умее да изработва модел от хартия. Комбинира конструктивно-технически и изобразителни умения за постигане на краен продукт. Изпитва удоволствие от създаването на продукт за естетизация на интериора.

Седмица 6**Тема: Нашата улица – с. 15 и 16****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Затвърдяване на уменията за спазване на словесна инструкция за работа.	Създаване и развитие на уменията за съединяване чрез лепене. Рязане по права и крива линия по външен контур.	Може да създаде макет на нашата улица, като спазва словесните указания. Включва с желание изработения макет в игровата си дейност.

Седмица 7**Тема: Подаръците от есента оживяват – с. 1****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изработване на фигури от природни материали.	Запознаване с характерните особености на природните материали: жълъди, шишарки, клонки, шушулки и др. Натрупване на личен опит за обработка на природни материали до изграждане на образ.	Умее да пресъздаде типологични характеристики на определени образи със средствата на природните материали. Има желание за създаване на абстрактни образи. Изпитва удовлетвореност от извършения труд.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Албум за хербарий – с. 18 и 19****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Самостоятелно изпълнение на задача по словесно указание от учителя.	Изрязване по права линия на кориците за хербарий. Самостоятелно пробиване на дупките за промушване на шнур и оформяне на папката.	Оценява ползата от събиране на хербарий. Демонстрира интерес към създаване на хербарий. Има отношение към околната природа и се стреми да я опознае.

Седмица 9**Тема: Алпинеум****Образователно ядро: Конструирание и моделиране**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усвояване на знания и умения за работа с материали от неживата природа.	Изпълнение на конструктивна задача по собствен замисъл. Формиране на конкретна представа за материали от неживата природа – камъни, малки отломки от скални късове и др. Самостоятелно събиране на материали за изпълнение на проекта.	Развива своя усет за естетично оформяне на част от околното пространство. Демонстрира индивидуален конструктивен опит в създаване на проект. Желае да опознае спецификата и свойствата на материалите от неживата природа.

Седмица 10**Тема: Подложка за сервиране – с. 6****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умение за многократно прегъване на хартия и рязане по контур.	Самостоятелно изпълнение на многократно прегъване по контур. Изрязване по крива линия.	Стреми се да изработи естетичен продукт с практическо приложение. Изпитва удовлетворение от самостоятелната си работа. Проявява емоционално-оценъчно отношение към получения резултат.

Седмица 11**Тема: Картини от плат – с. 1****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на умение за работа с текстил.	Самостоятелно създаване на проект и изпълнение на етапите от него. Запознаване със свойствата на текстила и начините за неговото приложение. Изработване на продукт с художествено предназначение.	Може да конструира от парченца плат естетичен продукт за бита. Използва пестеливо материалите и работи чисто. Включва се с желание в идеи за колективна работа.

Месец декември**Седмица 12****Тема: Коледна украса – с. 20****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умение за съчетаване на отделни конструктивни елементи в цялостен продукт.	Развитие на уменията за изрязване по крива линия. Сглобяване на отделните елементи чрез вгnezдяване.	Умее да работи с картон по зададен модел. Може да съединява подвижно елементи от картонена играчка. Желае да използва знанията си по изобразително изкуство и да украси с цветни бои играчките.

Седмица 13**Тема: Опаковай подарък – с. 2****Образователно ядро: Обработка и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на способности-те за конструктивно-практическа дейност.	Проявяване на инициативност и творчество за изработка на естетични аксесоари. Самостоятелно комбиниране на материали за получаване на естетичен продукт. Усъвършенстване на уменията за работа с хартия.	Изпитва удоволствие от работата, която извършва. Разбира необходимостта от пестеливо използване на материалите. Приема задачата си като своеобразен начин за участие в подготовката на празника.

Седмица 14**Тема: Маски – с. 21 и с. 22****Образователно ядро: Обработка и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за изрязване по права и крива линия.	Постигане на прецизно изпълнение на задачата. Овластяване на техниката съединяване чрез завързване и нанизване.	Умее да изрязва права и крива линия по външен контур. Може да изработва самостоятелно реквизит за детска театрализирана игра. Сътрудничи с желание с други деца или възрастни при изпълнение на творческа задача.

Месец януари**Седмица 15****Тема: Книжка за бебе – с. 11****Образователно ядро: Конструирание и моделиране. Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изпълнение на конструктивен замисъл в няколко етапа.	Натрупване на конструктивен опит за създаване на модел по образец. Усъвършенстване на уменията за рязане и многократно прегъване по права линия. Развитие на уменията за работа чрез последователно спазване на отделни етапи.	Повтаря указани от учителя действия в точно определен ред. Работи точно и демонстрира умение за рязане и прегъване. Има натрупан индивидуален конструктивен опит и умение за работа с хартия.

Седмица 16**Тема: Часовник – с. 23****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Натрупване на личен конструктивен опит.	Съчетаване на отделни елементи за постигане на цялостен продукт. Развитие на личните умения за работа с картон. Усъвършенстване на уменията за рязане по крива линия.	Може да изпълнява етапите на работа, като следва словесните указания на учителя. Владее начините за неподвижно съединяване чрез лепене. Стреми се да създаде естетичен продукт.

Седмица 17**Тема: Какво правя през седмицата – с. 24 и с. 7****Образователно ядро: Обработка и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на личния опит за работа с хартия.	Създаване на продукт с практическо приложение. Самостоятелно изрязване на обект с кръгла форма. Развитие на уменията за прегъване по пунктир и неподвижно съединяване чрез лепене.	Има конкретни представи за свойствата на хартията и картона. Владее ръчните операции рязане, прегъване и лепене. Стреми се да създаде продукт за лична употреба и изпитва удоволствие от манипулирането с материали и пособия.

Месец февруари**Седмица 18****Тема: От приказките на баба – с. 25****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изграждане на умение за работа по шаблон.	Изработване на шаблони на чинийка и стомна за декоративно рисуване в ситуацията по ИИ. Самостоятелно рязане по външен контур. Усъвършенстване на уменията за неподвижно съединяване чрез лепене.	Може да изпълнява задача, като следва зададени от учителя етапи. Има изградена представа за възможностите на картона като материал за практическо-приложна дейност. Проявява сръчност и умения за добра зрително-моторна координация.

Седмица 19**Тема: Моето семейство – с. 26****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на уменията за рязане и лепене.	Създаване на родословно дърво на семейството. Възможни са два варианта: Изрязване на снимки на близките роднини – баба, дядо и т.н. и залепването им на съответните места. Рисуване на малки портрети или фигури в цял ръст на близките от семейството и поставянето им на съответните места.	Може самостоятелно да подбере начина на работа, като се аргументира за своя избор. Проявява устойчиви знания за родствените отношения в семейството. Работи с желание за постигане на естетичен резултат.

Седмица 20**Тема: Да почистим къта за игра****Образователно ядро: Грижи за себе си и дома**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Автоматизиране на придобити навици и умения за поддържане на битовата среда.	Формиране и затвърдяване на здравно-хигиенни умения и навици. Създаване на диференцирани представи за основните правила при поддредане на битовата среда. Приучване към определен ред и формиране на нагласа за неговото поддържане.	Може самостоятелно да подрежда своите вещи, дрехите си и предметите, с които си служи. Включва се с желание в съвместни дейности заедно с другите деца – подреждане, почистване, избърсване. Спазва правилата за опазване и поддържане на битовата среда.

Седмица 21**Тема: Мартеници – с. 2****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Натрупване на личен опит и сръчности за обработка и съединяване на текстилни материали.	Развиване на сръчности и умения в предметно-практическата дейност. Възприемане на последователността на действията за изработване на мартеница. Усвояване на практики за работа с прежда и конци.	Желае да постигне успех в своята самостоятелна практическа изява. Има конкретни знания за празника Баба Марта и традициите, свързани с него. Проявява последователност и старание при изпълнението на отделните етапи от изработването на мартеницата. Изпитва удоволствие от перспективата да зарадва близките си със собственоръчно приготвена мартеница.

Месец март**Седмица 22****Тема: От старата ракла – лото – с. 27****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изграждане на умение за колективна работа при изпълнение на игрови проект.	Изрязване по права линия на отделни елементи. Стимулиране на интереса към предметите от бита в миналото и днес. Изграждане на модели за екипна работа.	Проявява интерес към процеса на създаване на интелектуална игра. Може самостоятелно да изрязва по права линия. Включва се с удоволствие в груповата форма на работа. Осъзнава, че изработва продукт, който е полезен за всички в групата.

Седмица 23**Тема: Поздрави за пролетта – с. 3****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Проява на творческа инициатива и желание за създаване на собствен продукт.	Създаване на проект за картичка и самостоятелно определяне на етапите. Усъвършенстване на уменията за рязане по крива линия и съчетаване на отделни елементи за постигане на цялостен образ.	Има интерес към поставената задача и проявява творческите си способности за реализирането ѝ. Умее да спазва правилата за рязане по права и крива линия. Комбинира естетически отделни модули от хартия за получаване на цялостен образ.

Седмица 24**Тема: Ябълка – с. 1****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Запознаване с нова техника за работа с хартия – папиемаше.	Разучаване на нова технология за създаване на продукт – папиемаше. Спазване на последователността при създаването на продукта – облепване, изсушаване, разрязване, съединяване, декориране.	Възприема един нов начин за създаване на предмет от хартия. Има възможност да предвиди резултата от работата си още по време на създаването на предмета. Проявява творчество при декоративното оформление на ябълката.

Седмица 25**Тема: Тревичка за Великден****Образователно ядро: Грижи за себе си и дома**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на умение за естетично оформяне на околната среда.	Възпитаване на усет за естетично оформяне на интериора в дома чрез озеленяване на малки пространства (съдове с нисък борд, плата и други). Участие в създаването на екологичен кът и приятна празнична среда за себе си и за другите.	Може да подбере необходимите материали за реализирането на задачата – малки съдове, семена и др. Поддържа необходимата влажност докато тревичката поникне и се грижи за нея. Проявява интерес към озеленяването и прави адекватни екологически изводи и разсъждения.

Месец април**Седмица 26****Тема: Да почистим детската градина****Образователно ядро: Грижи за себе си и дома**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Включване в групов проект с екологично значение.	Организиране на съвместна инициатива с родители и други възрастни, приятели на детската градина, за почистване и освежаване на детската градина, помещението на групата и двора. Приобщаване на децата към инициативи с екологично значение. Възпитаване на отношение към правилата на реда, чистотата и естетиката.	Включва се активно в дейностите по почистването и подреждането на групата, зелените площи и двора на детската градина. Разбира необходимостта от ред и чистота в заобикалящата ни среда. Стреми се да създава уют и красота в пространството около себе си.

Седмица 27**Тема: Строители, конструктори и архитекти изграждаме нашия град****Образователно ядро: Конструирание и моделиране**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Колективно изграждане на обекти с конструктор тип „Лего“.	Проявяване на натрупан конструктивно-технически опит чрез създаване на модели по собствена идея или по графичното им изображение. Възпитаване на умение за колективно планиране и изпълнение на конструктивна задача.	Може да различава отделни конструктивни елементи и да изгражда допълнителни конструкции към тях. Има развити способности за конструктивно-практически дейности. Спазва последователността на действията и правилата на работа при конструирание на обект. Има изградена конкретна представа за професиите на хората, работещи в строителството и проектирането.

Седмица 28**Тема: Пеперуда – Вече знам – с. 8****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на придобитите умения за работа с хартия.	Самостоятелно изпълнение на творческа задача, свързана с многократно прегъване на хартия за получаване на образ.	Изпитва удовлетвореност от собствените си възможности за изработване на модел от хартия. Осъзнава необходимостта от грижливо и пестеливо отношение към материалите за работа.

Месец май**Седмица 29****Тема: Лодка – с. 10****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Натрупване на индивидуален опит за работа с хартия.	Многократно прегъване на хартия при спазване на последователност по схема. Овластяване и усъвършенстване на способности за работа с хартия.	Изпълнява самостоятелно посочените етапи на работа. Развива собствените си умения за работа с хартия. Създава продукт, с който участва в игрови дейности и се забавлява.

Седмица 30**Тема: Спомени от детската градина – Вече знам – с. 28 и 29****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Установяване на придобити умения за работа с картон.	Създаване на активни междупредметни връзки с изобразителното изкуство. Самостоятелно изрязване по крива линия до получаване на образ.	Желае да участва в колективна изложба със собствен творчески продукт. Пресъздава най-приятните си спомени от детската градина със средствата на изобразителните и приложни изкуства.

Седмица 31**Тема: Нашата детска градина – Вече знам****Образователно ядро: Обработване и съединяване на материали**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Регистриране на налични умения за колективна практико-приложна творческа дейност.	Провокиране у детето на желание за създаване на естетичен продукт със средствата на всички материали за приложна дейност, които познава – картон, мъниста, копчета, мидички, камъчета, сламки, парчета плат, семена, макарони, пластмасови детайли и др.	Изпитва удовлетворение и се стреми да постигне успех в собствената си практико-приложна дейност. Владее технологии и сръчности, които ще са му необходими в училище за развитие на уменията за писане. Има позитивно отношение към формите на колективно творчество.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ИГРОВА КУЛТУРА“

Автори: *Невена Христова, Ирена Неделчева*

Образователната система „Вики и Ники“ притежава редица достойнства, характерни за новите тенденции за приобщаващо образование в съвременното мултикултурно общество. Най-добра реализация на идеите за социална интеграция и хармонизиране на мултиетническото пространство се осъществява в образователно направление *Игрова култура*. То обединява в себе си игри за социализация, за развитие на междуличностното общуване, за натрупване на познавателен опит в практически план, както и поредица от интелектуални игри с логически и интегративни задачи. Чрез ситуационните форми на игровата култура се създават така необходимите предпоставки за социално обвързване, взаимно толериране, опознаване и емпатия между съигращите и многопланова личностна творческа изява на детето. Ето защо всички останали направления отделят подобаващо място на игровите практики и осъществяват голяма част от образователните си задачи именно със средствата на играта. В програмата за 4. подготвителна група на детската градина са предвидени само нерегламентирани ситуации по игрова култура. Това дава възможност на педагога непрекъснато да поставя детето пред възможността да открива закономерностите от друг ъгъл и да осъзнава новото в един различен контекст, като същевременно активно го преобразува и създава от него своя житейска норма.

В годишното разпределение на образователното съдържание по игрова култура са предложени игри, с които може да бъдат осъществени Държавните образователни изисквания по направление-то. Най-общо те могат да бъдат систематизирани така:

1. Детски традиционни народни игри: „Кралъ – Порталъ“, „Бели пеперудки“, „Криеница“, „Гърнета“, „Сляпа баба“, „Дама“.
2. Театрализирани игри по познати приказки: „В очакване на Дядо Коледа“, „Дванайсетте месеца“.
3. Колективни игрови проекти: „Посадих си приятел“, „Да направим плодова салата“, „Да полетим с хвърчилата“.
4. Творчески игри: „Малки астронавти“.
5. Словесно-дидактични игри: „Познай...“.
6. Игри с играчки.
7. Ролеви игри: „Пътешествие с кораб“ – за етикет, „Правила за движение“, „Нашата улица“, „Моята фирма“, „Когато стана голям“, „Семеен празник“, „Болното бебе“.
8. Сюжетно-ролеви игри: „Семейство“.
9. Лото: „От старата ракла“.
10. Игри с правила: „Не се сърди“, „Домино“, „Растенията са различни“.
11. Колективни игри на открито: „Снежен човек“.
12. Игри – драматизации: „Болен здрав носи“.
13. Колективни конструктивни игри: „Нашият квартал“.
14. Фолклорни игри: „Сурвакари“, „Забавните детски игри на баба и дядо“.
15. Компютърни игри: „Ще бъда ученик“.
16. Автодидактични игри: „Хайде за мед“.

Цялостната работа с помагалото осигурява възможност за лесно и неусетно за децата реализиране на системата от **цели**, заложили по ядрата на държавните образователни изисквания и декомпозирани в системата „Вики и Ники“, а именно:

Ядро Игрова среда

- Създаване на насоченост към игрови средства;
- Пресъздаване на ролеви действия, съобразени с правила;
- Възпитаване на умение за самоизразяване чрез игрови средства;
- Преодоляване на конфликти в игрова среда.

Ядро Игрово артистично пресъздаване

- Проектиране на игрово пространство;
- Пресъздаване на ситуации със средствата на артистични игрови умения;

- Изграждане на игрова ситуация, подчинена на замисъла;
- Съчетаване на роли и режисиране на два до три персонажа;
- Създаване на игрови случки и сцени.

Ядро Фолклорни игри и пресъздаване

- Пресъздаване на фолклорни традиции и обичаи в игров план;
- Пресъздаване на ролев и фантастичен персонаж;
- Съчетаване на подражателни и имитационни техники със съиграчи.

В резултат на изпълнението на тези цели, детето има представа за:

- Предназначението на игровите съоръжения;
- Куклите, образните персонажи и костюмите за пресъздаване на образ;
- Строителните елементи, мозайки и конструктори, предназначени за обектно пресъздаване;
- Книги – игри и картинни пъзели;
- Лото, домино, карти и др. Настолни игри;
- Сюжет, сценарий, режисьорска работа като компоненти на театрализираната игра;
- Игров замисъл, игрови материали, игрово действие, игрови правила, игрови цели, игрово поведение, игрова конструкция.

В резултат на игровата си дейност в края на предучилищния период детето има формирани ключови компетентности по посока на:

- Игрово-приложната предметна среда като основа за игровия замисъл;
- Проявите на емоционалната си чувствителност като игрова изява;
- Начините на играене, чрез които се пресъздава реалния живот;
- Игровата артистичност и свободата в играенето;
- Традиции, обичаи и фолклорни игри.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА“

Автори: Невена Христова, Ирена Неделчева

В образователната система „Вики и Ники“ направлението „Физическа култура“ е част от т.нар. *Творчески дейности*. В рамките на посочения в Програмата за ПГ хорариум предлагаме на педагозите организиране на образователното съдържание в двигателни дейности, които включват всички ядра на направлението. Спортно-подготвителните упражнения и игри и двигателните способности, които те развиват, са разработени на основата на теорията за функционалните възможности на 6 – 7 -годишните деца. Всички естествено-приложни двигателни дейности са предвидени в параметри, които не застрашават травматично детското здраве и носят на детето удовлетворение и стремеж към двигателно себеизразяване. В хода на пряката възпитателно-образователна работа всяка ситуация може да бъде интегрирана със ситуации от други направления и по този начин да се създадат трайни междупредметни връзки. За постигане на баланс между интелектуалните и двигателни активности през деня, в рамките на режима могат да се използват всички форми за двигателни занимания, които представляват интерес за детето. В примерното разпределение по учебни седмици ще намерите целевата схема на регламентиранияте ситуации. По хорариум те са две седмично и реализирането на задачите във всяка една от тях се осъществява с различни средства, които се избират и планират от учителя според индивидуалните възможности и постижения на децата. В таблицата са посочени цели, образователно съдържание и очаквани резултати, които следва да бъдат реализирани в рамките на две ситуации, но с различни средства и с различна организация на работата. С прилагането на всички форми на образователно взаимодействие по направлението могат да се постигнат целите на програмата и детето ще може да:

- Изпълнява естествено-приложни двигателни дейности с организиращ характер;
- Изпълнява физически упражнения самостоятелно и в група;
- Познава посоките на движение на тялото и частите му;
- Развива естествената моторика и вестибуларната си функция;
- Изпълнява ритмични и равновесни упражнения;
- Владее двигателните закономерности на дейностите ходене, бягане, скачане, хвърляне, катерене и вис, изтегляне, както и на комбинации от тях;
- Овладява основата на детските колективни игри с топка и спортно-подготвителните дейности плуване, колоездене, каране на кънки, ски, ролери и т.н. според възможностите на материалната база и традициите на населеното място и детската градина;
- Участва активно във всички форми на организиран туризъм, адекватни за детската възраст.

С прилагането на образователната система по физическа култура „Вики и Ники“ се осигурява развитието на здрави, динамични, жизнеспособни и активни деца, които приемат двигателната активност като част от жизнената си активност.

Месец септември

Седмица 1

Тема: Подвижни игри на открито – Вече знам

Образователно ядро: Игрова двигателна дейност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изява на овладените социално-комуникативни умения в игрите.	Демонстриране на способности за организиране и провеждане на подвижни игри на открито. Проява на желание за екипна игра.	Има натрупани знания и опит за подвижни игри. Изпитва желание за включване в групови игри. Може да спазва игровите правила.

Седмица 2

Тема: Строеви упражнения – Вече знам

Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Регистриране на двигателните умения за естествено-приложна дейност.	Провеждане на серия от строеви двигателни упражнения за установяване на равнището на овладяването на основните строеви упражнения.	Има формирани двигателни умения за двигателна дейност с организиращ характер. С желание се включва в изпълнение на физически упражнения индивидуално и в група. Обръща внимание на красотата при изпълнение на различните движения.

Месец октомври

Седмица 3

Тема: Общоразвиващи упражнения

Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност.

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изпълнение на физически упражнения индивидуално и в група.	Формиране на познавателно отношение за ролята на общоразвиващите упражнения (ОРУ) за физическата кондиция на човека.	Прилага с желание ОРУ в своята двигателна дейност. Развива своите двигателни способности.

Седмица 4

Тема: Бягане

Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Бягане

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие и усъвършенстване на бягането.	Развитие и усъвършенстване на бягането. Създаване на конкретни представи за координацията на движенията при бягане.	Може да бяга, като увеличава скоростта и интензивността. Стреми се към високи индивидуални постижения и сравнява своите резултати с резултатите на другите.

Седмица 5**Тема: Бягане през препятствия****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Бягане**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за бягане през препятствия.	Бягане през препятствия с височина до 20 см. Възприемане на правилата за стартиране от висок старт.	Може да бяга, като преодолява различни препятствия – играчки, гумени модули и др. Реагира емоционално на собствените си постижения и проявява състезателен дух.

Седмица 6**Тема: Състезателни игри на открито****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Прилагане на комбинация от естествено-приложни двигателни действия в игрова среда.	Развитие на двигателните умения за комплексна проява на приложните движения. Проявяване на възможности за комбиниране на познати двигателни действия.	Може да изпълнява комбинация от овладени двигателни действия. Подбира подходящи уреди и пособия за своята двигателна дейност.

Седмица 7**Тема: Хандбал****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овладяване на основни елементи от детския хандбал.	Създаване на конкретна представа за организацията и същността на играта, нейните правила и елементи. Осъзнаване на пространствените, времените и силовите параметри на хандбала.	Формира по нов начин своите двигателни умения. Възпитава в себе си състезателен дух в условията на колективната игра. Развива и усъвършенства волевите черти на характера.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Хвърляне на топка с две ръце****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Хвърляне**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие и усъвършенстване на двигателното умение за хвърляне с две ръце.	Развитие на двигателното умение хвърляне на топка с две ръце. Формиране на представа за взривната сила на ръцете при движението.	Овладява видове хвърляне според големината и теглото на топките. Демонстрира умения за различни видове хвърляния с една и с две ръце. Проявява предпочитания за индивидуални и колективни игри с топка.

Седмица 9**Тема: Екскурзия****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на основни форми на туристическа практика.	Развитие на личните умения за участие в една от формите на туристическата двигателна дейност – екскурзията. Формиране на умение за предварителна подготовка за излизане на открит терен – подбор на облекло и храна.	Проявява емоционално отношение към туристическата двигателна дейност. Стреми се да спазва общоприетите правила за поведение в условията на природата с цел опазване на живота и здравето си.

Седмица 10**Тема: Ритмични движения****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Ходене**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на естествената моторика чрез ритмични движения.	Развитие на метроритмичния усет. Овластяване на танцовите стъпки като видове ритмично движение.	Умее да изпълнява комбинация от различни видове ходене с изразена пластичност. Може да изпълнява ритмични танцови движения и да следва зададен ритъм.

Седмица 11**Тема: Игри с топка****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност. Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на двигателните умения за игри с топка.	Формиране на специална готовност за обучението по ФВС в 1. клас. Развитие на способностите за игрова двигателна дейност с топка.	Владее богат набор от двигателни способности за игри с топка. Включва се с желание в организиране и провеждане на колективни детски игри с топка. Развива някои свои лични качества – организираност, дисциплина, стремеж към лидерство в играта.

Месец декември**Седмица 12****Тема: Скок от място****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Скачане**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на двигателни умения за скокови двигателни действия.	Развитие на двигателното умение за скок на дължина от място с два крака. Формиране на конкретни представи за координацията на движенията в скоковите двигателни действия.	Може да изпълнява различни видове скокове, като координира движенията си и спазва двигателна култура. Стреми се към постижение и се съревновава с другите. Умее да изпълнява комбинации от овладени скокови и други двигателни действия.

Седмица 13**Тема: Спортно-подготвителни упражнения и игри****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност. Физическа дееспособност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Комбиниране на разнородни двигателни действия в спортно-подготвителни упражнения и игри.	Развитие на двигателните способности за изпълнение на елементи от игри. Създаване на умение за съчетаване на поредица от СПУ в игри и комбинация от игри.	Демонстрира своите двигателни способности в поредица от спортно-подготвителни упражнения. Възприема и осъзнава двигателната дейност като един от начините за лична изява.

Седмица 14**Тема: Зимни игри на открито****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност. Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овластяване на основни двигателни умения за зимни спортни игри на открито.	Затвърждаване на представите за пространствените, силовите и времевите параметри на детските спортни игри.	Проявява своите игрови и социално-комуникативни умения. Владее многообразие от двигателни качества за активно участие в зимни спортни игри на открито. Проявява желание за екипна игра.

Месец януари**Седмица 15****Тема: Състезание с шейни****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност. Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Провеждане на състезателни игри с шейни.	Проявяване на овладени физически качества и двигателни умения в условията на състезателна игра. Възпитаване на познавателно отношение към комплексната проява на приложните движения.	Проявява критично отношение към собствените резултати и тези на другите. Може да прилага комбинации от естествено-приложни движения в спортно-игрова дейност. Участва с желание в игрите, проявява готовност за партниране.

Седмица 16**Тема: Изтегляне върху пейка****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Изтегляне**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на умение за изтегляне върху пейка от лег и тилан лег.	Създаване на умение за изтегляне по наклонена пейка. Развитие на силовите възможности.	Стреми се да овладее ново двигателно умение. Проявява дисциплинираност и последователност.

Седмица 17**Тема: Равновесно ходене****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност. Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на равновесно ходене.	Развитие на естествената моторика и вестибуларната функция. Формиране на представата за двигателната способност <i>равновесие</i> .	Ходи равновесно по тясна повърхност – гимнастическа пейка. Участва с желание в игри с редуване на двигателни умения.

Месец февруари**Седмица 18****Тема: Гимнастика****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност. Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овладяване на двигателни гимнастически умения.	Подобряване на физическата дееспособност. Развитие на естествено-приложните двигателни действия чрез гимнастически упражнения.	Изпълнява самостоятелно комбинации от познати двигателни действия. Проявява интерес и желание за включване на гимнастически уреди и пособия в двигателната си дейност. Проявява отношение към промените в собственото си тяло при изпълнение на гимнастически игри.

Седмица 19**Тема: Да танцуваме****Образователно ядро: Игрова двигателна дейност. Естествено-приложна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на игрово-комуникативните умения чрез танца.	Развитие на моториката и пластичността при изпълнение на различни танцови движения. Използване на двигателните способности за координиране на движенията и тяхната ритмичност при игри с музикален съпровод.	Проявява емоционално отношение при използване на двигателни умения за интерпретиране на музикален ритъм. Владее основните положения и движения на тялото си.

Седмица 20**Тема: Зимен поход****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изпълнение на естествено-приложни двигателни действия при зимни условия.	Формиране на познавателно отношение към комплексната проява на приложните движения. Развитие на готовност за спортно-подготвителни дейности при зимни условия.	Участва в организиран поход на открито при зимни условия и овладява някои правила за придвижване в снега. Проявява сила, издръжливост и съобразителност при изпълнение на двигателните задачи.

Седмица 21**Тема: Скок от ниско на високо****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Скачане**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Комбиниране на овладени скокови двигателни умения в игра.	Овлабяване на скок от ниско на високо с два крака. Комбиниране на скокови движения с други двигателни действия.	Изпълнява самостоятелно скок от ниско на високо с два крака на височина 20 см. Изпълнява комбинации с други двигателни действия. Проявява критичност към собствените си резултати и резултатите на другите.

Месец март**Седмица 22****Тема: Екскурзия****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Овлабяване на умение за ориентиране в открита местност.	Развитие на възможностите за продължително равномерно ходене в открита местност. Създаване на интерес за включване в различни видове туристическа практика.	Проявява желание за участие в туристическа дейност. Чувства удовлетвореност от възможността за активно движение сред природата. Демонстрира организираност, отговорност и готовност за взаимопомощ.

Седмица 23**Тема: Щафетни състезателни игри****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност. Физическа дееспособност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Комбиниране на ходене и бягане с други двигателни умения в условията на игра.	Създаване на представи за промените в организма по време на изпълнение на двигателна дейност. Развитие на двигателните способности бързина и издръжливост.	Активно развива кондиционните си способности. Интересува се от възможностите за ефективно лично физическо развитие. Проявява интерес и желание за участие в игри с динамично натоварване.

Седмица 24**Тема: Катерене и вис****Образователно ядро: Естествено-приложна двигателна дейност – Катерене и вис**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на конкретни двигателни представи и умения за катерене и вис.	Развитие на представите и уменията за движенията катерене и вис. Координиране на крайниците при изпълнение на движенията. Запознаване с възможностите за комбиниране с други естествено-приложни движения.	Катери се самостоятелно по катерушка или шведска стена с кръстосано движение на крайниците. Проявява двигателните си способности сила, издръжливост, ловкост.

Седмица 25**Тема: Игри на горската поляна****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на двигателни умения за участие в туристическа дейност.	Проявяване на отношение към индивидуалните двигателни възможности и съобразяването им със здравословното и физическо състояние. Проявяване на желание за комбиниране на туристическата дейност с игри на открито.	Има изградени умения за изпълнение на основните форми на туристическа практика. Проявява екологическа култура и стремеж за опазване на природата. Може да се предпазва от травми и има отговорност за собственото си здраве и безопасност по време на екскурзия.

Месец април**Седмица 26****Тема: Състезание****Образователно ядро: Физическа дееспособност. Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изпълняване на спортно-подготвителни упражнения и игри на открито.	Проява на желание за действие в екип и стремеж към постижение. Развитие на двигателните способности бързина, сила, издръжливост. Прилагане на комплекси от упражнения и игри с общо въздействие.	Може да планира последователността на двигателната си дейност за достигане на кулминация на натоварването. Знае какво е насоченото въздействие на видовете упражнения – за разгриване, за изправително въздействие, за успокояване, за метроритъм и т.н. Възприема двигателната дейност като една от формите на изразяване.

Седмица 27**Тема: Каране на велосипед****Образователно ядро: Естествено-приложна дейност. Спортно-подготвителна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Усъвършенстване на естествено-приложните движения.	Каране на велосипед – начални умения и запознаване с правилата. Формиране на представа за възможностите за комбиниране на двигателни действия с цел овладяване на ново физическо умение.	Проявява интерес и желание да се научи да кара велосипед. Следва инструкциите и проявява двигателни качества – ловкост, издръжливост, координиране на движенията на крайниците. Преодолява страха от неуспех и има воля и характер да овладее новия спорт.

Седмица 28**Тема: Колективни игри с топка****Образователно ядро: Спортно-подготвителна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на способности-те за детски колективни игри на открито.	Овлабяване на основните елементи на детските колективни игри с топка – футбол, волейбол, баскетбол. Развитие на представите за пространствените, времевите и силовите параметри на тези спортове.	Има формирани двигателни и социални умения за участие в колективни спортове. Проявява желание за включване в игрите. Може да изпълнява игровите правила и да следи за това и другите участници в отбора. Демонстрира дисциплинираност, честност и воля за победа.

Месец май**Седмица 29****Тема: Да сме здрави и силни – Вече знам****Образователно ядро: Физическа дееспособност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Двигателни умения и физически качества.	Наличие на познавателно отношение за същността на двигателната дейност и нейното влияние върху организма. Наличие на осъзнато отношение към собственото физическо развитие.	Има развити двигателни способности и естествено-приложни действия. Има положително отношение към собствената си двигателна дейност. Стреми се да покаже двигателни способности и изпитва удовлетворение от собствените си постижения.

Седмица 30**Тема: Спортно-подготвителни упражнения и игри – Вече знам****Образователно ядро: Физическа дееспособност. Естествено-приложна двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Спортно-подготвителни игри и упражнения. Двигателна дейност с организиращ характер.	Прилагане в комплекс на овладени двигателни дейности. Наличие на култура за двигателно изразяване и двигателно общуване.	Владее двигателните дейности с организиращ характер и ги изпълнява с удоволствие. Участва и организира спортно-подготвителни упражнения и игри за развитие на двигателната активност. Включва се с желание в двигателна дейност с организиращ характер и се стреми да извършва красиви движения.

Седмица 31**Тема: Спортен празник****Образователно ядро: Игрова двигателна дейност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Физкултурен празник на открито.	Участие в спортни и състезателни игри на открито. Използване на екипната организация за затвърждаване на положителните нагласи в общуването и формиране на спортменски дух.	Осъзнава ролята на играта и състезанието за своето емоционално състояние и като превенция на здравето. Проявява желание за екипна игра, стреми се към лидерство и себеутвърждаване в играта.

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „МУЗИКА“

Автори: Невена Христова, Ирена Неделчева

Образователната система „Вики и Ники“ предлага ново, атрактивно съдържание на всички дейности, насочени към детската креативност, за да се създадат максимално добри предпоставки за развитие на заложените на всяко дете. Педагогическите насоки за реализиране на целите от образователно направление „Музика“ са представени така, че да има възможност за реализиране на всички задачи от образователните ядра в логическа последователност. В таблицата по направлението са отразени конструкциите на всички задължителни регламентирани ситуации за 31 учебни седмици, с техните цели, образователни задачи и очаквани резултати. В някои от ситуациите е предложен и музикален материал за реализиране на целите. Там, където такъв не е посочен, педагогът следва самостоятелно да подбере произведенията, чрез които ще способства за:

- създаване на интерес към музиката като изкуство;
- формиране на позитивна нагласа за възприемане на фолклорна музика;
- развитие на музикалните способности;
- развитие на детските изпълнителски умения.

При разработването на методическия материал е съблюдавано правилото да се предлага само новото образователно съдържание. Всички задачи, свързани със затвърдяване и усъвършенстване на знания, умения и отношения се предвиждат от учителя съобразно индивидуалните възможности на децата и постиженията в групата.

В хода на работата през годината следва да се създаде у детето нагласа за активно творческо участие при реализирането на следните цели по образователни ядра:

Ядро „Възприемане“

- Формиране на слушателски умения.
- Различаване на вокална и инструментална музика.

Ядро „Възпроизвеждане (музициране)“

- Създаване на желание за изпълнение на музика.
- Формиране на нагласа за свирене на детски музикални инструменти.

Ядро „Музика и игра“

- Развитие на изпълнителските умения за двигателно отразяване на музиката.
- Приобщаване към българския фолклор и някои негови обредни форми.

Ядро „Елементи на музикалната изразност“

- Развитие на музикален слух.
- Различаване на темпо, динамика, ритъм, метрична пулсация и други характеристики на музикално произведение.

Системното и последователно педагогическо взаимодействие с децата по посока на изпълнение на тези цели включва като методическа технология и присъствието на музиката във всички режимни моменти в групата. Създаването на подходяща интонационна среда от страна на педагога е един от важните способности за постигане на очакваните резултати. Усвояването на предвиденото учебно съдържание трябва да гарантира изпълнението на Държавните образователни изисквания и да формира ключови компетентности, чрез които:

Детето може да:

- разпознава видовете музика, вокал, музикални инструменти;
- проследява развитието в музикалните произведения;
- изпълнява интонационно и метроритмично точно песенен репертоар, съобразен с възрастта;
- свири на детски музикални инструменти с определена височина на тона;
- отразява метрума с подходящи танцови движения;
- разпознава и различава слухово народни и класически музикални инструменти.

Месец септември

Седмица 1

Тема: Да послушаме музика – Вече знам

Образователно ядро: Възприемане на музика

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разпознаване на вокална и инструментална музика.	Установяване на създадената нагласа за слушане на музикална творба. Установяване на способността за различаване на песен от инструментално изпълнение. Установяване на уменията за емоционално реагиране при слушане на музика.	Има конкретна представа за видовете вокал. Разпознава по звученето отделни музикални инструменти. Има собствени музикални предпочитания.

Седмица 2

Тема: Нашите любими песни – Вече знам

Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие и усъвършенстване на изпълнителски умения.	Стимулиране за изпълнение на познати песни. Установяване на: <ul style="list-style-type: none"> • равнище на развитие на изпълнителски умения; • наличие на собствен репертоар от любими песни; • желание за свирене на детски музикални инструменти.	Има положителна емоционална нагласа за певческа дейност. Включва се с удоволствие в групови изпълнения, но има и желание за солова изјава. Импровизира с ДМИ за съпровод на познати мелодии. Изпитва удоволствие от музикалната си дейност.

Месец октомври

Седмица 3

Тема: На концерт с Вики и Ники

Образователно ядро: Възприемане на музика

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Регистриране на детските предпочитания за слушане на музика.	Слушане с желание на познати песни и музикални пиеси. Развитие на музикалния слух. Участие в групова творческа дейност.	Има конкретна представа за компонентите на песента – текст и музика. Демонстрира емоционалното си отношение към познати музикални творби. Открива и назовава по звученето определени музикални инструменти.

Седмица 4

Тема: Право хоро

Образователно ядро: Музика и игра

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на тембров слух. Активизиране на метроритмичния усет.	Създаване на конкретна представа за равноделен двувременен метрум. Провокиране на интерес към фолклорни музикални творби.	Проявява интерес към правото хоро – начин на звучене и двигателно отразяване. Импровизира артистично движения с музика. Разпознава звученето на народни музикални инструменти.

Седмица 5**Тема: Сребърни ята, м. Св. Русинов, т. М. Спасов****Образователно ядро: Възприемане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на интерес и желание за слушане на българска музика.	Формиране на слушателски умения. Насочване на вниманието към музикалния стил.	Изслушва от начало до края песента. Назовава настроението, което тя създава. Ориентира се в основните характеристики на музикалната творба.

Седмица 6**Тема: Светофар****Образователно ядро: Възприемане на музика. Възпроизвеждане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на уменията за точно интонационно изпълнение.	Възприемане и изучаване на песента. Развитие на мелодичния слух. Възприемане на текста и осъзнаване на възпитателното му значение.	Реагира емоционално на детска песен. Старае се да запомни текста и да възпроизведе част от песента. Включва се с желание в певческата дейност.

Седмица 7**Тема: На опера****Образователно ядро: Възприемане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на класическа музикална творба.	Запознаване с приказката – либрето на операта „Вълшебният стрелец“. Възприемане на част от операта – Хора на ловците.	С интерес слуша оперна музика. Проявява интерес към изпълнителите на оперния спектакъл – оркестър, хор, солисти. Опитва се да разпознае някои инструменти от оркестъра според звученето им.

Месец ноември**Седмица 8****Тема: Оркестър****Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика. Музика и игра**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Съпровод на познати песни с ДМИ.	Развитие на уменията да се свири „в оркестър“. Развитие на метроритмичен слух.	Умее да се забавлява и изпитва наслада от импровизирането. Изпълнява кратка мелодия с определена височина на тона с инструмент по избор. Стреми се да спазва определен ритъм, в синхрон с песента.

Седмица 9**Тема: Похвали се зайче****Образователно ядро: Възприемане на музика. Елементи на музикалната изразност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на песента. Развитие на уменията за пресъздаване на характера на песента.	Възприемане на текста и музиката на песента в единство. Провокиране на интерес и желание за групово изпълнение на песента. Развитие на динамичния слух.	Реагира емоционално на песента. Пее с желание и се стреми да научи песента. Изпълнява точно и емоционално звукоподражателния текст в припева.

Седмица 10**Тема: Каня те на танц****Образователно ядро: Музика и игра. Елементи на музикалната изразност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Разучаване на танц по двойки.	Артистично импровизиране на танцови движения. Обогаляване на представите за равноделни размери – валс. Развитие на представите за темпо в музиката.	Умее да изпълнява танцови стъпки и движения според характера на музиката. Старае се да отразява метрума с подходящи движения. Включва се с желание в танцовата дейност.

Седмица 11**Тема: Зимна песен****Образователно ядро: Възприемане на музика. Възпроизвеждане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на слушателски умения.	Възприемане и разучаване (и в следващите ситуации) на нова песен. Обогаляване на изпълнителските умения за пеене. Развитие на уменията за ритмичен съпровод на песен.	Умее да открива в музикалната творба основното настроение и музикалните средства, с които то е пресъздадено. Изпълнява песента солово и заедно с другите деца. Осмисля тематичния синхрон и връзката със сезона.

Месец декември**Седмица 12****Тема: На балет****Образователно ядро: Възприемане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на класическа музикална творба.	Създаване на интерес към нови, непознати форми на музикалното изкуство. Стимулиране на желание за запознаване с либретото на „Лешникотрошачката“. Развитие на слушателски умения.	Придобива конкретна представа за музикално-сценичното изкуство балет. Научава се да възприема приказен сюжет със средствата на музиката. Изгражда своя музикално-естетически вкус.

Седмица 13**Тема: Тиха нощ, свята нощ****Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика. Елементи на музикална изразност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие и усъвършенстване на слушателски умения.	Възприемане на песента „Тиха нощ, свята нощ“ Развитие и усъвършенстване на изпълнителските умения чрез песента „Зимна песен“ (Над смълчаните полета...). Формиране на умение за контролиране на динамиката на собственото изпълнение.	Пресъздава точно във вокално и динамично отношение музикалната творба. Изразява личното си емоционално отношение към песента по време на изпълнението.

Седмица 14**Тема: Новогодишен концерт****Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика. Музика и игра. Елементи на музикалната изразност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изразяване на лично емоционално отношение при изпълнение на музика.	Артистично и емоционално изпълнение на песни за Коледа и Нова година. Запознаване и приобщаване на детето към празничните традиции, характерни за неговите и други етноси.	Демонстрира музикално-изпълнителските си умения. Реагира емоционално на празничната среда. Изразява личното си творческо отношение при мелодични и ритмични прояви.

Месец януари**Седмица 15****Тема: Вече сме пораснали****Образователно ядро: Възприемане на музика. Възпроизвеждане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на слушателски и изпълнителски умения.	Възприемане на песните „Вече мъж“ и „Голяма“. Развитие на музикално-слуховите представи. Възприемане на метроритмичните особености на песните.	Изпитва удовлетворение от общуването с музикалното изкуство. Изпълнява емоционално детски песни. Стреми се да пее вярно от началото до края на песента.

Седмица 16**Тема: Коледуване, сурвакане, кукери****Образователно ядро: Музика и игра. Елементи на музикалната изразност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на конкретни музикални представи за някои фолклорни обичаи и традиции.	Приобщаване към българските фолклорни обредни музикални традиции. Развитие на способностите за двигателно отразяване според метрума и характера на музиката.	Участва с желание в изпълнението на обичаите коледуване и сурвакане. Може да разпознае слухово народните музикални инструменти гайда, кавал и тъпан. Пресъздава личното си емоционално отношение към фолклорните традиции.

Седмица 17**Тема: Карнавал на животните****Образователно ядро: Възприемане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на въображението и музикалния слух.	Натрупване на музикално-слухови представи за звученето и характера на класическо музикално произведение. Възприемане на части от музикалната сюита „Карнавал на животните“.	Изслушва от началото до края отделни части на музикалната сюита. Има конкретна представа за звученето на някои музикални инструменти и може да определи настроението, което изпитва, когато слуша мелодия, изсвирена на тях.

Месец февруари

Седмица 18

Тема: Акордеон

Образователно ядро: Елементи на музикалната изразност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Натрупване на музикално-слухови представи за музикалния инструмент акордеон.	Запознаване с инструмента акордеон и слухово възприемане на неговото звучене. Формиране на умение за ритмичен съпровод на мелодия, изпълнена на акордеон.	Има конкретна представа за акордеона и може да разпознае звученето му. Изпълнява заучени песни в съпровод на акордеон. Проявява уменията си за двигателна импровизация.

Седмица 19

Тема: Ръченица

Образователно ядро: Музика и игра

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране на конкретна представа за неравноделен метрум.	Изпълнение на танцови стъпки и движения за отразяване на неравноделен метрум. Развитие на изпълнителските умения.	Може да играе ръченица на позната и непозната мелодия. Има конкретна представа за триделен метрум. Импровизира артистично и с желание танц ръченица. (Предложете на децата да сравнят звученето на ръченица в изпълнение на народен оркестър и „Ръченица“ от Тракийски танци на П. Стайнов в изпълнение на симфоничен оркестър).

Седмица 20

Тема: Подготовка за празник

Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика. Музика и игра. Елементи на музикалната изразност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие на изпълнителските умения за вокално и двигателно отразяване на музикална творба.	Усъвършенстване на уменията за солово и групово изпълнение на научени песни. Артистично импровизиране при изпълнение на танцови движения.	Желае да се включи в познати форми на музикално-творческа изява. Изразява личното си емоционално отношение по време на изпълнение.

Седмица 21

Тема: Подготовка за празник

Образователно ядро: Музика и игра. Възпроизвеждане на музика

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Ориентиране в социалното значение на музикалното изкуство.	Разучаване на репертоар от песни и танци за изпълнение на празничен концерт. Развитие и усъвършенстване на изпълнителските умения.	Подготвя с желание своето участие в празничния концерт. Осъзнава социалното значение на музикалните прояви за приобщаване в обществото. Формира музикално-сценичното си поведение.

Месец март

Седмица 22

Тема: Пролетен празник

Образователно ядро: Музика и игра. Елементи на музикалната изразност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Развитие и усъвършенстване на изпълнителските умения.	Развитие на личностните качества за музикално-танцово импровизиране. Създаване на положителна мотивация за индивидуална и групов творческа изява.	Изявява без стеснение изпълнителските си възможности. Развива своите музикални заложби. Осъзнава спецификата на музикално-интонационната среда, в която живее.

Седмица 23

Тема: Оранжева песничка

Образователно ядро: Възприемане на музика

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изявяване на лично емоционално отношение към музикалното изкуство.	Развитие и усъвършенстване на музикално-слуховите представи. Възприемане на текста и мелодията на песента.	Реагира емоционално при възприемане на песента. Стреми се да я запомни и изпълни точно. Открива настроението на мелодията и се опитва да го пресъздаде в изпълнението си.

Седмица 24

Тема: Пролет

Образователно ядро: Възприемане на музика. Елементи на музикалната изразност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Формиране и развитие на музикалния слух	Възприемане на класическа музикална творба – „Пролет“ от цикъла „Четири годишни времена“ на Антонио Вивалди.	Демонстрира овладени представи за симфоничен оркестър и неговите основни характеристики. Осъзнава естетическото влияние на музиката в човешкия живот. Разговаря свободно за собствените си представи, когато слуша тази музика.

Седмица 25

Тема: В зелената гора

Образователно ядро: Музика и игра. Елементи на музикалната изразност

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Двигателно отразяване на музиката и промяна в темпото.	Затвърдяване на уменията за пеене и движение с музика според характера на песента. Развитие на музикалните представи за темпото в музиката – бързо, умерено бързо и бавно.	Може да определи самостоятелно темпото на отделните части на музикалната игра. Координира собственото си изпълнение според него. Разбира, че бързината на музиката е във връзка със съдържанието на музикалната творба.

Месец април

Седмица 26

Тема: Пролетна забава

Образователно ядро: Музика и игра. Възпроизвеждане на музика

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Умение за импровизация с ДМИ.	Развитие и усъвършенстване на способностите за свирене на детски музикални инструменти с определена и неопределена височина на тона.	Може да изпълнява метроритмично точно музикален съпровод. Умее да свири „в оркестър“ с останалите деца.

Седмица 27**Тема: След градската музика****Образователно ядро: Възприемане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Създаване на интерес и желание за слушане на музика.	Възприемане на песента „След градската музика“, м. Ст. Диомов, т. М. Спасов.	Умее да слуша от начало до края музикална творба. Може да разпознае видове вокали и звучене на познати инструменти. Има отношение и предпочитания към конкретна музика.

Седмица 28**Тема: Ода на радостта – Вече знам****Образователно ядро: Възприемане на музика**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Възприемане на Химна на Европа – „Ода на радостта“ от Симфония № 9 на Лудвиг ван Бетовен	Регистриране на усвоените умения за слушателска практика.	Има богати и разнообразни музикално-слухови представи. Разпознава вида на музикалната творба и ансамбъла, който я изпълнява. Проявява осъзнато предпочитание към музикални произведения. Има отношение към създаването на естетична интонационна среда.

Месец май**Седмица 29****Тема: Подготовка за концерт – Вече знам****Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика. Елементи на музикалната изразност**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Изява на индивидуалните музикално-певчески възможности.	Провокиране на желание за лична певческа изява. Пеене на песните „Рачо капитана“ от П. Лъондев, „Жаба жабурана“ от К. Милетков, „Ало, слънчице“ от Д. Цветков, „Оранжева песничка“ и др.	Има развити музикални способности и с желание ги проявява. Може да изпълнява интонационно и метроритмично точно песенния репертоар.

Седмица 30**Тема: Довиждане, детска градина – Вече знам****Образователно ядро: Музика и игра**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Емоционална изява на двигателни изпълнителски умения.	Установяване на равнището на развитие на изпълнителските умения за двигателно отразяване на марш, валс, право хоро и ръченица.	Танцува с желание и импровизира артистично танцови движения.

Седмица 31**Тема: Довиждане, детска градина****Образователно ядро: Възпроизвеждане на музика. Музика и игра**

Цел	Образователни задачи	Очаквани резултати – представи, умения, отношения Детето:
Емоционална музикално-певческа изява.	Развитие и усъвършенстване на изпълнителските умения.	Представя с желание пред публика научените през годината песни и танци.

Вики и Ники

Книга за учителя за 4. подготвителна група на детската градина и училището

Автори

проф. Стойка Здравкова, доц. Тодорка Велинова, гл. ас. Даниела Гирджева-Валачева,
проф. Мария Баева, проф. дпн Елка Янакиева, Ирена Неделчева, Невена Христова

Редактори

Ирена Неделчева
Даниела Кръстева
Росана Паунова
Невена Христова

Корица и графичен дизайн

Владимир Минчев

Коректор

Тони Митрашкова

Българска. Първо издание
Формат 64х90/8 Печатни коли 18
№ 14-94140041-16

Издатели

ИК АНУБИС
БУЛВЕСТ 2000

Печат

„БУЛВЕСТ ПРИНТ“ АД